לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ג', ה' באדר תשמ"ח, 23 בפברואר 1988 / שנה מ"ה מס' 13581 / המחיר 1.20 ש"ח כולל מע"מ

ארנס וברעם ספקנים: אין טעם להקדים את הבחירות

ח"כ משה ארנס, יו"ר מזכירות „חרות", וח"כ עוזי ברעם, מזכ"ל מפלגת העבודה, הביעו אמש ספק אם ניתן להקדים את הבחירות. השניים הגיבו על דברים שיוחסו בעניין הקדמת הבחירות לרה"מ שמיר, בראיון ביומן גלי צה"ל.

ארנס אמר, כי אם יחליטו היום על בחירות — אי־אפשר יהיה לקיימן אלא בעוד ששה חודשים, כך שההפרש אינו משמעותי, משום שבעוד שמונה חודשים, בנובמבר, צריך ממילא לערוך את הבחירות.

ברעם אמר, כי כאשר אפשר היה להקדים את הבחירות — סירב ראש הממשלה, ואילו עתה שוב אין הדבר מעשי, משום שאי אפשר לקיים בחירות ביולי־אוגוסט. (עתים)

שמיר כתב לשולץ, ב־17 בינואר, בלחץ אירועי השטחים:

חוסיין מטעה באומרו שאנו שוללים מו"מ על השטחים

שרון ולוי הניעו אותו לסגת מעמדה זו ■ שולץ יתבסס בירושלים ובכל יום יטוס לבירה ערבית אחרת ■ אומר במוסקווה: הסיכויים מצומצמים ■ חוסיין לא ישוב מאירופה לרבת־עמון כדי להיפגש עימו ■ פרג': לא הוזמנתי וגם אם אוזמן — לא אפגש ■ גורבאצ'וב: התוכנית אינה עקבית ואינה מתחשבת בכל הצדדים

מאת כתבתנו המדינית דליה שחורי, כתבנו בכנסת יצחק שור, כתבתנו בארה"ב דליה רפאל, וכתבי סוכנויות הידיעות

„המלך חוסיין מטעה שוב ושוב כשהוא טוען, בשאלה החשובה של הריבונות, כי עמדתנו היא שהשטחים אינם נתונים למו"מ" — בדברים האלה כתב ראש הממשלה יצחק שמיר, ב־17 בינואר, במכתב ששלח לשר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ.

נראה, כי שמיר כתב את המכתב, שהשתרע על שבעה עמודים, בלחץ האירועים בשטחים. מן המכתב התרשם שולץ, כי חל שינוי מהותי בעמדת שמיר ונפתחה הדרך למו"מ של ממש, ועל כן פתח בגיבוש היוזמה המדינית החדשה שלו.

סעיפי שמיר

ארבעת העמודים הראשונים במכתבו של שמיר עוסקים בסקירה מדינית כללית ומפרטים את רצונה של ישראל בשלום. שלושת העמודים האחרים מכילים הצעות לתהליך מדיני, ובהן, בין היתר, הנקודות הבאות:

● יש לייצב את בעיית הפליטים בסיוע בינלאומי לפרויקט של שיקום ובנייה.

● ישראל נכונה למתן אוטונומיה מלאה לתושבי השטחים, למעט בנושא חוץ וביטחון.

● ישראל נכונה לשאת ולתת על הסדר־הקבע בשנה השלישית לכינון האוטונומיה, על־פי הסכמי קמפ־דייוויד.

● המלך חוסיין מטעה כשהוא טוען, בשאלת הריבונות, כי עמדת ישראל היא ש. השטחים אינם נתונים למו"מ".

כאשר הגיע תוכן המכתב לידיעת השרים אריאל שרון ודוד לוי, הם תקפו את שמיר והניעו אותו לסגת מן העמדה שביטא במכתבו לשולץ.

(סוף בעמוד 4)

חריש: חשש ששימוש בכוח כבר אינו חריג אלא מציאות

מאת בצלאל עמיקם, אבי בניהו ויצחק שור, כתבי „על המשמר"

„מספר התלונות על פגיעות כתוצאה משימוש בכוח בידי חיילים מעלה את החשש, שהגדרת פגיעות אלה כמעשים חריגים אינה משקפת עוד נכוחה את המציאות" — במלים אלו פותח היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, את מכתבו לשר הביטחון, יצחק רבין.

יוסף חריש: כללים מדויקים (צילום: רחמים ישראלי)

חריש החליט לתת פומבי לדבריו על רקע הלחץ הציבורי שהופעל עליו לקבוע הלכות ברורות להתנהגות חיילים בשטחים. בישיבת הממשלה השבוע, לא נמצא זמן לעסוק בהבהרותיו של חריש לשאלת השימוש הלא חוקי בכוח.

(סוף בעמוד 4)

נסים לוחץ וקיסר לא מוכן לבטל את הסכם תוספת היוקר

מאת כתבנו הכלכלי ביים

משרד האוצר תובע מההסתדרות להסכים לביטול הסכם תוספת היוקר. כך עולה מהשיחות שקיימו אתמול שר האוצר, משה נסים, ומזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר.

ההסתדרות דחתה תביעה זו, אך הסכימה לזרז את המו"מ על הסכמי השכר החדשים לסקטור הציבורי.

האוצר וההסתדרות הכחישו בתוקף שהשיחות ביניהם נועדו להביא לחתימת עיסקת־חבילה חדשה במשק. מנכ"ל האוצר, ויקטור מדינה, אמר לכתבים, שבשיחות אמש הציג כל צד את התפיסה שלו על הסכמי העבודה החדשים.

קיסר אמר לאחר הישיבה, שבימים הקרובים ייפתחו השיחות בין האיגודים המקצועיים לבין המעסיקים הציבוריים על הסכם שכר חדש, במגמה להגיע להסכם לפני הראשון לאפריל. קיסר ציין, שמסקנות וועדת זוסמן, אשר יוגשו במרץ, ישמשו בסיס למו"מ.

במקביל, ייפתחו שיחות בין המעסיקים הפרטיים לבין ההסתדרות על חתימת הסכם תוספת־יוקר חדש. קיסר דחה על הסף את התביעה לביטול תוספת היוקר.

מקורות בהסתדרות אמרו אמש, שלא מן הנמנע שבסופו של דבר תסכים ההסתדרות לשינוי בהסכם, אך לא לביטולו. השינוי יביא להקטנת ההצמדה של השכר למחירים. אך לדברי המקורות יצטרכו המעסיקים להסכים במקביל לעלייה בשכר המשולם לעובדים.

מדינה אמר לאחר הישיבה, שעל ההסתדרות להבין שכל תוספת שכר תסכן את התעסוקה במשק, לדבריו, מניעת התפתחות זו היא מעניינם של שני הצדדים. הוא חזר והרגיש, שחיוני לבטל את מכשיר תוספת היוקר כדי למנוע עלייה בשכר הריאלי.

אלוף אורי אור (משמאל) ואלוף (מיל.) דוד מימון הגיעו לכנס הטרנספר של גנדי. (צילום: עוזי קרן)

2 פלשתינים נתפסו בדרכם לפיגוע־מיקוח

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

שני מחבלים פלשתינים נתפסו לפני כמה ימים, כ־500 מטר צפונית לגבול ישראל, כאשר היו בדרכם לבצע פיגוע־מיקוח באחד מיישובי הצפון.

רדיו דרום לבנון מסר אתמול, שהמחבלים נתפסו ע"י צה"ל.

ברשותם נמצאו חומרי חבלה, נשקם האישי וציוד רב.

סערה סביב כנס טרנספר של גנדי

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

העברת אוכלוסין מרצון היא דבר צורך גם לגבי הפלשתינים, הסובלים והנשחקים ביותר מהמלחמות — אמר אתמול רחבעם זאבי (גנדי), ביום עיון על הטרנספר שנערך בבית ציוני אמריקה בת"א.

מול מקום הכנס הפגינו צעירי מפ"ם ונוער ר"צ, ומולם אנשי כך, כאשר המשטרה מפרידה ביניהם.

דבר הכנס נשמר בסודי־סודות אך הודלף לפירסום בימים האחרונים בעיתונות. ההזמנות, 180 במספר, היו שמיות ורחבעם זאבי עמד בפתח ומנע מאנשי תקשורת שאינם לרוחו מלהיכנס לאולם.

כתבתנו, שהתחזתה כאחת המוזמנות, נכחה באולם ומדווחת.

אחד מנאשמי הפגישה הגלילית הודה ויעיד נגד חבריו ● עמוד 19

ספולת שערים בבורסת תל־אביב ● עמוד 18

לגיליון היום מצורף „הדף הירוק"

חריש נגד רבין

מאז פנייתו של יאיר צבן לרבין, להסביר לחיילי צה"ל מהי פקודה בלתי חוקית בעליל, לא חרים רבין את הכפפה. סידרת האירועים והפירסומים בנושא הוכיחה, שהמדיניות אותה מוביל רבין בטיפול באירועים מלאה סכנות, אי בהירויות, והיא פוגעת במוסר הלחימה של צה"ל. רבין המשיך לתקוף את אלה שהתריעו על המצב הזה, במקום לעשות לתיקונו. אנשים מן השורה הראשונה של מערכת המשפט תבעו מרבין לנקוט עמדה. רבין החריף את תגובתו, ויצא בקביעה כי תביעתו של צבן ואלה שבאו אחריו היא „טמטום ושערוריה", וכי אין אפשרות לקבוע מהי פקודה בלתי־חוקית. תגובות מסוג זה מעוררות דאגה וספק בדבר מידת אחריותו המוסרית של רבין למתרחש, ובדבר אומקין והבנתו את רוח החוק. תגובותיו גם מטילות עליו אחריות ישירה לחריגים בהתנהגות חיילי צה"ל, שמאז קריאתו של צבן לא רק שלא התמעטו אלא הלכו והתרבו.

אתמול, לאחר בדיקה ושיקול דעת, יצא היועץ־המשפטי חריש בקריאה לרבין להבהיר מהי פקודה בלתי־חוקית בעליל, ולבסס את חדברים בהוראות כתובות לחיילים. חריש, שלא זכה עד כה למוניטין של בעל אומץ־לב ציבורי רב, הגיע גם הוא למסקנה חבלתי נמנעת, שבמצב בו נתון צה"ל בשטחים הכרחי לקבוע אמות־מידה ברורות להתנהגות, ולקרב את פעילות הצבא אל רוח החוק.

מלחמת השטחים נמשכת וסופה אינו נראה לעין. היא מפילה חללים בעיקר בצד הערבי, אבל שוחקת את רוח הצבא ואת ערכיו הבסיסיים בצד הישראלי. דו"ח הפסיכולוגים שיצא לאור מעיד על כך מבחינת נפש החייל. השורה הארוכה והחמורה של אירועים חריגים, מעידה על כך מבחינת ערכי החוק והמוסר של הצבא. יש לקוות שרבין, ואיתו צמרת הביטחון וצה"ל, יבינו עתה את חומרת הבעייה מההיבט הזה, ובמקום באפולוגטיקה יעסקו בטיפול־שורש שלה.

שידוך מלכותי

מה עשה ג'ון טראבולטה מאז ימי ההצלחה הגדולה של „שיגעון המוסיקה" ו„גריז"? לא הרבה. לא שלא רצה, לא היו הזדמנויות. הקריירה שלו התדרדרה מטה מטה, לשם הסמליות: הוא דחה את ההצעה להופיע בסרט „ג'יגולו אמריקני" וריצ'רד גיר, שקפץ על המציאה, הפך לסמל הסקס החדש, מעין יורש לטראבולטה.

אבל עכשיו הוא חוזר, במרץ רב. קודם כל — לבמה. טראבולטה מחליף את קליף ריצ'רד ככוכב המחזמר „זמן", בלונדון. יש גם סרט, שייצא בקרוב לאקרנים, ושמו „קראק", הכי חשוב, יש אהבה חדשה, ולא סתם — השחקנית הצרפתייה קתרין דנב, בלונדיה, מבוגרת ממנו בשבע שנים, בעלת מראה נשי בשל, שקול, קריר. מזכירה מאוד את אהבתו הגדולה, השחקנית דיאנה היילנד, שנפטרה לאחר מחלה ממארת. תחליף לתחליף־האם? אולי.

ג'ון טראבולטה בביקור, לפני כחודש, בבראזיל

את השידוך עשתה דיאנה אחרת, הנסיכה, רעייתו של צ'רלס. היא וטראבולטה ידידים טובים וכאשר נכח הזוג המלכותי בפסטיבל קאן, כאורחי־כבוד, הזמינו את השחקן להתארח כארוחת־ערב חגיגית. מולו הושיבו את קתרין דנב, במקרה או שלא במקרה. לגבי טראבולטה, הייתה זו אהבה ממבט ראשון, הניצוץ היה מהיר והחלטי, האהבה בוערת.

דנב הייתה נשואה פעם אחת ויחידה, לצלם דייוויד ביילי, אבל יש לה שני ילדים, משני מאהבים מפורסמים, כריסטיאן הוא בנו של רוז'ה ואדים: קיארה היא בתו של מרצ'לו מסטרויאני, בין לבין היה לה עניין עם רייאן אוניל ואיב מונטאן, ועכשיו, ג'ון טראבולטה. הגבר על עצמו, „אני אוהב נשים בעלות תכונה דומה", קתרין, כצניעות, מוסיפה משלה „אני יודעת שיש לי דימוי שלו ושקול, אבל זו רק החיצוניות, עמוק בפנים, אני שונה".

אז תהיה חתונה? ג'ון מתלבט וקתרין חד־משמעית, „הנישואים הם מוסר שאבד עליו כלח", היא טוענת, „זו מלכודת לשני המינים". אז, חתונה אולי לא תהיה, אבל טראבולטה קטן, בהחלט בא בחשבון.

עופר ניר

"המשמר"

בונקר דוחה קהל

הליגות הלאומית והארצית יצאו בשבת לפגרה ממושכת מאוד, חמש שבתות, בשל משחקי הנבחרת הלאומית באוקיאניה. כשיתחדשו המשחקים ב־2.4.88 (פסח), יערכו בבלומפילד ובכימ"קא שני משחקי־שיא בסכסוך עם חלק מעסקני בית ברנר.

מכבי נתניה והפועל ת"א, מגלמות שתי גישות משחק שונות לחלוטין. נתניה משחקת כדורגל פתוח, התקפי, אטרקטיבי, במטרה להנות את הקהל. הפועל ת"א רוגלת בסיסמה: ההגנה הטובה ביותר היא ההגנה. הקבוצה מתבססת על כדורגל נסוג, עם הרבה שחקנים בהגנה והתקפות פתע מתפרצות, במטרה לגנוב פה ושם שער. מבט בהפרש השערים של מכבי נתניה

זאביק זלצר

יצחק שניאור

והפועל ת"א מגלה, כי בעוד חלוצי הראשונה כבשו 40 שערים, כבשו חלוציו של שניאור כמחצית הכמות בלבד — 24. מהצד האחר, ספג הבונקר התל־אביבי 16 שערים, מול ה־25 שספגו חניכיו של זלצר.

כדורגל היום הוא גם, ויש הטוענים בעיקר, עסק. במשחק הפועל ת"א־נתניה, תתמלא הקופה בתל־אביבית ברבע מיליון דולרים. הרבה מאוד כסף — יתכן כי בכך ייפתרו לפחות רגעית, בעיותיה הכספיות של הקבוצה. עם זאת ברור, כי לטווח הארוך, הפועל ת"א לא תוכל להתמיד בסגנון משחקה. בונקר הגנתי רוחה קהל. האלפים רוצים לראות כדורגל יצירתי, התקפי, עם שערים. מי שיביט בממוצעי הצופים השנה של נתניה ות"א יבין למה אני מתכוון.

מושכי קהל. בבלומפילד תארח השנה בטבלה, הפועל ת"א, את המובילה מכבי נתניה, ובירושלים תארח מובילת הארצית, הפועל המקומית, את סגניתה הפועל חיפה. בשלב זה נראות מכבי נתניה והפועל ת"א כבעלות הסיכויים העדיפים לזכות בתואר הנכסף. לנתניה יש יתרון עצום על הפועל ת"א, ניצחון שלה בבלומפילד בתחילת אפריל, יתן לה יתרון של שש נקודות בצמרת ומסלול ריצה ישיר לאליפות. ניצחון של הפועל ת"א, יכניס לתמונת הצמרת את כפר־סבא ושמשון, בתנאי כמובן שגם הן ינצחו. את מכבי נתניה מאמן זאביק זלצר, שחקן עבר מצטיין במכבי פ"ת, את הפועל ת"א מאמן אחר מטובי וותיקי המאמנים בארץ, יצחק שניאור. זאביק נשוי לבתו של איציק, דרורה. שני המאמנים ידועים כעקשנים מאוד ונוקשים בנושאי המשמעת, יחס לשחקנים וטאקטיקת משחק. לזלצר עלו תכונות אלה בסכסוך עם קבוצות אוהדים ובלם הקבוצה חיים בר (יושב בבית), לשניאור זה עלה

מוטי בסוק

המקל והגזר

אני שומע שמפלגת העבודה מודאגת מאפשרות אובדן קולות במיגזר הערבי עקב מדיניות היד הקשה, ועומדת לפתוח במתקפת הסברה שתחזיר מצביעים אל חיקה.

אני מציע שהעבודה תשלח למגזר צוותים של מסבירים, שלושה בצוות. אחד מסביר חכם ממחנהו של פרס, אחד מסביר רשע ממחנהו של רבין ואחד תם ממחנה נבון. לרשע יהיה מקל, לחכם גזר, ולתם פיתה חצי אפויה.

הרשע והחכם ישאלו (לסירוגין): מה דרוש על מנת שתצביעו כהלכה — שנוריד עליכם את המקל (רבין), או שנכניס לכם את הגזר (פרס)?

ואילו התם יתמה: מי כמפלגת העבודה עושה למען הדו־קיום? הרי רק בימים אלה סיים שר החינוך בכבודו ובעצמו להקפיא את תוכנית הטלוויזיה הלימודית „אשכרה" המכוונת לדו־קיום, רק על־מנת לאפשר את שידורה כשהדו־קיום יגיע.

והמיגזר ישוב ויהיה שלכם.

לוז

סוף עונת המטיפים

מטיפי דת בארה"ב הם צידו השני של ההמבורגר, מלוקקים, נוטפי שמרנות וערכים מסורתיים של משפחה־עבודה־אומה, שווים לכל נפש ונמצאים בהישג יד, או ליתר דיוק, בהישג מקלט טלוויזיה. האמריקנים הם אומה משונה. למעלה ממחציתם אמרו בסקר דעת קהל שנערך השנה כי דת היא „חשובה מאוד" בחייהם: שני שלישים מהם חברים בארגונים כנסייתיים, 40 אחוזים מבקרים בסדירות בכנסיה. רוכם מעריפים את הכתות האוואנגליות המדגישות „חוויה רוחנית" ו„לידה מחדש", על הזרם הפרוטסטאנטי העיקרי. מיליוני אמריקנים צופים באופן שוטף בהטפות טלוויזיה: חלוץ בשטח זה היה הכומר בילי גרהאם, בתחילת שנות החמישים; בסוף אותו עשור התחיל המטיף הבאפטיסטי ג'רי

צילום: אי. פי.

ג'ימי סוואגארט — נתפס על חם

פאלוול לשדר מכנסיה שמוקמה במפעל לשעבר למשקאות קלים בשם „דונאלד ראק".

בסוף שנות השבעים הפכו השידורים לביזנס רציני. הצופים נחלבו באמצעות התרמות ענק ממוחשבות, שהתבצעו תוך כדי שידור. כוכבי הטלוויזיה הדתיים הפכו למיליונרים רבי השפעה, שפיזרו הון עתק על חיי מותרות.

אך אהה, הטבע האנושי חסר תקנה. לפני חצי שנה התברר פתאום שג'ימס בייקר, אשר יחד עם אשתו תמי, הריץ את תחנת הטלוויזיה הדתית פי.טי.אל, שילם דמי לא יחרץ למזכירתו לשעבר, איתה קיים יחסי מין שבע שנים קודם לכן. הזוג בייקר נאלץ לפרוש מכהונתו, ולהעביר את מכרה הזהב הטלוויזיוני לאחרים.

לאחרונה שוב נפלו השמים על ראשי המאמינים, כאשר מטיף־שדרן אחר ג'ימי סוואגארט, צולם בפתח מוטל, כשהוא בחברת זונה. סוואגארט האשים בזמנו את בייקר בבגידה באל. עכשיו נותר רק לברר אם מדובר בבורא כל חי, או באלוהי הממון.

ירון אמיתי

ילדות אבודות

אמה טנאנט: מלכת האבנים; מאנגלית: תמר וולפסון; ציור עטיפה: מיקי לב; עיצוב עטיפה: רותי חממי; ומורה, ביתן — מוציאים לאור; 1988; 147 עמודים.

ספרה של אמה טנאנט על ילדות אבודות נזדמן אלי בעיתוי מרתק. בהיותי אם טרייה לתינוקת רכה ולכן מועסקת באינטנסיביות עצומה באחריות שבאימהות — הפך הספר עבורי לדיבוק של ממש.

חרדה, מסתורין ותחושה של דרמה אמיתית מלווים את ראשית העלילה. זו מגוללת דיווח יבש, כמו עיתונאי, בדבר העלמותה של קבוצת ילדות מטיול מאורגן בשרות ביום ערפילי מאיים. בעזרת טכניקה של דילוגים — מתאור קבוצת ההורים החרדה, דרך דיווח אובייקטיבי כביכול של דו"חות פסיכיאטריים, הצצה ביומניהן הפרטיים של הבנות ועד תאור המתרחש בין הילדות האבודות — נפרסת בפני הקורא דינמיקה מהממת של יחסים הנרקמים ביניהן ועל המעבר מילדות לנשיות.

מה שנראה בתחילה כאובדן־דרך מתברר, עם סיום הספר, כתחושה של בריחה מתוכננת למחצה אל עבר הבגרות הלא נודעת.

התמימות כביכול שמאפיינת את צעדיהן בתחילה, משנה מקומה ליצריות חושניות מכבצבת ולמאבק אכזרי על שליטה. תוך בילבול בין דמיון למציאות ותוך פאניקה גוברת, מגיעים היחסים בין הבנות לאלימות קיצונית, שבסופם, במעין טקס פולחני, נרצחת אחת מהן.

עם התפוגגותו של הערפל שבות הבנות לביתן. איש אינו מוטרד יותר על המידה מהעלמותה של מלאני — ילדה אלימה ונטושה — פרט לעתונאית אחת.

הספר אינו מצטמצם בתיאור העלילה המרתקת כשלעצמה, אלא מסייעת לפתוח צוהר להבנת מיניות נשית בחיתוליה, פולחנים עתיקים והתנהגות של המון לנוכח ציוויים ארכאיים פרימריים. ככזה, הספר מרתק ובעל עוצמה מדהימה.

ענת גורן־פלח

עורך „עמודאחורי": אפי לנדאו

צעירי מפ"ם מפגינים מול בית ציוני אמריקה, עת התקיים שם כנס הטרנספר של גנדי. (צילום: מאיר כפיר/י.פ.פ.א.)

גנדי מגן על הטרנספר: דבר צודק לגבי הפלשתינים הסובלים

מאת דורית דפן, כתבתנו לענייני מפלגות

העברת אוכלוסין מרצון היא דבר צודק גם לגבי הפלשתינים, הסובלים והנשחקים ביותר מהמלחמות — אמר אתמול רחבעם זאבי (גנדי) ביום עיון על הטרנספר, שנערך בבית ציוני אמריקה בתל־אביב.

לדבריו, אין דבר יותר הומני וצודק מאשר להגיד לפלשתינים: תפסיקו להיות במקום הכי כואב. הדבר הכי צודק זה להעביר אותם לחברה שהיא ערבית, שהדת בה היא דתם, והתרבות שם היא כשלהם. הוא הוסיף, כי האוכלוסיה הפלשתינית הייתה באופן מסורתי אוכלוסין הגירה. מי שהפסיק להם את זה היינו אנחנו, כשיצרנו מגנט חיובי להישארותם כאן.

בריקע נאומו של גנדי בפתח יום העיון, שאליו הוזמנו 180 איש, אשר חלקם הורחה עם דברים דומים שאמר לפני מספר חודשים בכנס „במה", אפשר היה לשמוע את קריאותיהם הבלתי פוסקות של עשרות צעירי מפ"ם וחבורה של נוער ר"ץ שהפגינו ברחוב למטה. מבעד חלון האולם נראה הבהוב אורות של ניידת משטרה, שהביאה למקום שוטרים שניצבו על הכביש בין צעירי מפ"ם שעמדו במדרכה אחת, לבין קומץ אנשי כ"ך שצעקו לעברם מהמדרכה.

שלוש הנחות

גנדי העלה שלוש הנחות. הראשונה אמרה, כי יש בעייה דמוגרפית, למרות שמפלגות בימין אומרות שלא. השנייה, שמדינת ישראל חייבת לצורכי קיומה הבטחוני לשלוט על יהודה, שומרון ועזה. והשלישית: אנחנו לא רוצים מדינה עם שני סוגי אוכלוסין, מדינה לא דמוקרטית כמו בדרום אפריקה, למשל.

לטענתו, אפשר לרחוק את הטיפול בבעייה מתחת לשטיח, ולהשאיר אותה לבנינו ולנכדנו, כפי שאומר גוש הימין, אך זהו לדעתו חוסר אחריות לאומית־היסטורית. אפשר גם לוותר ולהסכים לפשרות ולחשש שלום ולהשלות את עצמנו, ולחסל את עצמנו בשלבים, כמו שאומר השמאל, וגם זה לדבריו חוסר אחריות. אפשרות אחרת היא להתייאש להגר, לברוח ולהיטמע.

גנדי הציע אפשרות רביעית: להאמין בכוח הציונות, ומכאן הצורך בהעברת אוכלוסין. לנו הם לא יציעו טרנספר. לנו הם יציעו להיכנס לים — אמר.

נתונים דמוגרפיים

פרופסור ארנון סופר מאוניברסיטת חיפה, מסר למשתתפים נתונים דמוגרפיים חמורים ביותר באומרו, כי ההנחה הראשונה היא שהטרנספר כבר התחיל, בנוער ציוני צברי זו מערכה. „המספרים הם נוראים", אמר. „25 אלף יורדים ועשרת אלפים נכנסים. ואני אגיד דברים קשים. תחשבו איזה עשרת אלפים נכנסים, ואיזה עשרים אלף יוצאים."

בפנותו אל הקהל, שברובו היה אנשים שאוהדים את רעיון הטרנספר, אמר: „הגליל אבד לנו, ומאז שעוסקים ביו"ש עשיתם עוול נורא לגליל ולבאר־שבע". הוא תיאר תמונה דמוגרפית קודרת ודיבר על התפשטות ערביי ישראל למישור החוף. „אצלנו", אמר, „שלוש שנים הערבי הוא ערבוש, שנה לפני הבחירות הוא ערבי, ותודש לפני הבחירות הוא מלך. סוחרים בקולות על חשבון מדינת ישראל."

האלוף (מיל.) שלמה גזית הבהיר בראשית דבריו, כי נמנע בעבר ובהווה לתת את שמו ויוקרתו למלחמה כלשהי במודע ובמתכוון. הנוכחות שלי כאן לא באה לרמוז כאילו אני סוטה או חורג ממדיניותי זאת; הוא הדגיש, כי הוא נמנה עם השוללים והפוסלים את רעיון הטרנספר.

האלוף גזית האריך בדבריו והעלה שאלות רבות הקשורות במצב. חלק מדבריו עוררו תגובות בקהל, שלא אהב אותם. לאחר מכן התחיל רב־שיח שבו השתתפו פרופ' יואב גלבר, אשר אמר, כי לדעתו פתרון הטרנספר לגיטימי כמו כל פתרון אחר והדליגיטימציה שלו היא לא לגיטימית בעיניו. „השאלה האחרת", אמר, „היא אם הוא מעשי." אך אני לא רואה שהאלטרנטיבות האחרות יותר מעשיות מהטרנספר."

כן השתתפו צבי שילוח ואהרון פאפו. הסופר משה שמיר, שהיה אמור לקחת חלק ברב־שיח, לא בא.

צלצול מהיר

רזי מחמוד, פועל מאום־אל־פחם:
לא רוצה בעיות

ערבים מהשטחים המגיעים לעבוד בתל־אביב נתקלים יותר ויותר בקשיים. מצד אחד — חבריהם המחריעים בהם מפני עבודה אצל היהודים. מצד שני — המשטרה. ארבעה מאנשיה חשודים שהיכו ארבעה פועלים שעובדים במסעדה בדיזינגוף סנטר.

* * *

אתה פוחד.

— לא. לא פוחד. ממה יש לי לפחד. לא עשיתי שום דבר רע. אני בא לכאן כל בוקר עם הדוד שלי. הוא הבוס שלי. אני עובד בגננות ובניקיון בתים. בשעה שלוש, ארבע, אנחנו חוזרים הביתה כי אסור לנו להישאר כאן. אני כבר שנתיים עובד בתל־אביב. היום אני בן 17. כשהתחיל הבלגן פחדתי יותר אבל לאט לאט הפסקתי.

ואם תראה ניידת משטרה תתחבא?

— לא. בשביל מה? לא עשיתי שום דבר. אני רק עובד והולך הביתה. למה את שואלת? את רוצה לקרוא למשטרה?

לא.

— אולי את רוצה שאני אעשה לך את הגינה? אולי שטיפה? את אלה שקיבלו מכות אני לא מכיר, לא יודע מה עשו. אני נזהר לא להתעסק עם אף אחד. לא רוצה בעיות. המשטרה? היא עושה מה שהיא רוצה. והחיילים גם כן. אם הם רוצים להרוג אותי הם יכולים לעשות את זה גם כאן וגם באום־אל־פחם. ומכות? מה זה משנה אם אני מקבל אותם כאן או שם. אני לא יכול לעשות נגד זה שום דבר.

איפה טוב יותר. בתל־אביב או באום־אל־פחם?

— כאן יותר טוב, כי יש עבודה כמה שאני רוצה. שם אין עבודה, אין אוכל, יש בלגן, מכות. כאן שקט. אבל אחרי־הצהריים אנחנו חייבים לחזור הביתה ושם אף־פעם אני לא יודע מה יקרה.

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102–121. טל' 233161-3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבנור 17. טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

גנדי והתקשורת
דורית גבן

„נטלתי את החומר ונכנסתי לאולם"

יתנו או לא יתנו להיכנס ליום העיון, הכמעט סודי, שאירגן רחבעם זאבי (גנדי) ושאליו הזמין אישית רק שלושה עיתונאים, והירשה גם לכתב „קול־ישראל" להיכנס ללא מכשיר הקלטה?

הברירה היתה לבקש רשות ולקבל סירוב ודאי, כמו שקרה לכתב „גלי צה"ל", ולכתבי „הארץ" ו„חדשות", או לנסות ולהידחק בין המוזמנים. בפתח הכניסה לאולם הקטן בבית־ציוני אמריקה, ניצבו שניים עם רשימת של מוזמנים ובדקו את הבאים. על השולחן הקטן היה חומר הסברה מודפס ושאלון.

ניצלתי את העיסוק של שני האנשים בחיפוש אחר שמות כמה מהמוזמנים, נטלתי את החומר והשאלון בידי ונכנסתי לאולם.

אחרי שהייתי כבר בפנים, השקעתי ראשי בחומר ההסברה, כדי להתחמק מעיניו של גנדי, אשר עמד במרחק כמה כיסאות ממקום מושבו והינחה את הסדרן בקול תקיף את מי מהעיתונאים להכניס ואת מי לא. על אלה שסירב להכניס אמר, כי אינו סומך עליהם.

בדיעבד, קשה להבין מדוע ניסה גנדי לסגור את הדיון מפני עיתונאים. לפי עדותו בפתח דבריו, המונים מזדהים עם רעיון העברת האוכלוסין (טרנספר), שאותו השמיע לראשונה מעל בימת „במה" לפני כמה חודשים. הוא קיבל, לדבריו, אלפי מכתבים, אפילו מחברי קיבוצים, מפועלים פשוטים ומאקדמאים – וכולם הביעו הזדהות.

אם הרעיון כה מוסרי, וכה צודק, וכה נכון, כפי שמציג זאת גנדי, על מה ולמה האווירה החשאית הזו? מה פשר הסודיות הגדולה? מה הפחד מנוכחות התקשורת?

עיתון ירדני מפי „רדיו אירופה 1":
מובארק סירב להיפגש עם שגריר ישראל ולקבל ממנו איגרת משמיר

רבת־עמון. — נשיא מצרים חוסני מובארק סירב ב־16 בפברואר לקבל לשיחה את שגריר ישראל בקאהיר ולקבל מידו איגרת מראש הממשלה יצחק שמיר — מוסר העיתון הירדני „אחבאר אל־אסבוע", בהסתמך על תחנת הרדיו „אירופה 1". לדברי העיתון, עומדת מצרים לקבל בקרוב החלטה להחזיר את שגרירה מישראל ולהפסיק את הנורמליזציה ביחסים בין שתי המדינות, וכל זאת נוכח האירועים בשטחים.

מנהל מחלקת פלשתין במשרד החוץ המצרי אמר לכתב השבועון הקאהירי „רוז אל־יוסוף", כי לדעתו, תיאלץ ישראל להיסוג מן השטחים מחשש שתפרוץ בקירבה מלחמת־אזרחים. האיש, ד"ר טהה אל־פרנואני האשים את ישראל, לדברי השבועון, כי היא סרבה לאפשר העברת מזון ותרופות ממצרים לשטחים, אף־על־פי שהסכמי קמפ־דייוויד מסדירים מעבר חופשי של אנשים, כלי־רכב וסחורות בשני הכיוונים.

משטרת מצרים עצרה אתמול 50 סטודנטים קנאיים שהפגינו נגד ישראל בעיר אסיוט, בדרום־מצרים.

ראש לשכת עורכי־הדין בישראל, יעקב רוביו, שלח השבוע מכתב אישי לראש לשכת עורכי־הדין במצרים, ובו מחה נמרצות על פעילותם של הפרקליטים המצרים נגד הסכם השלום בין שתי המדינות. רובין קורא לעמיתיו המצרים לעודד פשרה ולמצוא דרך למניעת חיכוכים, במקום לפעול להריסת המירקם העדין של היחסים בין ישראל למצרים. (עי"מ, עי"ר)

שה"ח של אוסטרליה: אש"ף לא יהווה מכשול גדול בהגיע רגע ההכרעה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר החוץ של אוסטרליה רוברט היידן אמר אתמול לשר החוץ שמעון פרס, כי בביקורו עתה בסוריה ניסה לרכך את ההתנגדות של ראשי השלטון ליוזמה האמריקנית, אך סוריה רואה בארה"ב מדינה פרו־ישראלית ובכוח בלתי כשירה לשמש מתווך במו"מ.

עוד אמר היידן, כי התרשם משיחותיו בירדן ובסוריה, שאש"ף לא יהווה מכשול גדול בהגיע רגע ההכרעה.

פרס אמר להיידן, כי יש לעשות כל מאמץ כדי לסייע ליוזמת שולץ. הוא הביע תמיכה בכל עקרונות היוזמה וציין, כי יש לו שאלות רק לגבי פרטים מסוימים ביוזמה זו. עוד אמר פרס, כי השגת הסדר ביניים תוכל ליצור אווירה מתאימה לקראת המו"מ על הסדר הקבע. פרס הסביר מדוע מו"מ עם ירדן עדיף על מו"מ עם אש"ף ואמר, בין היתר, כי עם ירדן יהיה ניתן להגיע להסדר שיהיו בו יסודות של פירוז, ועם אש"ף לא.

בפגישה נחתם הסכם מסגרת לשיתוף־פעולה כלכלי וקידום הסחר בין ישראל לאוסטרליה.

בפגישה בין ראש הממשלה יצחק שמיר ורוברט היידן אמר שמיר, כי ההצהרות האחרונות שמגיעות מירדן לגבי יוזמת שולץ הן שליליות ו„הרבה תלוי בעמדות השכנים".

למשה אורן ולבני משפחתו
אתכם אנו באבל במות האם
לוסי אנטיקה
ההלוויה היום, יום שלישי 23.2.88
בשעה 14.30 בקרית־שאול
קיבוץ רשפים

במלאת שלושים למותו של חברנו
שמואל יער (יערי)
נעלה לקיברו ביום חמישי, ז' אדר תשמ"ח, 25.2.88, בשעה 15.30
בערב תתקיים אזכרה במועדון לחבר בשעה 21.00
המשפחה
ובית ברעם

על מות
מרדכי אבי שאול
אבל
בית ספרית פועלים

אנו משתתפים באבלם של חברנו
מאיר רוזנטל והמשפחה
על מות האם
בלנדינה רוזנטל ז"ל
ההלוויה היום, יום שלישי, 23.2.88, בשעה 15.30 בקיבוץ
קיבוץ גבעת עוז

סמל גולני שהותקף בסכין ברמאללה חבש את תוקפו ושלחו לבית החולים

גוברת הסתת „ארגוני הסירוב" בשטחים □ היום הראשון של מבצע ב„מחשבה תחילה" – הצלחה □ הערכות גם ברצועה □ גינוי לישראל בוועדת זכויות האדם

מאת בצלאל עמיקם, עזרא אבירן, זהבה מוזס, אבי בניהו, אודי הורוביץ וכתבי סוכנויות הידיעות

סמל גולני ניצל אתמול מניסיון של תושב רמאללה להתנקש בחייו. התוקף ניסה להורגו בדקירת סכין. הוא נלכד, נפצע, נחבש בידי החייל שאותו ניסה להרוג ונשלח לבית־החולים „הדסה" בהר־הצופים בירושלים.

סמל גלעד סיפר: „היינו בסיור שיגרתי באיזור כיכר מנרה, ברמאללה. לפתע, ראיתי מזווית־העין ערבי מנסה לדקור אותי בסכין. הסתובבתי לאחור ותפסתי בידו". לעזרתו של גלעד בא חייל אחר, ויחד, אחרי מאבק אלים, השתלטו על התוקף בתוך חנות מקומית. גלעד, שהוא חובש קרבי, חבש את התוקף, אחרי שהצליחו להרגיעו. למקום הוזעק אמבולנס צבאי, שפינה את המתנקש לבית־החולים.

גרזנים, כידונים וחיצים

כתבנו הצבאי מוסר, כי בימים האחרונים גוברת בשטחים פעילותם של ארגוני הסירוב, „החזית הדמוקראטית" ו„החזית העממית", המתנגדים למו"מ וחותרים להחרפת המאבק האלים. בהוראות המשודרות ברדיו בגדאד נקראים תושבי השטחים, לתקוף את חיילי צה"ל בגרזנים, בכידונים, במוטות־ברזל ובחיצים, ולירות בהם גולות־פלדה.

„במחשבה תחילה"

לירושלים הגיעו אתמול, לקראת בואו של שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, כ־1,500 שוטרים מכל רחבי הארץ. הם התמקמו בשכונות ערביות במזרח־העיר, בין חומות העיר העתיקה, בצמתים ובריכוזי האוכלוסיה. מנצח על המבצע מפקד המחוז הדרומי ניצב רחמים קומפורטי ומסייע בידו מפקד משטרת ירושלים, תת־ניצב יוסף יהודאי. המבצע מכונה „במחשבה תחילה" ונמסר, כי יומו הראשון, אתמול, הוכתר בהצלחה. תוספת־השכר לכל שוטר שישתתף במבצע תהיה בין 75 ל־100 ש"ח בשבוע.

הפגנת ליכוד בירושלים

נודע, כי הליכוד עומד לארגן במוצאי־שבת הפגנה גדולה מול לשכת ראש־הממשלה בירושלים, בעת שיערכו בה שיחות עם שולץ.

היערכות גם ברצועה

אלוף־פיקוד הדרום, אלוף יצחק מרדכי, מסר אתמול על היערכות כללית ותיגבור כוחות לקראת ביקורו של שולץ.

בישובים הישראלים ברצועה נערכים להשתתפות בהפגנות, שייערכו כנראה מחוץ לרצועה, כדי לא לגרום להסערת הרוחות בקרב הערבים.

ערפאת תוקף את מדינות ערב

מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, האשים אתמול את מדינות ערב להוציא את עיראק וכווית שתרמו מיליוני דולרים כי אין הן מסייעות בפועל להתקוממות בשטחים ומסתפקות במלל.

החלטת גינוי לישראל

בז'נבה אישרה אתמול ועדת זכויות האדם של האו"ם החלטה המגנה את ישראל על שהיא „מפעילה כוח כדי למנוע מהעם הפלשתיני את זכותו להגדרה עצמית, בניגוד לחוק הבינלאומי". 30 מדינות הצביעו בעד, ארבע הצביעו נגד (ארה"ב, בריטניה, נורווגיה וגרמניה המערבית) ושמונה נמנעו (צרפת, איטליה, יפאן, אירלנד, בלגיה, קוסטה־ריקה, פורטוגל וספרד).

סרואדיו מועמד ליו"ר קופ"ח

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

במסדרונות מרכז קופת־חולים מתלחשים אודות מועמדים לרשת את פרופ' חיים דורון.

לפי הגירסות השונות, יהיה יו"ר מועצת המנהלים מנהל המחלקה האורולוגית ב„בילינסון", פרופ' סרי סרואדיו.

כמנכ"ל ימונה פרופ' שמואל פנחס, העומד בראש בי"ח „הדסה" ירושלים, או אריה שחר, מנכ"ל מפעלי ים־המלח.

גרנות: שמיר ופרס מדברים עם כולם להוציא הפלשתינים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ראש הממשלה יצחק שמיר הבהיר אתמול בסקירה בפני חברי ועדת החוץ והבטחון, כי „ישראל לא תגיע להחלטה לסגת, אפילו יופעל עליה לחץ".

שמיר אמר כי גם בקמפ דייויד הגיעו לרעיון של הסכם ביניים משום שהכירו בכך שלא ניתן להגיע להסדר של קבע. הוא התקבל כדי שלא לסכל את המו"מ לשלום. בהתייחסו לביקורו הקרוב של שולץ אמר: „אינני חושש מחילוקי דעות עם שולץ, שכן ישראל מוכנה לשכנע ולהשתכנע. אף פעם לא נתקל שולץ בישראל בקיר אטום".

אלעזר גרנות אמר, כי הפלשתינים יצטרכו לדבר עם שמיר, כל עוד הוא ראש הממשלה. כן תצטרך גם ישראל לדבר עם מי שמייצג את הפלשתינים ואם מדובר באש"ף, הרי שאש"ף הוא הכתובת למו"מ. „מעניין ששמיר ושר החוץ ממשיכים להידבר עם כל אומות העולם וממשלותיהם, ואילו עם הראשונים שצריך להידבר, הפלשתינים וכן בינם לבין עצמם — הם מסרבים לדבר".

גרנות תמך בכוונת שמיר לבנות בתים לפליטים בשטחים והציע שלא להמתין לכסף אירופי אלא להתחיל בכספי הביטוח הלאומי, שנחסמו מפועלי השטחים. כן בירך גרנות את ראש הממשלה על החזרת הקו הירוק למפת ארץ ישראל, שהרי תוכנית האוטונומיה שלו מחייבת תחום גבולות ואלה הם גבולות הקו הירוק.

כ"ץ־עוז: על התק"ם לקבוע מיכסה תנועתית מחייבת לתפקידי פיקוד בצה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

„מוסריותו של צה"ל ומספר החריגים בהתנהגות חייליו ומפקדיו מותנים באיכות כוח האדם בפיקוד צה"ל, ברמות ובדרגות השונות. על התנועה הקיבוצית המאוחדת לעמוד לימין הצבא על ידי קביעת מיכסה תנועתית מחייבת לתפקידי פיקוד בצה"ל" — כך מציע סגן שר החקלאות חה"כ אברהם כ"ץ־עוז.

בריון שנערך השבוע בקיבוץ גבעת־חיים, בהשתתפות 250 חברי קיבוצים מאיזור השרון ועמק חפר, אמר כ"ץ־עוז כי „התנועה הקיבוצית לא תוכל לשבת בחיבוק ידיים נוכח מה שקורה בשטחים ועליה לפעול בצורה נחושה ונויידית, במטרה להשפיע באמצעות איכות אנושיה על המתרחש בצה"ל.

כתבנו הצבאי מוסיף כי מדי שבת, עורכים התק"ם והקיבוץ הארצי שיחות עם חיילים בקיבוצים, בהן נוטלים חלק קצינים בכירים, חברי התנועה הקיבוצית ומפקדי צה"ל. בשיחות מודגש הצורך למלא את הפקודות, תוך שימת לב למקרים חריגים המחייבים דיווח למפקדים.

השבוע, נועד הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון, עם ראשי התנועות הקיבוציות ועם רכזי ועדות הביטחון ושוחח איתם על המצב בשטחים.

היגינס פירט דרישות חוטפיו מעל קלטת וידיאו; ארה"ב: לא ניכנע

יוניפ"יל: אנו משוכנעים שהחטוף נמצא עדיין בדרום־לבנון □ החיפושים אחריו נמשכים

וושינגטון. — ממשלת ארה"ב הודיעה אתמול, כי לא תיכנע לדרישות חוטפיו של וויליאם היגינס, סגן־אלוף בחיל־הנחתים האמריקני, שהיה ראש משקיפי האו"ם בדרום לבנון.

היגינס פירט אתמול את דרישות חוטפיו מעל קלטת־וידיאו, שנמסרה לסוכנות ידיעות מערבית בביירות.

„אין אנו עושים עסקות עם טרוריסטים נקודה — אמר דובר הבית הלבן, מרלין פיצווטר, לעיתונאים. הוא הוסיף, כי קלטת־הוידיאו הוכנה בעליל תחת לחץ, והוא חוזר על דרישת ארה"ב לשחרר את היגינס ו־24 אורחים זרים אחרים המוחזקים כבני־ערובה בלבנון.

היגינס, שנחטף ו' דף שעבר בדרום־לבנון, פירט אתמול את תביעות של חוטפיו, „ארגון המדוכאים בעולם". הקצין האמריקני אמר, כי כדי להשיג את שיחרורו, דורשים החוטפים שארה"ב „תשים קץ להתערבותה בלבנון ותחדל מלשגר משלחות למזרח התיכון." כן אמר, כי ישראל חייבת לפנות את לבנון ולשחרר את עצירים הערביים.

יוניפ"יל: הוא עדיין בדרום־לבנון

חיל־האו"ם בדרום־לבנון משוכנע, כי היגינס נמצא עדיין בדרום־לבנון. טימור גוקסל, דובר יוניפ"יל, אמר אתמול, כי לפי המידע שברשותו, „לא עזב היגינס את האזור, הוא עדיין נמצא בדרום־לבנון והחיפושים מתמקדים בגיזרה שבה נחטף, גיזרת היחידה של פיג'י."

מקורות בטחוניים מסרו, כי כ־50 חיילי יוניפ"יל מפיג'י ומנורווגיה, בנגמ"שים ובסיוע כלבי־משטרה, ערכו אתמול חיפושים בפרדסים ובמטעים מדרום־מזרח לצור, בקירבת המקום שבו נחטף היגינס. (עי"צ, עי"ר)

כוחות האו"ם בדרום לבנון נעזרים בכלבי איתור משטרתיים בחיפוש אחר הקולונל החטוף (צילום: אי.פי.)

שמשת אוטובוס נופצה בצומת אום־אל־פחם

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

שמשתו של אוטובוס „אגד" נופצה באבן, בשעה 7.15 לפנות ערב בצומת אום־אל־פחם.

אוטובוס מספר 823, שהיה בדרכו מתל־אביב לעפולה עצר בצומת אום־אל־פחם על מנת להוריד נוסע. בעת שעמד בתחנה נזרקה לעברו אבן על־ידי שלושה אלמונים שנמלטו. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק נוסף.

בשעות הבוקר הונפו באום־אל־פחם דגלי אש"ף על עמוד טלפון בחצר בית־הספר עומר אליקים. המשטרה רואה בחומרה רבה את האירועים שאירעו על רקע לאומני ומפקד מרחב העמקים, ניצב־משנה דני סביב, הקים צוותי חקירה כדי לתפוש את המבצעים.

● תרופה חדשה נגד מיגרנה וכאב ראש חזק וממושך, משוחררת לחלוטין מכל תופעות־לוואי, פותחה על־ידי פרופ' אנדרס האמברג מאוניברסיטת גותנבורג ופרופ' ניקו ואן גלדר מאוניברסיטת מונטריאול, בשיתוף עם החברה הפרמצבטית השוודית „צדרות נורדיק" — מסרה סוכנות הידיעות השוודית. (מיוחד לעת"ים)

לאורי גורדון
עם היבחרך לראש מחלקת העלייה
בברכה ובתקווה ליוזמותיך להרחבת העלייה
ידידך בקיבוץ הארצי

כן
ליוזמת השלום של שולץ!
הקרב על השלום יוכרע גם ברחוב הישראלי
אנו נהיה שם.
הפגנה
ירושלים, מוצ"ש 27.2.88, בשעה 18:30 ברחבה מול היכל שלמה.
הסעות:
ת"א 17:00 היכל התרבות
חיפה 15:30 בצריף קרית־חיים, 16:00 מרכז זיו, 16:10 מרכז הכרמל, גן האם
ב"ש 15:45 מרכז עומר, 16:00 אגד
משמרות מחאה
כל יום מול בית ראש הממשלה בשעה 16:00, פרטים נוספים במקום.
שלום עכשיו
ת"ד 24288 ירושלים, חשבון בנק 105-925950, הבנק הבינלאומי הראשון, סניף ראשי ירושלים

ה"סוכנות" שריל ובעלה כבר לא בחפציבה

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

בקיבוץ חפציבה עוקבים בחיוך אחרי הפירסומים בתקשורת על דבר חשיפת זהותה של "סוכנת המוסד" שהביאה ללכידתו של מרדכי ואנונו באיטליה. זאת מסיבה פשוטה: שריל חנין בנטוב, שה"סאנדי טיימס" הלונדוני טוען כי היא, היא הסוכנת היפהפיה, התגוררה במשך ארבע שנים בקיבוץ במעמד של אשת חבר.

בעלה, עופר בנטוב בן ה־31, הוא בן קיבוץ חפציבה ואימו חברת הקיבוץ. לפני ארבע שנים עזבו שריל ועופר בנטוב את הקיבוץ ומאז, למעט ביקורים, אין להם קשר עם הקיבוץ.

העובדה היחידה שאנו יכולים לאשר — אמרו בקיבוץ — היא ששריל היא אכן יפהפיה אמיתית. מזכיר המשק, דוריק אשכנזי, מסר, כי עופר ושריל אינם נמצאים בקיבוץ ולקיבוץ אין כל מידע על מעשיהם ומקום הימצאם.

המשכים

חריש: חשש ששימוש

(סוף מעמוד ראשון)

היועץ המשפטי לממשלה מביע חרדה, פן מעשים המוגדרים כחריגים יצאו מכלל חריג ויבואו לכלל תופעה מצויה. לכן, מבקש הוא להביא את הדברים לפני החיילים בצורה חד־משמעית ולהפיץ ביניהם את כללי המשמעת והציות לפקודות הצבא.

הוראות הלחימה והשימוש בכוח, שעל הצבא לנהוג על פיהם, גובשו בידי הפרקליט הצבאי הראשי, בעצה אחת עם היועץ המשפטי של מערכת הבטחון. עיקרם, שהם מאפשרים בכל הנדרש את השימוש בכוח לפיזור הפגנות ולמעצר החשודים המתנגדים למעצרם. לעומת־זאת חייב השימוש בכוח להיות במידה הסבירה להשגת המטרה שלה הוא משמש אמצעי ויש לחדול ממנו כשהמטרה כבר הושגה.

קובע היועץ המשפטי לממשלה: "הכלל הוא, שאין להשתמש בכוח כאמצעי ענישה, התעללות, תשפלה או ביזוי. מכאן גם הצורך להימנע משימוש בכוח, שלא לצורך, כלפי רכוש".

חריש אומר, כי חריגה מכללים אלה נוגדת את החוק ופקודה להפעלת השימוש בכוח בניגוד להם היא פקודה בלתי־חוקית בעליל. היועץ המשפטי לממשלה ממליץ על תגובה מיידית וחד־משמעית כלפי מבצעים של פעולות חריגות קיצוניות.

חריש מבקש עוד לצייד את החילים בהוראות כתובות וברורות לעניין השימוש בכוח, בדומה להוראות הפתיחה באש.

במשטרה לא התקבל מכתב ברוח זו.

כתבנו מציין, כי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מחייבות את שר הבטחון ואינן בגדר המלצות בלבד.

ח"כ אמנון רובינשטיין קיבל בברכה את דברי היועץ המשפטי לממשלה. ובכך הצטרף לעמדת יאיר צבן (מפ"ם).

ח"כ רן כהן פנה אתמול לפרקליט הצבאי הראשי, תא"ל אמנון סטרשנוב, בתביעה לפרסם לאלתר הוראות למפקדים ולחיילים המשרתים בשטחים, שיבהירו את גבולות המותר והאסור בשימוש בכוח, במטרה "לגונן על חיילים מפני חשיפתם לאחריות פלילית ולהרשעתם חלילה בבית־המשפט".

כתבנו הצבאי מוסיף, כי בימים אלה נעשית עבודה בפיקודים המרחביים של צה"ל ובמפקדת הפרקליטות הצבאית הראשית כדי לתדרך פעם נוספת את החיילים בפקודות.

חוסיין מטעה

(סוף מעמוד ראשון)

אשר לביקורו של שולץ נודע, כי מידי יום יטוס שר החוץ האמריקני לבירה ערבית ומידי ערב ישוב לירושלים, שבה יקיים בכל ערב שתי פגישות נפרדות — האחת עם שמיר וצוותו והאחרת עם פרס וצוותו, אלא אם יגיעו שמיר ופרס להסכמה על הצגת עמדה משותפת.

שולץ יגיע לישראל עם רעייתו ביום ה', בשעה 4.30 אחה"צ, במטוס מיוחד שיביאו בטיסה ישירה מבריה"מ. בירושלים יתאכסן במלון "הילטון". שיחותיו בירושלים יחלו בבוקר יום ו', תחילה עם שמיר, אח"כ עם פרס ובצהרים יסעד עם שר הבטחון יצחק רבין. אחה"צ יפגש עם קרובי משפחה של מסורבי־עלייה בבריה"מ. ביום ג' יקיים מסיבת עתונאים ויטוס לבריסל.

בריה"מ מותחת ביקורת

מנהיגי בריה"מ מתחו אתמול ביקורת על הצעות שולץ, אך קידמו בברכה את סיורו באזור. מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, תיאר את התוכנית האמריקנית כבלתי־עקבית. גורבאצ'וב אמר לשולץ, לפי סוכנות "טאס", כי ההצעות אינן מתחשבות באינטרסים של כל הצדדים הנוגעים בדבר ומבוססות על "צעדי־ביניים". אין הוא מתנגד לצעדים אלה כשלעצמם, אך הם יוכלו להניב תוצאות רק בהקשר של ועידה בינלאומית והסדר כולל.

חוסיין לא ישוב

"וול סטריט ג'ורנאל" מסר אתמול, כי נראה ששולץ לא יפגש עם חוסיין מלך ירדן, השוהה בימים אלה באירופה. לדברי העתון, לא ישוב חוסיין לרבת־עמון כדי לפגוש את שולץ משום שאינו רואה כל חידוש ביוזמה האמריקנית האחרונה. עם זאת כותב העתון, שאם תושג התקדמות בלתי־צפויה בשיחות שולץ באיזור, עשוי חוסיין להיפגש עמו בתאריך מאוחר יותר, באירופה או בארה"ב.

השר הירדני לענייני השטחים, מרואן דודין, אמר אתמול, כי ירדן מקדמת בברכה את ביקורו של שולץ, אך אין רואות שהמלך חוסיין יפגש עמו.

פרג': לא לשולץ

ראש עיריית בית־לחם, אליאס פרג', אמר אתמול, כי לא הוזמן להיפגש עם שולץ, אך גם אם יוזמן, לא יפגש עימו. בעניין זה נמסר, כי רדיו אש"ף ממשיך לשדר איומים על כל מנהיג מן השטחים שיעז להפגש עם שולץ.

חילופי האשמות

חילופי האשמות היו אתמול בין שתי השותפות לממשלת האיחוד הלאומי: יו"ר סיעת המערך רפי אדרי אמר, כי הליכוד ושמיר מובילים את ישראל לאבדון, ויו"ר סיעת הליכוד חיים קופמן האשים את פרס, כי תוכניותיו מפקירות את יהודה, שומרון ועזה וגורמות להתעוררות הלאומנות הערבית.

מאיר כהן־אבידוב תבע לגרש אסירים בטחוניים ובני־משפחותיהם לירדן וללבנון כדי לפתור את מצוקת הצפיפות בבתי־הכלא, ומיכאל איתן קרא לגרש אלפי מסיתים.

שני אחים נרצחו בעכו

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

שני עבריינים אחים נרצחו אמש ביריות בעכו. המשטרה פתחה במצוד אחר הרוצחים ועצרה שני חשודים.

שני האחים שנרצחו הם אלי ומאיר אלון, מעכו. השניים היו מוכרים למשטרה כעבריינים סמים ורכוש וחוקרי המשטרה מעריכים, כי הרצח בוצע על רקע של חיסול חשבונות בעולם התחתון.

מאיר אלון השתחרר לפני זמן מה מבית־הסוהר, לאחר שריצה עונש מאסר בגין התפרצות ושוד של סופרמרקט. לאחר שירה, ופגע בשוטר של משטרת עכו.

ביהמ"ש העליון נוזף בדיינים שקראו לא לכבד פסיקת בג"ץ בעניין הגיורת מילר

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

שר הדתות חזר והצהיר אתמול במנגי בג"ץ, כי הוא רואה בחומרה את עצומת הדיינים שקראו לא להכיר בפסיקת ביהמ"ש העליון בפרשת הגיורת שושנה מילר והודיע כי אם יעשו מעשים דומים בעתיד, "ישקול השר את הצעדים המתבקשים מהנסיבות".

בעקבות הודעה זאת שנמסרה לבג"ץ על ידי עו"ד דודית בייניש, נציגת היועץ המשפטי לממשלה, הסכים ח"כ צבן — שיוצג על ידי מישאל חשין — לבטל את עתירתו לבג"ץ נגד שר הדתות. ההסכם בין הצדדים קיבל תוקף של החלטת בג"ץ. שופטי ביהמ"ש העליון מרים בן־פורת משה ביסקי ומנחם אילון, ישבו כבג"ץ.

כזכור חתמו בשעתו 19 דיינים על עצומה, שיזם הדיין אקסלרוד מחיפה, שבה קראו לשרים בממשלה שלא לכבד את פסיקת בית המשפט העליון בעניין רישומה של שושנה מילר, שעברה גיור רפורמי בארה"ב, כיהודיה. ח"כ צבן תבע משר הדתות זבולון המר, כי יעמידם לדין משמעתי ועתר לבג"ץ, עקב המנעותו של שר הדתות מצעד זה.

נוסח ההסדר לביטול העתירה

להלן הנוסח המלא של פסק דין הבג"ץ: בעלי הדין הגיעו, על פי הצעתנו ויוזמתנו, לידי הסדר לביטול העתירה על יסוד ההכנה שהובעה בלשון זו: השר לענייני דתות חוזר ומצהיר — כפי שנאמר בתצהיר התשובה — כי הוא רואה בחומרה את חתימתם של דיינים על העצומה, ובמיוחד על הפסיקה הקוראת שלא להכיר בפסיקת בית המשפט העליון. לא זו הדרך שבה ראוי לדיינים להביע עמדה בנושאים השנויים במחלוקת ציבורית. אם יחזרו מעשים דומים מצד הדיינים, ישקול השר את הצעדים המתבקשים מהנסיבות בהתאם לעמדה זו.

אנו מקדמים בברכה את ההסדר ומביעים תקוותנו שלאחר שהובעה חומרת העניין — וכך אכן אנו רואים אותו — לא יחזור על עצמו מעשה כפי שנעשה במקרה מושא העתירה או דומים לו. העתירה מתבטלת, איפוא, כזה, וכל צד ישא בהוצאותיו.

גרושה תובעת למנוע מבעלה לשעבר לקחת את בתם למפגשים עם ערבים

מאת שלי יחימוביץ, כתבת "על המשמר"

בית המשפט המחוזי בבאר־שבע יצטרך להכריע בתביעתה של גרושה, תושבת באר־שבע, התובעת להורות לבעלה לשעבר, לא לקחת את בתו לביקוריו בישובי ערבים.

בכתב ההגנה שהגיש לבית המשפט, מכנה הנתבע את דרישת גרושתו — גזענית. האיש, אנתרופולוג באוניברסיטת בן־גוריון, עושה את עבודת הדוקטורט שלו בנושא הבדואים בעיירות, והוא נוהג לקחת עימו את בתו לפגישותיו בישובי הבדואים, בסופי שבוע. הילדה אף קשרה קשרי ידידות עם הבדואים.

האשה, שחזרה בינתיים בתשובה, אומרת בכתב התביעה: "באחרונה נודע לתובעת, כי במסגרת פרוייקט הקשור להכשרתו וללימודיו, הוא אף מתעתד לעבור לרהט ולתל־שבע. היא מבקשת כי הביקורים אצל האב יוגבלו לבאר־שבע בלבד, וכי יאסר עליו לקחת את הקטינה לישובים ערביים, "לטובת הקטינה". כלשונה.

בכתב ההגנה שהגיש האנתרופולוג, דמות מוכרת באוניברסיטת בן־גוריון ובבאר־שבע כותבת פרקליטתו עו"ד סימונה חיים: האמור בכתב התביעה אינו מקובל, הוא סתמי, קנטרני, גזעני ומנוגד לכל הגיון בריא. עוד נאמר כי "הבקשה המוזרה" אינה מנומקת כלל, וכי האם נוהגת בזמן האחרון לאסור על הבת לאכול אצל אביה, סבה וסבתה מטעמי כשרות. היא אף רשמה את הילדה לגן ילדים דתי ללא רשות האב.

ערביי חברון מחרימים את קרית־ארבע

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

ערביי חברון מתחילים להחרים את קרית־ארבע ולכתבנו נודע כי מתמעט מספר הפועלים הערבים שבאים למקומות עבודתם בקרית־ארבע. לכתבנו נמסר, כי כמה מפעלים נקלעו לקשיים בעקבות החרם. כתבנו אומר, כי בכך הופכת קרית־ארבע להיות ההתנחלות הראשונה שהוחרמה בעקבות הכרוזים שהפיצה הנהגת ההתקוממות — ובהם קריאה להחרים ההתנחלויות.

צפת 'מרחפת' בערפל — החזאי צופה הפוגה בגשמים בצהרים

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

תושבי צפת אומרים כבר כמה ימים שעירם "כבר אינה על המפה". הכוונה היא לערפל הכבד הרובץ על העיר. מזג אויר סוער ועריפולים פקדו מקומות רבים בגליל. בגליל העליון ירד גשם במעט ללא הפוגה, וקור עז שרר באיזור.

בצפון רמת־הגולן צופים שהשלגים ימשיכו לרדת ובאתר החרמון מציינים שהשנה תימשך כנראה עונת הגלישה מעבר למועד המקובל, בגלל כמות גדולה של שלגים שירדה השנה.

חקלאים בגליל ציינו שהגשמים באו בעיתם, ולא יהיה צורך לפתוח בהשקיית המטעים, אלא בעוד זמן רב — בגלל הכמות הגדולה של המשקעים שירדה.

הגשמים הרצופים ואולי אף השלגים (בהרי הגליל והמרכז), אשר ירדו היום, יהיו מלווים ברוחות עזות ימשכו גם הלילה, ולסירוגין מחר בבוקר, ויפסקו כליל לקראת הצהרים — צופה החזאי אורי בן מהתחנה המטרולוגית. הטמפרטורות החזויות במשך היום בהרים 5 מעלות, בלילה הרי הגליל בין 1 ו־3 מעלות, ובאזור המרכז בין 6 ל־13. "מסוקו של יום" לא יהיה היום, האצבע של "הפסוק" קפאה מקור.

275 ניספו בגשמי זעף בריו

אוטובוס מלא נוסעים שנלכד באחד מרחובותיה של ריו דה ז'נרו שהפך לנהר גועש (תצלום אי.פי)

ריו דה זאנרו. — הטרגדיה של ריו דה ז'אנרו לא הסתיימה עדיין. גשמי־זעף נוספים פקדו אתמול את העיר, והסיכום הרשמי האחרון מצביע על 275 הרוגים ויותר מ־11,000 תושבים ללא קורת־גג.

בגשם בלתי־פוסק, עמלו המחלצים במשך כל הלילה על הצלת 12 בני־אדם מבין טונות סלעים ובוץ שכיסו בניין גדול. הוצאו מהבניין עשר גופות, אך סבורים, כי רבות נוספות קבורות מתחת להריסות. בבניין נערכה בעת האסון חגיגה אצל רקדנית סאמבה מקומית.

על 150,000 תושבים של שכונות־העוני מאיימים מפולות־קרקע נוספות וזרמי בוץ. בעיר נוצר אגם ענקי על שטח של 2,500 קמ"ר, ואורחים רבים נודדים בעיר ללא קורת־גג.

קיימת גם סכנה חמורה של מגיפות, במיוחד לפטוספירוזיס, מחלה מדבקת המועברת באמצעות שתן עכברים, שכבר פגעה ב־150 בני־אדם. השלטונות ביקשו עזרה בינלאומית ושיגרו תרופות ומזרקים.

"מאראקניה", איצטדיון הכדורגל הגדול בעולם, שבו 200,000 מושבים, נהפך למרכז הפליטים הגדול ביותר בעיר. אולם סגור וכן 8,000 מקומות, ליד האיצטדיון, נפתח בלילה שעבר לאומללים, הנוהרים לשם ממאותיהם. (עי"צ)

גורבאצ'וב: קיים סיכוי להשגת הסכם על הנשק האסטרטגי לפני הפסגה

מוסקווה. — מנהיג בריה"מ מיכאיל גורבאצ'וב, שקיבל אתמול לשיחה את שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ, אמר, כי קיים עדיין סיכוי להגיע להסכם בעניין הנשק האסטרטגי לפני ועידת הפסגה החדשה של שתי מעצמות־העל.

נראה שגורבאצ'וב הביע את דעתו בצורה זהירה יותר משעשה זאת שר החוץ הסובייטי אדוארד שווארדנאדזה, שאמר ביום א', כי לדעתו, טובים הסיכויים להגיע להסכם בעוד מועד.

המנהיג הסובייטי הודיע, שבמהלך שיחותיו עם שולץ תידון גם בעיית אפגניסטן. הוא חזר והצהיר על תמיכת מוסקווה באפגניסטן בלתי־מזוהית, שתהנה מיחסים טובים עם שכנותיה ועם שתי מעצמות־העל.

כשנשאל לדעתו על ביקור שולץ במזה"ת השבוע, כדי לקדם יוזמת שלום אמריקנית חדשה, העיר גורבאצ'וב: "זה תלוי במה שהוא לוקח עימו. נשוחח גם על כך".

שולץ הודיע אתמול, כי שווארדנאדזה יבקר בוושינגטון ב־22 במארס לשיחות נוספות לקראת ועידת הפסגה, ועד או יכינו צוותי המו"מ בז'נווה שלושה מסמכים לפתרון בעיות חריגות המעכבות את חתימת הסכם הטילים האסטרטגיים.

במסיבת עתונאים, לאחר שני ימי דיונים עם שווארדנאדזה ועם גורבאצ'וב, ציין שולץ, כי "הושגו תוצאות חיוביות בדרך־כלל" למכלול הבעיות שנועדו לדיון בוועידת הפסגה. לעומת זאת, לא הושגה התקדמות ניכרת לקראת ישוב חילוקי הדעות בין הצדדים בקשר ל"מלחמת הכוכבים".

ועדת זכויות־האדם של האו"ם אישרה אתמול החלטה, הקוראת לנסיגה מיידית של הכוחות הזרים מאפגניסטן. (עי"ר, עי"צ)

גורבאצ'וב ושולץ, אתמול, לאחר שיחתם במוסקווה

סעודיה העבירה 855 מיליון דולר לאש"ף בשנים 1978/88

ריאד. — ערב הסעודית העבירה לאש"ף בעשר השנים האחרונות 855 מיליון דולר — מסר נציג אש"ף בריאד, רפיק נאצ'ה.

בהודעה שפורסמה אתמול ביומון הסעודי "אל־שרק אל־אוסט", אמר נאצ'ה, כי באחרונה מעבירה ערב הסעודית את הסיוע לארגונו כשישה תשלומים דו־חודשיים, במקום בשלושה תשלומים מדי ארבעה חודשים בעבר.

עוד אמר, כי ערב הסעודית היא המדינה הערבית היחידה הממשיכה לכבד את התחייבויותיה הכספיות לאש"ף, על־פי החלטת ועידת בגדאד, ב־1978. בוועידה זו הוחלט, כי מדינות הנפט במפרץ יגישו סיוע כספי לאש"ף, לסוריה ולירדן.

ערב הסעודית, מעבירה סכום נוסף כ־28 מיליון דולר בשנה, לוועדה המעורבת הירדנית־הפלשתינית לסיוע לשטחים הכבושים. ועדה זו חידשה את פעילותה אשתקד. (עי"צ)

התפטר השר האמריקני לענייני הצי

וושינגטון. — השר האמריקני לענייני הצי, ג'יימס וב, התפטר אתמול תוך מתיחת ביקורת על החלטתו של שר ההגנה פרנק קרלוצ'י לצמצם את התקציב לצי ואת התוכניות להגדיל את הצי האמריקני לכדי 600 אניות עד סוף 1989.

"אינני מסוגל לתמוך אישית בקרלוצ'י או להגן על תקציב מתוקן זה בדיונים על התקציב שיתנהלו עם הקונגרס" — קבע וב במכתב התפטרות ששלח לנשיא ריגן.

וב זימן כתבים ללשכתו בפנטגון כדי למסור להם העתק של המכתב ולתקוף את החלטתו של קרלוצ'י לבקש מהקונגרס להוציא מהשירות 16 פריגטות של חיל־הים, במסגרת הקיצוצים בתקציב הפנטגון. (עי"ר)

● "אני מודיע מעל במה זו חד משמעית: לא תהיה עיסקת חבילה. אין סיכוי לחתימה על עיסקה, כה נודע ציבור השכירים להמשיך ולוותר ואילו האוצר לא מוכן לתת דבר בתמורה" — הכריז חיים הברפלד — יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות.

ואסיליו — "המליונר השמאלני" נבחר לנשיא קפריסין בתמיכת הקומוניסטים

ניקוסיה. — גיאורג ואסיליו, מועמד עצמאי שנתמך על־ידי השמאל, נבחר לנשיא קפריסין, לאחר שגבר על יריבו גלאפקוס קלרידס ביתרון זעום של שני אחוזים בקירוב.

בפנייתו הראשונה לציבור, קרא אתמול ואסיליו למאמצים חדשים, שיביאו להתפייסות בין היוונים והטורקים באי.

מנהיג הטורקים, ראוף דנקטאש, הביע את רצונו להיפגש עם הנשיא החדש, כדי לבדוק אותו על נכונתו ולשמוע מפיו כיצד הוא מתייחס לרפובליקה הטורקית בצפון.

ואסיליו, שישב לתקופת כהונה של חמש שנים ב־28 בפברואר, הביע נכונות לנהל שיחות עם דנקטאש על איחודו מחדש של האי, שחולק ב־1974, כאשר חיילים טורקיים כבשו את הגיזרה הצפונית. ואסיליו המליונר, נתמך גם ע"י הקומוניסטים והסוציאליסטים.

הנשיא החדש ביקש להפריך את החששות, שהוא תלוי יתר־על־המידה בתמיכת הקומוניסטים. "זה אינו נצחון של 'אקל' (המפלגה הקומוניסטית), זה נצחון של העם הקפריסאי", אמר.

ואסיליו העמיד חיץ בינו לבין המפלגה הקומוניסטית בשתי בעיות־חוץ מרכזיות: הוא הודיע על תמיכתו באיחוד מכסים עם השוק המשותף האירופי ונקט בעמדה מתונה בשאלת שני הבסיסים הצבאיים של בריטניה באי. "אקל" דורשת את סגירתם של הבסיסים האלה. (עי"ר, עי"צ)

● נסיון לחטוף מטוס מטאיוואן סוכל אתמול על־ידי כוחות בטחון. בידיעות מטייפה נאמר, כי מובטל בן 29, שהחזיק בשני רימוני־יד מדומים, ניסה לחטוף מטוס נוסעים טאיוואני בטיסה מעבר לים והורה לטייס לטוס לסקין.

● המשטרה עצרה אתמול צעיר שתוי, שהצליח לחדור לארמון בקינגהם, למרות אמצעי הבטיחות הקפדניים שננקטו כדי להגן על המשפחה המלכותית.

● במסגרת אירועי שנת ה־40 למדינת ישראל שיחזר ביה"ס הצבאי לחינוך, בשיתוף עם הקרן הקיימת לישראל, את משלטי "רכס סיירת" שנכבשו בעת פריצת הדרך לירושלים בתש"ח.

גרומיקו בזכרונותיו: מאו ביקש לטמון מלכודת גרעינית לאמריקנים — בסין

ניו־יורק. — מאו טסה טונג, שהיה מנהיג סין, ניסה ב־1958 למשוך כוחות אמריקניים למרכז סין, כדי שיחוסלו שם בנשק גרעיני סובייטי — טוען אנדריי גרומיקו, נשיא בריה"מ, בזכרונותיו, כפי שצוטטו על־ידי "ניו־יורק טיימס".

גרומיקו דחה את ההצעה הסינית, במהלך ביקור סודי שערך בפקין באוגוסט 1958. "ניו־יורק טיימס" מציין, כי גרומיקו, שכיהן כשר החוץ הסובייטי מ־1957 עד 1985, הופתע מן האופי ההרפתקני של תוכנית זו.

היסטוריונים סובייטיים דיווחו, כי מאו טען, שסין מסוגלת להישרד גם אחרי מלחמה גרעינית. לדבריהם, אמר מאו, שאפילו ייהרגו 300 מליון אנשים בסכסוך גרעיני, יספיק מספר הניצולים כדי להילחם בפולשים בנשק קונוונציונאלי.

המגעים בנושא זה התנהלו בין שתי המדינות שעה שגברה המתיחות בין פקין למוסקווה. כעבור שנה, ב־1959, ביטל הקרמלין את ההבטחה לספק למאו נשק גרעיני והאשים אותו בחוסר־אחריות.

הזכרונות מתארים בצורה תשפנית מנהיגים סוביטיים ונשיאים אמריקניים. גרומיקו נחשב לאחד הדיפלומטים המנוסים ביותר בעולם, לאחר שעבר בשירות הדיפלומטי של בריה"מ במשך 48 שנים.

"סוג של עליונות"

הוא מביע הערצה לנשיא פרנקלין רוזוולט וכותב, כי נשיא זה הפגין "סוג של עליונות" המעידה על "חוזק פנימי, שלו היה זקוק כדי להסתיר צער פנימי". על דווייט אייזנהאואר כותב גרומיקו, כי לא היה עקבי במדיניות החוץ שלו, אך לקראת סוף כהונתו, "היתה לו עמדה נבונה יותר באשר לצורך בדו־קיום בשלום".

ריצ'ארד ניקסון לא התחשב באידיאולוגיה ואילו ג'ראלד פורד "דמה פחות מכולם לאינטלקטואל", על ג'ימי קארטר סיפר, שנשיא זה ניסה ללא הצלחה להשמיע מילים ברוסית.

גרומיקו העריץ את ג'ון קנדי וכתב: "חיבבתי את הדרך שבה התנהג קנדי". הוא הצטער על רציחתו בשעה שנוצר רושם, כי הוא מתחיל לגלות הבנה עמוקה יותר לחששותיה של בריה"מ.

אנשים ואירועים

מטיף הטלוויזיה ביקש מחילה מצאן מאזיניו והתפטר בגלל... ניאוף

בטון רוז', לואיזיאנה. — ג'ימי סוואגארט, אחד המטיפים הפרוטסטנטיים הידועים ביותר בטלוויזיה האמריקנית, התפטר מתפקידו על רקע האשמות של ניאוף ואחרי שהודה בקול בוכים, כי חטא כלפי אלהים וכלפי משפחתו.

סוואגארט הוא המטיף הטלוויזיוני הידוע השני שנאלץ בעת האחרונה לרדת מן הדוכן על רקע שערוריית מין.

"אני מבקש מחילה", לחש סוואגארט ליותר מ־7,000 המאמינים שהתאספו במרכז הכנסייתי "אמונת העולם", בבטון רוז'.

סוואגארט מילא אישית תפקיד מכריע במערכה שהתנהלה אשתקד כדי להביא לפיטוריו של מטיף טלוויזיוני ידוע עוד יותר, ג'ים בייקר, שהודה בקיום יחסי־מין עם מזכירת הכנסייה. שני המטיפים הם חברי "כנסיית האלוהים".

משקיפים מדיניים בוושינגטון אמרו, כי השערוריה עלולה לפגוע קשה במועמד לנשיאות פט רוברטסון, אף הוא מטיף אוונגליסטי. כן יפגע הדבר קשה במסעי התרומות למען המטיפים האוונגליסטיים האחרים.

סוואגארט, הידוע בסגנונו המלהיב, נודע כמטיף הטלוויזיוני ששיעור הצפיה בדרשותיו היה הגבוה ביותר בארה"ב. רשת הטלוויזיה איי.בי.סי. דיווחה, כי מטיף לשעבר באותה כנסיה, מרווין גורמן, הציג לפני זקני הכנסיה תצלומים המראים את סוואגארט נכנס לחדר במלון בחברת פרוצה. גורמן עצמו סולק מן הכנסיה ב־1985 בעוון התנהגות בלתי־הולמת, על סמך האשמות שהשמיע סוואגארט. (עי"ר)

איראן הקימה "חיל מתאבדות"

מאת דפנה ורדי, כתבת "על המשמר" בבריטניה

לונדון. — איראן הקימה באחרונה צבא של נשים צעירות ממדינות מוסלמיות, המוכנות לבצע פעולות־התאבדות למען האייתולה חומייני — מוסר השבועון הלונדוני "אובזרוור".

השבועון מוסיף, כי על קיומו של ה"צבא" נודע בשבוע שעבר, בכינוס "תנועת הנשים המהפכנית" שנערך בטהראן.

הצעירות המגויסות עוברות אימון דומה לזה של "שומרי המהפכה" האיראניים, ואחריו הן חוזרות לארצותיהן. מחנה האימון נמצא קרוב לביתו של חומייני, במנזריה, בצפון טהראן.

השבועון מצטט גורם רשמי בטהראן, שאמר, כי "מוצאן של רוב הנשים ממשפחות עניות, והן נשלחות לטהראן לתוספה קצרה." הוא הוסיף, כי שלטונות איראן אינם מחתימים את דרכוניהן של הצעירות, כדי שלא יוודע שהיו באיראן.

כ־400 נשים מלבנון וממדינות המפרץ הפרסי סיימו כבר את מחנה האימונים, מסוף יולי עד החודש, ולמדו בו "איך לפוצץ עצמן בשם האיסלאם והאייתולה חומייני".

מנהיגת ה"צבא" היא הסופרת והמשוררת זהרה רנוורד, רעייתו של ראש ממשלת איראן, הכותבת גם את נאומי בעלה.

ביום שבת נפתחת בגלריה שלוש תערוכת ציורים של יוסי נטניה. "נטניו שולט להפליא בהנחת הצבע", אמר עליו אחד המבקרים. בתצלום, אחת מעבודותיו

על היום 23.2.88

מאת אריה פלגי

אני בין הרבים המגלים עניין לא מעט ברשימותיו של מירון בנבנשתי על הסכסוך, שאפשר לכנותו גם „המצב הישראלי". בקיאותו ורבת בחומר, יכולתו לנתח תהליכים באופן בלתי־שיגרתי, בושר ניסוחו המעולה, הם הזמנה שאי־אפשר לעמוד בפניה כדי לעיין בפירסומיו.

אינני מקדים בזה מחמאה למכה כדי שלאחר דברי ההערכה „ארד" עליו בשצף קצף. אם אינני מתכוון כעת, ברשימת־אמצע־שבוע לנסות להתמודד עם כל מה שכתב בשלושה מאמרים ארוכים שהתפרסמו ב„דבר" וברשימתו ב„חדשות" („איני יכול להציע להם שום ניחומים") ביום שישי שעבר, אשר בנוסף לכל המעלות, סבולה גם בחוויות אישיות רלוונטיות מאוד לנושא עצמו, וכידוע אין כמו הסיפור האישי לקריאות מאמר ולקירוב העניין לתשומת לב הקורא.

הפעם כמה מלים רק על השורה התחתונה ברשימתו ב„חדשות". לאחר חוויות הירושלמיות האישיות, לאחר סקירת מרכיבים היסטוריים, פוליטיים, מוסריים כותב שם בנבנשתי: „אני ער לכך, שעל לשונו של הקורא עומדת זה זמן רב השאלה: לאן הוא מוליך אותי? *מה הוא מציע? מה הפתרון שלו?* אם הוא טוב כל־כך בהגדרת השאלות, חובה עליו להציע להן תשובות. זה נסיוני מכל התבטאות שלי בפומבי. בדרך כלל אני נופל לפח יקוש זה ומציע ‚פתרונות'. כמובן, בכך אני מקבל את התפיסה השגורה, שקביעת דיאגנוזה בלא מתן תרופה היא מעשה לא מוסרי. כשאני מגרב ‚פתרונות', המשחק נהפך לפשוט וקל: אם השומעים אינם מקבלים את הפתרון, הם דוחים גם את הניתוח ואת העובדות שהוא מבוסס עליהן ואז חוזר הכל לנקודת ההתחלה".

אמת, לא כל הוגה דעות חייב להציע פתרונות. יש המסתפקים בהחדרת אי־השקט כמאיץ למחשבות חדשות. נכון גם, שהצעות מעשיות הן לעתים קרובות מעין מלכודת, בה נלכד ונכחד גם הרעיון הבסיסי הנכון. בוודאי קשה יותר לרדת אל עמק הבכא של ה„מה לעשות מחר בבוקר" מאשר להימצא בעולמן הטהור של ההגדרות המופשטות. אבל מישהו צריך לעשות גם את „העבודה השחורה" של הניסיון למצוא או להציע פתרונות ולא יפה לצאת נגד ולקטול את השורה התחתונה של אלה אשר אמנם מקבלים את הניתוח שלך אבל מגיעים על סמך אותו ניתוח לפתרונות מעשיים שונים. מה גם, בנבנשתי בעצמו מבין, שיש מצבים אנושיים להם אין פתרונות אלא רק „תשובות חלקיות" אשר מן הסתם ישמשו כמרצפות בדרך שתוביל לפתרון אנושי בעתיד הרחוק.

הפיך — לא הפיך, הפיך — לא הפיך

אם מירון בנבנשתי החליט לא להסתכן יותר בהגשת פתרונות, מתוך חשש של משיכת טענות קטלניות השופכות את התינוק יחד עם המים — אין זה משחרר אחרים מלחפשם בקדחתנות

אם לשאול דימוי מבנבנשתי עצמו על „התפיסה השגורה" (ואגב איך נמדדת שיגרה? מה פרוש שגורה? מה צריכה להיות תפוצתה של תפיסה, שתיחשב שגורה?), אין זה נכון, אין זו תפיסה שגורה ש„קביעת דיאגנוזה בלא מתן תרופה היא מעשה בלתי־מוסרי". זוהי הגדרה מופרכת גם בעולם ממנו נשאבה — עולם הרפואה. מישהו בא בטענות ורופא אישי קובע דיאגנוזה, אבל אין בידו תרופה? מישהו מצפה מרופא, שיתאים דיאגנוזה אל דרכי הריפוי הידועות לו? במושגי העולם החברתי־הפוליטי, זה מופרך עוד יותר. בלתי־מוסרי ודווקא להישאר אדיש נוכח תהליכים הזועקים לניתוח, בלתי־מוסרי להירתע מניתוח כזה מתוך חשש, שהפתרונות המסתמנים לא יימצאו חלילה או יתגלו כקשים במיוחד או מייגעים ביותר.

אך הוויכוח המסורתי בין בנבנשתי לבין חבריו משמאל הוא סביב הגדרתו הכמעט קלאסית, שהמצב הקיים בגדה וברצועת עזה הוא „בלתי־הפיך". ברשימתו האחרונה ב„חדשות", אמנם לא חזר אל ההגדרה הזאת, אבל גם לא הודיע על ביטולה או על נסיגה ממנה. הפעם הוא טוען, ש„צריך להתחיל הכל מבראשית: לחבר מילון חדש, עולם מושגים חדש, שיתאים למציאות".

יורשה לי לצטט את דברי מירון בנבנשתי מלפני שנתיים אשר נתפרסמו כעת כתוך ספר בשם „שנות התיקו" (בהוצאת ספריית הפועלים), ולפיהם הוא בין אלה הטוענים „שכנראה נמשיך לשלוט בשטחים עוד זמן רב, פשוט משום שאנחנו נמצאים בהם ואין כוח פנימי או חיצוני, שיעקור אותנו מהם או שיגיע איתנו להסכם על אלטרנטיבה, שתהיה מקובלת על הכל".

האם מותר להניח, שאילו נכתבו שורות אלה היום, הן היו מתנסחות על־ידי בנבנשתי עצמו בצורה שונה או בדגשים שונים, גם אם לא היו משתנות תפיסות היסוד שלו על הסכסוך? ומדוע מן הניתוחים שלו, כפי שנתפרסמו ברשימותיו הרבות, לא יכולה להסתמן „כתשובה חלקית" (והוא טוען שיש מצבים אנושיים, שאין להם פתרונות רק תשובות חלקיות) פשרה טריטוריאלית או מדינה פלשתינית? מדוע לא יכולה להיכלל בתשובה חלקית כזאת או אחרת גם אפשרות של גידול היישוב היהודי, דווקא כתוצאה מרגיעה בסכסוך? ויישוב יהודי גדול יותר באופן משמעותי הוא „תשובה חלקית" אחת לגבי הפתרון בעתיד מאשר הקיפאון שהטופל בעליה לא במעט בגלל הטיפול הכושל בסכסוך מצידנו בעשור האחרון. וזו רק דוגמה אחת. וכדאי לזכור, שגם הקמתה של מדינת ישראל היתה רק „תשובה חלקית" בתוך לפתרון סכסוכים. גם זה בינינו לבין הערבים.

בנבנשתי. אין תיקו נצחי

אך כמו המצב בשטח, גם בניתוחיו של מירון בנבנשתי יש מרכיבים הפיכים ובלתי־הפיכים. אם הוא החליט לא להסתכן יותר בהגשת פתרונות מתוך חשש של משיכת טענות קטלניות השופכות את התינוק יחד עם המים, אין זה משחרר אחרים, למעשה את כולנו, מלחפשם בקדחתנות. גם בנבנשתי לא לעולם יישאר על היציע. גם הוא יודע כמו המגורש חייבת ליפול הכרעה בקרוב בין אלטרנטיבות אפשריות, כלומר, בין „תשובות חלקיות". במשחק הזה אין תיקו וזה האירועים של החודשים האחרונים יוכיחו.

חשבון פתוח
לוי מורב

☐ ...את הכבוד המגיע לו

זה לא סוד שאני לא אוהב (לשון המעטה) את מדיניות היד המכה של שר הבטחון יצחק רבין בשטחים הכבושים. גם לא את האטימות ביחס להבחנה החיונית והנחוצה בעניין הפקודות החוקיות והבלתי־חוקיות בעליל. שלשום הופיע שר הבטחון בנס־ציונה בערב חגיגי (זו) שהוקדש ל־800 נכי חטיבת גולני. והנה הפתעיק'ה (בלשון ביתי הקטנה בת השלוש) יצחק רבין חזר להר הצופים. אולי עזר לו בכך יצחק בן־אהרון, שבראיון חושפני וחד ב„קול־ישראל" בשבת, אמר כמה אמיתות קשות למרות שסירב בעקשנות לגנות את רבין אישית. אולי משהו אחר. אולי המראה של מאות הנכים ואולי חבש בערב הזה את כובע הפרשן: אין לי מושג, בכל מקרה התוצאה של השינוי היתה מרעננת.

„לא ניתן לשלוט בכוח על חצי מיליון פלשתינים בשטחים", אמר יצחק רבין. הייתי יכול להסתפק בכך. מי שאומר את זה לא צריך לומר יותר. אם זה ברור, השאלה הממשית היחידה היא כיצד מוצאים פתרון להפסקת שליטתנו על מיליון וחצי הפלשתינים בשטחים. אבל שר הבטחון לא הסתפק בכך. הוא המשיך את המומנטום וקבע: „סיפוחם של תושבי השטחים למדינת־ישראל יהפוך אותנו למדינה דו־לאומית שתהפוך ללבנון שנייה. סיפוחם ללא מתן זכויות יהפוך אותנו למדינה גזענית. מדינה כזאת איננה יכולה להיות מדינה יהודית". נו, או מה אתם אומרים על זה, אולי נזמין אותו לכתוב אצלנו, ב„על־המשמר". האמת שאני לא בטוח בזה, מכיוון שחלק מהקוראים עלול לכעוס עלינו בגלל תוספת של פובליציסט שמאלן, רחמנא ליצלן. וכאילו לא די בכך, הוסיף שר הבטחון עוד כמה פנינים: (וזה לא בציניות)

● התפגנות האלימות בשטחים הן תופעה שלא הכרנו, אך הן אינן פעולות טרור.

● בכל ההפגנות הללו לא נורה על כוחות צה"ל אפילו כדור אחד.

● יש לפתוח במו"מ מדיני ללא תנאים מוקדמים.

● מה שקורה בשטחים זאת מלחמת אזרחים (בעברית פשוטה מרי אזרחי — ל.מ.) של נשים וילדים בסיוע רשתות הטלוויזיה.

מספיק כשביל פעם אחת, לאז

☐ מיפו למיאמי

חברת „שחף" סירבה להטיס נוסע ערבי ישראלי מיפו, עם ילדיו הקטנים, בטענה הבטחונית של חשש מחטיפה. אז קודם־כל, אני מודיע שלעולם לא אטוס יותר עם „שחף". יותר מזה, מתברר שהחלטתי לא לטוס עם „שחף" היתה בדיעבד נכונה. עובדה שעד היום לא טסתי עימם מעולם ובדין. זה מזכיר לי את הבדיחה שרווחה בארה"ב בשיאן של חטיפות המטוסים לקובה. בטיסת חברת „אמריקן אייר ליינס" מניו־יורק למיאמי, נכנסת גברת זקנה וחביבה לתא הטייס, שולפת אקדח, מכוונת אותו לראשו של הקברניט ומודיעה לו שהוא חייב לקחת אותה למיאמי. אבל גבירתי, נאנק הטייס, אנחנו טסים לשם. כן אני יודעת, זה גם מה שאמרתם לי בפעמיים הקודמות ולמרות זאת נחתנו בקובה.

לאן, בשם אלוהים (לא חזרתי בתשובה, זה רק לצורך המליצה) יכול היה אותו ערבי מיפו לחטוף את המטוס, לאן לרבת־עמון, לשכם? ואני לא מבין את הוראות הבטיחות של „שחף". הרי כיום הרבה יותר מסוכן להטיס ישראלים. אלה עלולים לחטוף את המטוס לחו"ל — לאמריקה למשל, אולי אפילו לפלורידה.

☐ מי שמדבר

שר התיירות וה...משפטים אברהם (אל תלך לשם) שריר אמר לקבוצה של פעילי הבונדס בניו־יורק (אלא מה חשבתם, בפתח־תקווה?) ש„צריך לומר את האמת למרות שזה לא נעים: הערבים שקרנים מלידה".

נו טוב, אצלם זה לפחות עניין תורשתי ולכן אי־אפשר לבוא אליהם בטענות. מי שהוא שקרן מלידה או מפגר מלידה או שחור מלידה או ליבראל מלידה, — איזה טענות אפשר לבוא אליו כבה הוא נולד. אבל מה נאמר ומה נגיד על יהודי טוב עולה מרומניה, חברו הטוב של מייק אלבין המנוח, שהצטרף מרצונו החופשי למפלגה הליבראלית שבליכוד, ומאז מתרחק מדבר־אמת כמו מאש. איש שהיש לו את המוניטין שלו ברם יוע והעשה. ואם אתם לא מאמינים, תשאלו את יצחק מודעי ויגיד לכם.

☐ דגל פלשתין בפיקוד דרום

כאשר הכינה מיפקדת פיקוד הדרום תערוכה לצורכי תקשורת של הציוד שנמצא ברשותם של שלושת המחבלים שנלכדו אחרי שחדרו לישראל מגבול מצרים, היא טרחה גם להכין רשימת ממצאי על לוח דיקט מצופה ניילון קשיח. נרשמו בצ'יינו שחור:

1) 3 רובי סער קלשניקוב
2) 8 רימוני־יד מספר כך וכך מתוצרת בריה"מ
3) וכו' וכו'

ובסעיף 7 או 8 (אני לא זוכר בדיוק): דגל פלשתין. לא דגל אש"ף ולא דגל המחבלים ולא דגל המרצחים. סתם כך בעברית פשוטה ועניינית: דגל פלשתין. יש תקווה.

נ.ב. המידע בזכות שידור „מבט" של הטלוויזיה הישראלית. תודה.

על הפרק

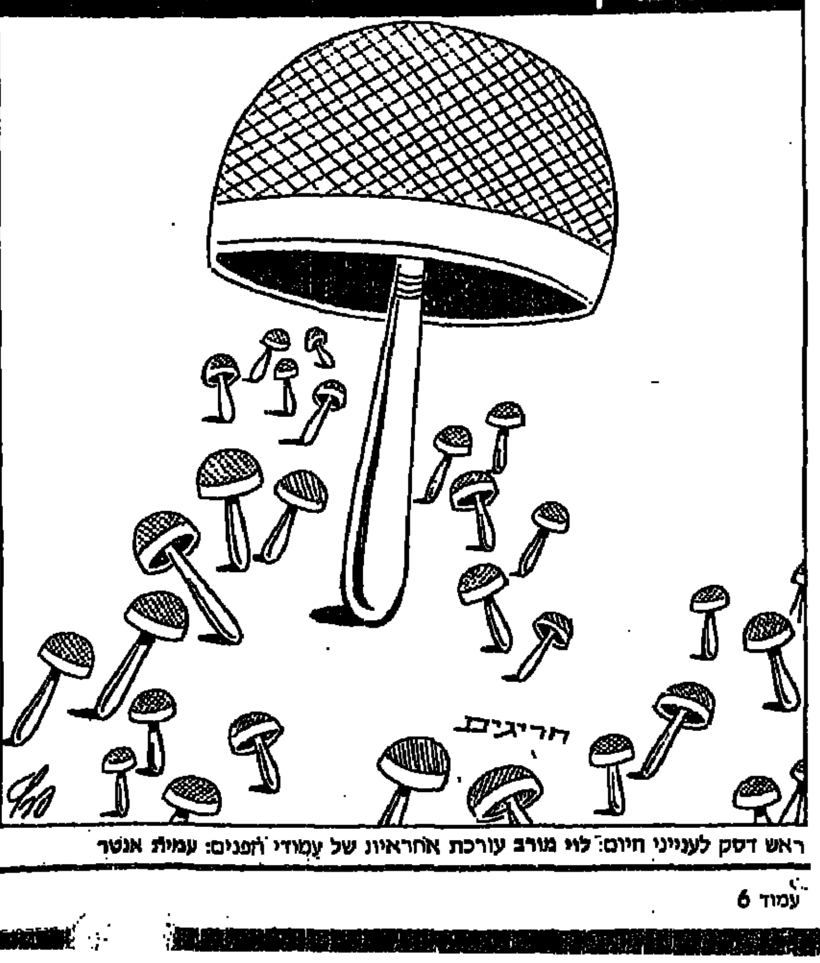

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

עוד לא אבד תיקנו

נציגי הליכוד עורכים קרב מאסף בהנהלה הציונית

מאת יוסף גלילי

המערכה הפוליטית והארגונית על הרכב ההנהלה הציונית וחלוקת התיקים בה היא בראשיתה, אף־על־פי שחלפו חודשיים וחצי מאז הסתיים הקונגרס הציוני האחרון בירושלים.

נציגי הליכוד בהנהלה מנהלים קרב מאסף תוך איומים על פרישה ופיצוץ ההנהלה, אם לא תתקבל דרישתם לאיוש התיקים כרצונם.

אנשי הליכוד טרם השלימו עם מעמד של מיעוט ודעתם נחושה לטרפד את השלמת הרכב ההנהלה ולמנוע את תיפקודה. מהלך זה של נציגי הליכוד נועד להרוויח זמן ליישור ההדורים הפנים־סיעתיים של „חירות" והליברלים. הללו טרם הגיעו להסכמה פרסונלית על איוש התיקים שהוצעו להם. הליברלים תובעים את המגיע להם כתואם להסכם שהושג עם הצטרפותם לליכוד, ואילו נציגי הסיעות השונות בליכוד נאבקים על העמדות בהסתדרות הציונית והסוכנות היהודית.

יו"ר ההנהלה, שמחה דיניץ, נהנה עדיין מ־100 ימי חסד. אין לקנא בו על מלאכת ההרכבה. עם זאת ייאמר לזכותו, כי בתקופה קצרה יחסית, מאז נכנס לתפקידו, הוא הצליח יחד עם מנדל קפלן, יו"ר חבר הנאמנים, להשיג שורה של יעדים המעידים על רצון נחוש לשנות את פני הדברים בהסתדרות הציונית ובסוכנות היהודית.

בין הצעדים החיוביים שננקטו: קבלת עקרונות דו"ח כ"ן, להעביר את הקליטה לממשלה והקמת רשות לענייני חינוך יהודי שתפקח ותתאם על הפעילויות בתחום החינוך בגולה, מנכ"ל הסוכנות החדש, גדעון ויתקון הכפוף ליו"ר ההנהלה, קיבל סמכויות נרחבות. מנכ"לי המחלקות — עליה, כספים, עליית הנוער, התיישבות ופיתוח חברתי — יהיו מעתה כפופים לו. המנכ"לים ימונו באמצעות ועדת חיפוש שתמונה על־ידי יו"ר ההנהלה ויו"ר חבר הנאמנים בהתייעצות עם המחלקה, כאשר הסמכות להעבירם מתפקידיהם תהיה נתונה בלעדית בידי קפלן ודיניץ; כל הפעילויות הסוציו־חברתיות של הסוכנות, שהיתה מפוצלת עד עתה בשבע יחידות שונות, ירוכזו במחלקה אחת לרבות התחדשות השכונות ופיתוח חברתי; מכירת נכסים וחברות של הסוכנות שאינם משרתים את המטלות והיעדים של ההסתדרות הציונית.

הצעת פשרה

נציגי הליכוד, שפרשו שלשום מההנהלה, חזרו אליה אתמול בבוקר (יום שני) לאחר שדיניץ הסכים להצעת פשרה לפיה: „החלוקה הסופית של התיקים תיעשה לאחר שייגמר תהליך ההסכמה על תיקי הסוכנות (גזברות ועליית הנוער), וייקבע עתיד התיק של קרן היסוד. בשלב זה יקבע היו"ר את חלוקת התפקידים בהתאם לסמכויותיו. סידור ה... יישאר בתוקף עד השלמת תהליך ההסכמה וקביעת עתידה של קרן־היסוד."

יש להניח, שדיניץ יוציא עוד הכנה מכתבי מינוי, בסמכותו כיו"ר ההנהלה, למועמדים לראשי המחלקות, בהתאם להצעה המקורית, אותה הציג בישיבה הקודמת של ההנהלה.

על־פי הצעה זו חלוקת התיקים תהיה כדלקמן:

יו"ר — שמחה דיניץ (מערך); גז... (ליכוד); התיישבות — ניסים זווילי (מערך); מתי דרובלס (ליכוד), עליה — אורי גורדון (מערך); עליית הנוער (ליכוד), נוער והחלוץ — ד"ר אברהם אביחי (קונפדרציה), פיתוח ושירותים — דב פורר (מפ"ם); הסברה — עוזי נרקיס (מערך), ארגון — גד ורונה (קונסרבטיבים), חינוך ותרבות בגולה — חיים סקיבול (רפורמים), חינוך תורני בגולה — יצחק מאיר (מזרחי), דור המשך והתנדבות — אליעזר שפר (מזרחי), יו"ר הסוכנות האמריקנית — ברניס טננבאום (קונפדרציה).

ההגמוניה חזרה לתנועת העבודה־מפ"ם בשיתוף עם הכוחות הפרוגרסיביים השייכים בתפוצות. בפני הליכוד אין ברירה אחרת אלא להשלים עם מעמדו כמיעוט ולקבל את מרות הרוב, אם ברצונו להיות שותף להסתדרות הציונית והסוכנות היהודית.

ואלדהיים. לשקר יש מנהיג

בני־ערובה משותקים

מאת אריק לי

שורשי המשבר הפוליטי באוסטריה נעוצים, בהידרדרות המפלגה הסוציאליסטית ובצמצום בסיס כוחה. אפשר להבין את פרשת ואלדהיים רק במסגרת ההיסטורית של אוסטריה מאז מלחמת העולם השנייה.

לאחר תבוסת הנאצים הוקמה באוסטריה ממשלה זמנית, שכללה את כל המפלגות האנטי־נאציות, מהשמרנים ועד הקומוניסטים. בראשה עמד קארל רנר, מנהיג הסוציאליסטים. לאחר כשנתיים, צומצמה הקואליציה לשתי מפלגות גדולות — הסוציאליסטים ומפלגת העם השמרנית. 20 שנה שלטה באוסטריה „הקואליציה הגדולה", מעין „ממשלת אחדות לאומית" קבועה.

הסוציאליסטים יצאו מהקואליציה ב־1866, ונשארו באופוזיציה ארבע שנים בלבד. הם חזרו לשלטון ב־1970, תחת מנהיגותו של ברונו קרייסקי, והפעם בלי שותפים. זהו אחד המקרים הנדירים של מפלגה סוציאליסטית באירופה שהשיגה רוב מוחלט בבחירות. במשך 13 שנה שלטו הסוציאליסטים לבד, אך בתחילת שנות ה־80 התחיל להצטמצם הבסיס האלקטורלי של המפלגה. בבחירות של 1983, קיבלו הסוציאליסטים 47.7 אחוז מהקולות, ורק 90 מתוך 183 מנדטים בנציונלרט, הפרלמנט האוסטרי. (בבחירות הקודמות הם קיבלו 51 אחוז מהקולות ו־95 מנדטים).

שותף לשלטון

הסוציאליסטים נאלצו לחפש שותף לשלטון והם בחרו במפלגת „חרות", שנמצאה במרכז המפה הפוליטית האוסטרית, ולה 12 מנדטים. כעבור שנה התחילו הסוציאליסטים להפסיד גם בבחירות ב־9 הפרובינציות (לנדר) השונות, ואפילו באלה שהיו המבצרים של השמאל. בסוף 1984 ירד כוחם של הסוציאליסטים גם בקארנטן ובוורארלברג, לטובת הימין ומפלגת הירוקים החדשה. בסוף 1985 הביסו השמרנים את הסוציאליסטים גם באוסטריה העליונה.

לקראת הבחירות לנשיאות באביב 1986 הגיע תהליך ההידרדרות של הסוציאליסטים לשיאו והם בחרו בשר־הבריאות, קורט סטיירר, לייצג אותם. בשלב ראשון קיבל סטיירר פחות מ־44 אחוז, לעומת 49.6 אחוז שקיבל ואלדהיים.

ואלדהיים ניצח ב־8 ביוני 1986 ולמחרת התפטר מתפקידו מנהיג הסוציאליסטים, הקאנצלר פרד סינוביץ. יחד איתו התפטר שר־החוץ הסוציאליסטי, ליאופולד גרץ. סינוביץ הוחלף על־ידי פרנץ ורניצקי, בן 48, מומחה לבנקאות ומסחר, שהיה שר־האוצר. סינוביץ קיבל על עצמו את האחריות לתבוסה בבחירות לנשיאות, שבהם נכשלו הסוציאליסטים אפילו בווינה האדומה, שבה קיבל ואלדהיים 39 אחוז, לעומת 33 אחוז שקיבלה מפלגתו ב־1983.

בנוסף לחולשה אלקטורלית ומשבר פנימי סבלו הסוציאליסטים גם מהתפתחויות פנימיות בתוך מפלגת „חרות", שותפתם לשלטון. בספטמבר 1986 ניצח האגף הימיני של „חרות" בוועידת המפלגה וראשו נבחר להנהיג את המפלגה. הקואליציה בינם ובין הסוציאליסטים הפכה לבלתי־אפשרית והממשלה התפרקה. היא הכריזה על בחירות כלליות בסוף נובמבר 1986, חצי שנה לפני המועד.

יומיים לאחר התפרקות הממשלה, בבחירות בפרובינציה סטאירמארק איבדו הסוציאליסטים יותר מ־11 אחוז מקולותיהם וירדו ל־38 אחוז בלבד.

מלכוד מוכר

הבחירות הכלליות של נובמבר 1986 יצרו מצב של „תיקו" בדומה למה שהתרחש בישראל בקיץ 1984. הסוציאליסטים ירדו ל־43.3 אחוז לעומת השמרנים, שקיבלו 41.3 אחוז. אחרי חודשים של מו"מ בין שתי המפלגות הגדולות הן הסכימו להקים ממשלת אחדות וחידשו בכך את „הקואליציה הגדולה" ששלטה באוסטריה ב־20 השנים הראשונות לאחר מלחמת העולם השנייה. הקאנצלר ורניצקי קרא להסכם הזה „צורה חדשה של *שותפות*". בין מטרות הממשלה היו הקטנת האבטלה, צמצום החוב הממשלתי, הורדת מיסים והמשך תהליך ה„פריבטיזציה" של חברות ממשלתיות — תהליך שיזמו הסוציאליסטים.

כשהועלו ההאשמות נגד ואלדהיים היו יריביו הסוציאליסטים תקועים במשבר עמוק. הם סבלו גם מצמצום בסיסם האלקטורלי וגם, מתחילת 1987, מעמדם כבני־ערובה בממשלת אחדות לאומית — מלכוד שמוכר לנו היטב בארץ.

למרות פרשת ואלדהיים המשיכו הסוציאליסטים להפסיד בבחירות בפרובינציות השונות. לפני ארבעה חודשים הם איבדו את רובם בבורגנלאנד וירדו גם בווינה עצמה, בעוד כוחה של מפלגת „חרות" הימנית גובר והולך. בסוף אוקטובר 1987 הצהירו הסוציאליסטים בוועידתם שבחירתו של ואלדהיים, ולא מועמדם סטיירר, היתה לרעת אוסטריה. „אנחנו, במפלגה דמוקרטית, מכבדים את החלטת רוב הבוחרים האוסטרים. הם אמרו והוסיפו: „אך אנחנו גם מכבדים את זכותם של ארגונים ויחידים מתוך תנועתנו לדרוש — מתוך דאגה עמוקה לתדמית אוסטריה בעולם — התפטרותו של הנשיא".

לאחר פרסום דו"ח ועדת ההיסטוריונים ובעקבותיו דרישות מכל העולם להתפטרותו של ואלדהיים, גבר הלחץ גם בתוך הסוציאליסטים להיאבק נגד הנשיא. ארגוני הסטודנטים והנוער הסוציאליסטים, וגם ארגונים אזוריים של המפלגה. קראו לסילוק ואלדהיים מהנשיאות. הקאנצלר לשעבר, ברונו קרייסקי, הצטרף לקריאות אלו. „לא טוב למדינה אם נציגה הראשית אינו דובר אמת," הוא אמר. הקומוניסטים והירוקים, אנשי רוח והקהילה היהודית דרשו את התפטרותו של וולדהיים. אך המפלגה הסוציאליסטית עדיין לא מוכנה לכך.

קשה לפטר נשיא

חוקת אוסטריה מיוחדת במינה. היא לא נותנת למתנגדי ואלדהיים הרבה אופציות. החוקה היא חוזה בינלאומי שנחתם במאי 1955 על־ידי ארה"ב, בריה"מ, אנגליה, צרפת, ואוסטריה עצמה, הקובע את נייטרליותה של אוסטריה והאופי הדמוקרטי שלה.

מעמד הנשיא דומה לזה שאצלנו בארץ. עיקר הכוח נשאר בידי הקבינט ושני בתי הפרלמנט — הנציונלרט והבונדסרט. הנשיא נבחר כל 6 שנים בבחירות ישירות ואינו יכול לשרת יותר משתי קדנציות. יש לו את הסמכות לפטר את הממשלה ולגרום בכך לבחירות כלליות חדשות. אך לפטר אותו דרוש תהליך מסובך.

אם שני בתי הפרלמנט מחליטים על משאל עם, יכולים הבוחרים לפטר את נשיאם. אך אם הבוחרים מצביעים בעד הנשיא, הממשלה חייבת להתפטר ויהיו בחירות כלליות חדשות. הנשיא נחשב לנבחר מחדש לקדנציה נוספת של 6 שנים.

באוסטריה השמרנית והקתולית אין הרבה שטח לתמרונים למפלגות השמאל המצטמצמות אם העם — כולל בוחרים סוציאליסטים רבים — ימשיך לתמוך בוואלדהיים, יישארו הסוציאליסטים בני *ערובה משותקים בממשלת האחדות. ואם* העם אכן ישנה את דעתו וידרוש את סילוק ואלדהיים, תיפתח בפני הסוציאליסטים הזדמנות היסטורית. חידוש וחיזוק השמאל הדמוקראטי אכן *תלוי כחשבון נפש עמוק בעם האוסטרי.*

קורט ואלדהיים. לא קל לפטר נשיא

שלוש שאלות פתוחות

נסיבות מותם של 6 אנשי קומנדו בריטים שהוצאו להורג ביוון ב־1944 כשוואלדהיים היה קצין המודיעין של האיזור — ייחקרו מחדש ■ הפרלמנט שואל — תאצ'ר משיבה

מאת דפנה ורדי, לונדון

גורלם של שישה אנשי קומנדו בריטים אשר פרטים על נסיבות מותם לא נודעו לבני משפחתם עד היום, מעסיק את בריטניה בעקבות דו"ח ההיסטוריונים על עברו של ואלדהיים. שאלה אחרת שהתעוררה היא, מה גרם לממשלת בריטניה, אשר התנגדה למינויו של ואלדהיים לתפקיד מזכיר האו"ם, לשנות את דעתה. שאלה שלישית הממשיכה לעורר הדים היא, האם אכן ידעו בעלות־הברית על עברו של האיש, ולמרות זאת תמכו במינויו לתפקיד מזכיר האו"ם.

לקראת סוף השבוע נענתה ראש ממשלת בריטניה ללחצם של חברי פרלמנט והודיעה על פתיחתה מחדש של החקירה באשר לנסיבות מותם של אנשי הקומנדו שנתפסו והוצאו להורג ביוון ב־1944, בזמן בו היה ואלדהיים קצין מודיעין באותו איזור.

תאצ'ר הבהירה, שממשלתה מתייחסת להאשמות הללו במלוא הרצינות. עם זאת, היא הזכירה לחברי הפרלמנט כי חקירה שניהלו משרדי ההגנה והחוץ בשנת 1986 מצאה שנשיא אוסטריה לא היה קשור לעניין כלל. אבל חבר הפרלמנט, ההיסטוריון רוברט רהודס־ג'יימס, שהיה מנהל לשכתו של ד"ר ואלדהיים בהיותו מזכיר האו"ם, חושד כי הבוס שלו לשעבר, לא רק היה קשור למותם של אנשי הקומנדו הבריטים, אלא גם ממשלת בריטניה ידעה על כך והחליטה לחפות עליו כדי לא להביכו.

הבעיה הראשונה שהתעוררה כאשר הגברת תאצ'ר אישרה את חידושה של החקירה היתה, שלושה מתיקי העדויות של משרד החוץ הנוגעים לאחד מאנשי הקומנדו, הושמדו לפני כעשר שנים בחיסול שיגרתי של מסמכים ממשלתיים, שאין בהם עניין לאחר 30 שנה. האם השמדת תיקי העדויות נעשתה באישור ראש הממשלה דאז, ג'יימס קלהאן, שר החוץ שלו, דיוויד אוון, או שר ההגנה פרד מוליי?

כל המעורבים בעניין טוענים שלא ידוע להם מדוע הושמדו התיקים, ומכחישים בתוקף שהדבר נעשה בידיעתם. ואולם, עותקים מתיקים אלה נמצאים בארכיון הלאומי של ארצות־הברית בוושינגטון, ובעוד הוויכוח בבריטניה נמשך, כבר העבירו האמריקנים עותק של תיקים אלה.

משרד החוץ הבריטי טוען, כי אכן מצא בתוכם תכתובת ומסמכים הנוגעים לאחד מאנשי הקומנדו, ומאשר כי שלושה מתיקים אלה הושמדו בשנת 1978 *כחלק משיגרה* של השמדת חומר שאין בו „עניין היסטורי". אך משרד החוץ מכחיש בתוקף טענות לפיהן היה גם תיק אלימניה, האי היווני עליו נשבו השישה. תיק זה היה במקורו גרמני, וצולם על־ידי האמריקנים בסוף המלחמה. תיק אלימניה הגרמני כולל עדויות של אלה שנשבו על האי באפריל 1944. השבויים הועברו לארסקלי שליד סלוניקי, שם היה ואלדהיים קצין מודיעין. תוכן התיקים הללו לא פורסם, אך מקורות טוענים, שלא עולה מהם קשר חד־משמעי של הנשיא האוסטרי להוצאתם להורג של השישה.

שאלה אחרת שהוצגה השבוע לתאצ'ר היתה, מה גרם לבריטניה לשנות את דעתה ולהסיר את ההתנגדות למינויו של ד"ר ואלדהיים למישרת מזכיר האו"ם. תאצ'ר התבקשה בפרלמנט לפרט את החקירה שגרמה לשינוי בעמדת הממשלה, אך היא סירבה להשיב בטענה שזו המדיניות של הממשלות הקודמות שלא לפרט מידע מסוג זה. היא גם סירבה לאשר חקירה באשר לנסיבות השמדתם של שלושת התיקים אשר משרד החוץ מודה שהיו ברשותו והושמדו. היא חזרה וטענה שמדובר בצעד שגרתי שלא היתה מאחוריו כל כוונה להסתיר מידע.

בסוף השבוע הועלו בבריטניה האשמות, לפיהן בעלות־הברית ידעו על עברו של ואלדהיים עוד בטרם סיומה של המלחמה, אבל החליטו להניח לו, בשל הפוטנציאל שלו כגורם בעל חשיבות באוסטריה שלאחר המלחמה. השבועון הלונדוני „סאנדיי אקספרס", שהעלה האשמות אלה, טוען כי שמו של ואלדהיים הופיע ברשימת חשודים שהועברה מבריטניה לארה"ב ואשר בעקבותיה נחקר על־ידי האמריקנים. השבועון מצטט מקורות ממשלתיים בריטיים המאשרים כי אכן התקיימו מגעים בין לונדון לוושינגטון כאשר לתוכן התיקים, אך משרד החוץ הבריטי, המאשר את קיומו של הדו"ח, כי לא היתה כל בקשה מוושינגטון לפרסם את תוכנו.

לעומת זאת, העיתונאי האמריקני, מייקל פלומכו, מחבר הספר „תיקי ואלדהיים" שיראה אור בקרוב, טוען כי נשיא אוסטריה אכן לא היה מעורב ישירות בפשעי מלחמה, אבל בזמן כהונתו כמזכיר האו"ם היה נתון לסחיטות מצד ברית־המועצות. פלומכו טוען כי התיק המזוייף שנמצא ביוגוסלביה הוכן בידי הרוסים במטרה להשתמש בו כאמצעי לחץ על ואלדהיים.

חבר הפרלמנט, רוברט רהודס ג'יימס, מצטרף לטענת פלומכו ואומר שאפשרות זו אכן סבירה. במאמר שפירסם בשבוע שעבר הוא מציין שיש הוכחות ברורות לכך שהרוסים ידעו כבר בשנת 1946 שוואלדהיים דורג אצל היוגוסלבים כפושע מלחמה בדרגה הגבוהה ביותר. הוא מוסיף כי העובדה שוואלדהיים היה המועמד של ברית־המועצות למישרת מזכיר האו"ם, וכן הסיוע שנתן לרוסים בזמן הפלישה לצ'כוסלובקיה כאשר הוא היה שר החוץ האוסטרי, מעוררים סימני־שאלה באשר לתקופת כהונתו כמזכיר האו"ם.

בניגוד לציפיות

יותר משהאשימה ועדת ההיסטוריונים הבינלאומית את קורט ואלדהיים באחריות לפישעי מלחמה, היא האשימה אותו בכך ששיקר. ובגלל השקר גם איבד את אהדתו של חלק גדול מהציבור האוסטרי.

ניקסון בזמנו גם לא הואשם במישרין באחריות לפריצה למלון בפרשת ווטרגייט, הוא הואשם בכך שניסה לטשטש עובדות ולהטעות, באמצעות שקרים, את החקירה. הציבור האמריקני הדיח את המנהיג ששיקר לו. אומנם, פוליטיקה ושקר הם צמד־חמד ובכל זאת העם לא אוהב מנהיגים משקרים.

„אין מחקרים אקדמיים של ממש בנושא השקר בפוליטיקה", אומר פרופסור דן הורוביץ מהחוגים למדעי המדינה, באוניברסיטה העברית בירושלים. „אבל יש תאוריה של סוציולוג גרמני בשם ראלף דארנדורף, המתייחסת לקשר בין מידות טובות פרטיות לבין מידות טובות ציבוריות אצל מנהיגים. התאוריה קובעת, שיש חברות המייחסות יותר חשיבות למידות הטובות הציבוריות ורואה את הפוליטיקאים כמקצוענים. אלו הם החברות האנגלוסכסיות, בעיקר האנגלים. אך גם האמריקנים רואים בפוליטיקאי אדם ככל האדם.

יש חברות המצפות מן הפוליטיקאי גם למידות טובות פרטיות, בעיקר בתרבות הקונטיננטלית, שם מצפים שהתנהגות המנהיג תהיה מופתית. השקר הוא זה שמגשר בין שתי הגישות: מבחינה פרטית — הוא קובע את התדמית של הפוליטיקאי כאדם לא אמין, כשקרן. מבחינה ציבורית — הציבור רואה בעובדה, שהמנהיג שיקר, פגיעה במערכת כולה, כמו שטענו אצלנו בפרשת השב"כ, שהעובדה ששיקרו היתה חמורה לא פחות מהמעשה עצמו, אולי יותר. אמינות ומהימנות הם הדברים שמאפשרים למערכת ציבורית לתפקד אחרת איך היא תתפקד אם אי־אפשר לסמוך על דיווחים ומידע מתוכה? מעבר להתייחסות אקדמית, אני יכול להתייחס גם באופן ספקולטיבי־אישי: יש לציבור ציפיות ממנהיגיו להתנהג על פי נורמות מסויימות אף מעבר למקובל בחברה. יש נטייה לראות את המנהיג הלאומי, לא רק כמנהיג למופת, אלא גם כאדם למופת".

רונית מורגנשטרן

קורט זיכרון

להלן קטע מתוך ספרו של קורט ואלדהיים ב„עין הסערה", שיצא לאור ב־1985, בהוצאת וידנפלד וניקולסון.

„שירתתי ביחידת המודיעין מיספר 45 של הדיוויזיה של אוסטריה עילית. באביב 1941 נשלחנו לחזית המזרחית.

בדצמבר הגענו אל האיזור שמצפון־מערב לאורל. מקוס־שם הוקפה הדיוויזיה שלנו על־ידי כוחות רוסיים. נפצעתי ברגלי על־ידי רסיס של פגז... הוציאו אותי אל בית־חולים שדה, בו טיפל בי לשמחתי, במקרה, מנתח וינאי. „ידידי הטוב — אמר — עוד יום אחד והרגל שלך היתה „הולכת"...

פינו אותי הביתה, אך ורק לאחר שהות של כמה חודשים בבית־הבראה שבהרים התחילה רגלי להחלים כראוי. הילכתי תוך כדי צליעה חמורה, ולהקלתי הבלתי־מוסתרת שוחררתי משירות נוסף בחזית. הגשתי בקשה רשמית שיינתן לי לסיים את לימודיי במשפטים ולקבל את התואר מוסמך, ולהפתעתי הרבה למרי בקשתי נענתה בחיוב. קיבלתי עדיין את משכורתי כסגן, ודבר זה עזר לי להסתדר...

אי־אפשר היה לצאת מאוסטריה. הגבולות היו סגורים ונשמרו בקפידה... זה סיבך את לימודיי לתואר דוקטור, מכיוון שספריית האוניברסיטה פוזרה בעקבות הפצצות, והספרים והמסמכים הוסתרו במקומות בלתי־ידועים ותכופות פזורים. הייתי נאלץ לחפור ממש מנות זעירות וקטעי־קטעים של המידע הדרוש לדיסרטאציה שלי, על העקרונות הפדראליסטיים של הדיפלומט הגרמני קונסטנטין פראנץ. התברר, שהליקוט הפיזי של חומר־המקורות היה מייגע יותר מן המחקר והכתיבה: לבסוף זכיתי בתואר שלי ב־1944.

המאורע הנוסף באוגוסט אותה שנה, שגרם לי אושר לתמיד, היו נישואיי עם אליזבת ריטשל..."

● ● ●

את הקטע הזה של ואלדהיים ניתן לסיים בהקדמה לספר הזכרונות שלו: „בכתיבת הספר הזה למדתי להעריך את חולשת הזיכרון...".

גרמניה האחרת –

כמעט כמו ארה"ב

בכיכרות הערים הגדולות של גרמניה, כמו גם ברכבת התחתית בשעות העמוסות, לא תראה כמעט ילדים. שיעור הילדים בגילאי 5 זהה לשיעור הזקנים בני 75, אומרים אנשי המכון לחקר הנוער של גרמניה הפדרלית לקבוצת עיתונאים ישראליים, אשר השתתפו בסמינר מטעם מכון שטרוזמן על בעיות ילדים ונוער.

תוך עשרים שנה יפחת מספר תושבי גרמניה המערבית מ־60 ל־40 מיליון. במשפחה ממוצעת מגדלים עתה ילד אחד. והו תהליך הסטורי מתמשך. כבר בגרמניה הויימארית, ב־1930, עמד גודלה של משפחה ממוצעת על 2.2 ילדים. שיעור זה יש בו כדי להבטיח איזון בין ילודה לתמותה בלבד. מאז אותה שנה ממשיך שיעור הילדים למשפחה לרדת בהתמדה. ב־1977 הוא עמד על 1.6 וכיום הוא נאמד באחד.

סדר הקדימויות של אשה גרמנייה צעירה שונה מאשר בעבר: ראשית היא מבקשת להרחיב את השכלתה, ולזכות בתואר. לאחר מכן היא עסוקה במציאת עבודה מתאימה ובהתבססות מקצועית. במקום השלישי ניצב תפקיד הקמת המשפחה. תוך שני עשורים ישתנו פניה הדמוגרפיים של הרפובליקה הפדרלית. כיום חיים בה כ־4.5 מיליון זרים, בניהם: תורכים, יוונים, יוגוסלבים וערבים. הללו מהווים כ־7.5 אחוזים מכלל האוכלוסייה. אנשי המכון לחקר נוער מעריכים, כי בעתיד הנראה לעין תיהפך גרמניה למדינה רב־לאומית ורב־תרבותית, כמו ארצות־הברית.

אגב, לשם השוואה: מספר הילדים במשפחה יהודית בישראל עומד על 2.8 מספר הילדים במשפחה ערבית בישראל עומד על 5.6 הערבים מהווים 17 אחוזים מן האוכלוסייה שבתוך הקו הירוק. את הגרמנים מדברים כבר היום, בפכחון גמור, על כך שארצם תיהפך לרב־לאומית ורב־תרבותית, מה צריכה להיות התחזית שלנו? התשובה היא שגם בתנאים של שלום, שבה יחזור לקדמותו הקו הירוק, תהיה החברה הישראלית רב־לאומית ורב־תרבותית.

אבטלת נוער

שיעור האבטלה בגרמניה הפדרלית מגיע ל־10 אחוזים. שיעור אבטלה כגובה רומה ב־1929 יצר את המשבר הכלכלי הגדול ואת האבטלה ההמונית, ותרם תרומה מכרעת לעלייתו של היטלר.

במשפחה גרמנית ממוצעת מגדלים כיום ילד אחד. כמו־כן חיים שם כ־4.5 מיליון זרים. על עובדות אלו ואחרות נסמכים מומחים המעריכים כי גרמניה תהיה למדינה רב־לאומית ורב־תרבותית בדומה לארה"ב

בעיר תעשייתית גדולה כמו קלן, מספר לנו איש מכון שטרוזמן, ד"ר הנס יורגן מילר, מגיע שיעור המובטלים ל־16 אחוזים. שיעור המובטלים ברובע העוני מגיע ל־27 אחוזים, ושיעורם בקרב התורכים מגיע ל־33 אחוזים. הממשלה הפדרלית ניסתה לשכנע מובטלים כי יחזרו לארצם, ואף תקציבה לכך סכומי כסף, ואולם התורכים סירבו לעזוב את גרמניה. אבטלה מאיימת עתה על מפעלים גדולים, ובמיוחד על מפעלי הפלדה, שירדו מגדולתם. עובדי הפלדה מתכננים עתה הפגנת־מחאה מקורית בדעתם ליצור שרשרת אנושית באורך של 70 ק"מ כדי למשוך את תשומת הלב הציבורית לחשש הריאלי מפני סגירת מפעלים.

מומחים לענייני נוער של שתי המפלגות הגדולות, הדמו־נוצרים והסוציאל־דמוקרטים, הביעו באוזני כתבי החינוך הישראלים תמימות דעים בכל הנוגע למיעוט ההשקעה הממשלתית בהתמודדות אמת עם בעיות הנוער: אבטלה, אלכוהליזם, סמים, מחסור במוסדות, מעונות יום לאמהות עובדות ומגרשי משחקים.

הנאציזם לא יחזור

האם האבטלה הכבדה מסכנת את המשטר הדמוקרטי? ד"ר הנס יורגן מילר, איש מכון שטרוזמן בבון, חושש פחות מהתחזקות הניאו־נאצים, ויותר מפני אדישות הנוער לפוליטיקה. באירופה הוא מביע דאגה נוכח העובדה שרק 70 אחוזים מן הנוער הגרמני הביע אי־אמון בפוליטיקאים, "המסריחים", כדברי הנוער. עדיין ישנם 30 אחוזים שמביעים אמון בפוליטיקאים. בכל זאת נשמע בדברי ד"ר מילר חשש מפני חוסר יציבות מסוים. גם בישראל, הוא מוסיף, חרף השוני הניכר, שורר חשש לגורל המשטר הדמוקרטי. לאיש אין פתרונות קלים. דבר אחד ברור: אפילו יהיה המשטר הדמוקרטי בגרמניה הפדרלית נתון בסכנה, מה שהיה לא יהיה. לדור הצעיר, שהתחנך במשטר הדמוקרטי ישנם שורשים באורח החיים והחשיבה הדמוקרטיים. השילוב בין בירוקרטיזם גרמני ואידיאולוגיה נאצית לא יחזור.

מי שעלול להיפגע משנאת הזרים בגרמניה הפדרלית אלה הם בני השכבות החלשות. במפעלים שבהם נפגשים פועלים גרמנים ותורכים נוצרת סולידריות. לעומת זאת, אין יסוד להערכה, כי תעודה אקדמית מחסנת את המחזיקים בה מפני נגיף הגזענות. האליטה בתקופה הויימארית התנגדה למשטר הדמוקרטי. גרמניה הפדרלית מתפתחת בכיוון חדש: בעתיד היא תיבנה בידי כמה עמים, שיחיו במשטר דמוקרטי תוך מאבק מתמיד על שוויון, מעריך ד"ר הנס יורגן מילר.

סרבן גיוס מיובא

רודולף, בן 21, שייך למיעוט בגרמניה הפדרלית, אשר מעדיף להמיר שירות צבאי בן 16 חודשים בשירות אזרחי בן 20 חודשים. כמה מסרבני הגיוס בארץ זאת עושים את שירותם בישראל. רודולף עושה את שירותו בבית־אבות לניצולי שואה בתל־אביב.

יום עבודתו מתחיל בשבע בבוקר. הוא רוחץ את הקשישים, מלביש אותם, ואחר־כך יוצא לקניות ולסידורים. תחנת הטלוויזיה המערב־גרמנית הגדולה וו.ד.ר. בקלן הכינה סרט המתאר את עבודתו של הצעיר בישראל. בהיותי בשבוע שעבר בסמינר כתבי חינוך בגרמניה צפיתי בסרט.

"לא באתי במסגרת השילומים", אומר רודולף. "איני יכול לכפר על משהו שאינני אשם בו". הפגישה בישראל עם חיילים נראית מוזרה לסרבן גיוס גרמני, אך הוא בהחלט מבין שעם אשר שישה מיליון מבניו נטבחו לפני ארבעים שנה, חש עצמו מאוים. שלא כמו בגרמניה המערבית, השירות הצבאי בישראל נובע משאלה קיומית.

רודולף העדיף שירות אזרחי בישראל על השירות הצבאי בגרמניה. כאן הוא מסייע לקשישים בבית־אבות לניצולי שואה

אחת מן הקשישות שבהן מטפל רודולף היתה תושבת פרנקפורט. עם עליית היטלר לשלטון, ב־1933, עזבה אותה אשה את גרמניה. "ראיתי את תהלוכות חברי המפלגה הנאצית אשר קראו סיסמאות בזכות הדם היהודי, שיש להתיזו על הקירות", מספרת הניצולה לרודולף המזועזע. קשישה אחרת מסרבת לשוחח איתו על השואה: "ראיתי כיצד רופאים נאצים הדביקו בשחפת את אחותי ושני ילדיה, במסגרת של "ניסויים".

חוקתה של גרמניה הפדרלית מעניקה לכל אדם בגיל הגיוס זכות להמיר את שירותו הצבאי באזרחי. 85 אחוזים מתגייסים לצבא. הציבור הרחב, מספר לי סרבן הגיוס יוהנס ש. איננו רואה בעין יפה את השירות האזרחי. ואילו הוא, צעיר בן 20, איננו רואה את עצמו מחזיק נשק ביד במגמה להרוג את זולתו. כדי שהשירות האזרחי לא ישמש מקום מפלט למשתמטים מגיוס החליטה הממשלה להאריך את השירות האזרחי ביחס לצבאי.

ולטר בנימין לילדים

בחייו התאמין ולטר בנימין לקבל משרת פרופסור לספרות באוניברסיטת פרנקפורט, אך בוחניו לא הבינו את עבודתו על מקורות הטרגדיה הגרמנית. כאשר עלה היטלר לשלטון עזב בנימין את גרמניה. בסתיו 1940 השיג אשרת כניסה לארצות־הברית, לשם נמלטו גם חבריו מן המכון למחקר חברתי בפרנקפורט. כדי להגיע לחופש צריך היה לחצות את גבול צרפת־ספרד, ואולם באותו לילה סגרו הספרדים את תחנת המעבר. הקבוצה שעימה הגיע בנימין נדרשה לחזור למחרת לצרפת. ב־26.9.40 שלח בנימין יד בנפשו. שוטרי הגבול שהיו מזועזעים מן המעשה, התירו לחברי הקבוצה להיכנס לספרד.

ד"ר הלמוט מילר, מן המכון לחקר ספרות ילדים ונוער באוניברסיטת גתה בפרנקפורט, סיפר לקבוצת כתבי חינוך ונוער ישראליים בשבוע שעבר, כי ולטר בנימין ציווה את אוסף ספרי הילדים שלו, משנות העשרים, לאוניברסיטה זו. אנשי המכון גילו כי האוסף הנדיר מצוי בידי אשת בנו של בנימין, החיה באנגליה. האוסף היה טמון בארגזים. הגברת בנימין לא היתה מסוגלת להעריך את משקל האוצר שבידיה, משום שהיתה בת התרבות האנגלית ולא ידעה מלה גרמנית. בעזרת קרן מערב־גרמנית רכש המכון לחקר ספרות ילדים ונוער את האוסף, ועתה הוא עומד לרשות הציבור.

ולטר בנימין היה אספן ספרים נלהב. ב־1918 התחיל לאסוף ספרי ילדים ישנים ונדירים. האוסף טופח בידי אשתו הראשונה, דורה. השניים נהגו לתת זה לזה ספרי ילדים מאוירים, כשי לימי הולדת. בנימין אהב להרצות לפני דורה ולפני ידידו הקרוב גרשום שלום הרצאות קטנות על ספרים ממין זה, כדי להרגיש במיוחד אסוציאציות בלתי־צפויות המצויות בטקסטים.

עולם הילד וההוויה הילדותית העסיקו את מחשבותיו. לפי עדותו של גרשום שלום נמצאו בכתביו המקובצים, שראו אור בפרנקפורט 15 שנים לאחר מותו, מאמרים אחדים על תערוכות ספרי ילדים. בנימין תיאר מתוך פליאה את עולם הילד, את דמיונו היוצר, ואת השתלבות עולם הילד בעולם המבוגר. בין היתר תיאר בנימין את ילדותו בספר "ילדות ברלינאית בסמוך לשנת 1900".

בעברית ראו אור כמה חיבורים על ולטר בנימין. החשוב שבהם הוא ספרו של גרשום שלום "ולטר בנימין", שראה אור אשתקד בהוצאת "עם עובד". מכל כתביו הופיעה בעברית עבודה אחת בלבד: "יצירת האמנות בעידן השעתוק הטכני" (ספרית פועלים והקיבוץ המאוחד). מן הראוי הוא כי הוצאת ספרית פועלים, המגלה יחס רציני לספרות ילדים ונוער, תיטול על עצמה את המשימה לתרגם לעברית את מורשתו של סופר והוגה דעות יהודי גדול, לפחות בתחום ספרות הילדים.

צוותי הצלה מחלצים קורבנות (צילום: אפי)

קרנבל סוער בריו

מאת יהודה צור

שטפונות עזים שפקדו את ריו דה־ז'נירו בעצם ימי הקרנבל גרמו למותם של 300 איש תוך שבוע. אלפים רבים אחרים נותרו ללא קורת־גג, אם אפשר לקרוא לבך לפחונים ללא חשמל ומים זורמים, קינים של מחלות, זנות וסמים בהם מתגוררים שני מיליון מתוך 7 מיליון תושבי ריו, העיר שהיתה בירתה של ברזיל עד לפני 20 שנה.

השטפונות והאסונות בעקבותיהם הזכירו ודאי לאוהבי הפולקלור הברזילאי שבאו לחזות בקרנבל כי המציאות האמיתית של ברזיל היא בפאבלות, שכונות העוני, שעשרות מיליוני תושביהן שרויים בעוני, רעב, אבטלה וכורות.

הקרנבל של ריו הפך השנה לטרגדיה בעקבות שטפונות עזים שפקדו את העיר ריו דה־ז'נרו עוד לפני פתיחתו. הסערה שפקדה את העיר וסביבתה ביומיים שקדמו לפתיחת הקרנבל גרמה למותם של יותר מ־200 איש והותירה כ־10 אלפים אחרים ללא קורת־גג. הסערה שבאה מהטבע עוררה סערת־רוחות ציבורית.

השלטונות מתעלמים

על־פי הפירסומים באמצעי התקשורת הברזילאים התעלמו השלטונות מסקר שנערך לפני עשר שנים בעקבות אסון דומה, שהמליץ לבנות בתים חדשים למיליוני תושבי הפאבלות ולשפר את מערכת הביוב. כן המליץ הסקר לייער מחדש את הגבעות מסביב לעיר כדי למנוע סחף אדמה שהלך וגבר בעשרות השנים האחרונות.

מהסקר שנערך על־ידי אוניברסיטת ריו דה־ז'נרו עולה, כי לפני מאה שנה היו היערות 95 אחוז מאיזור מטרופולין, בו שוכנת ריו דה־ז'נירו. שיעור היערות באיזור זה הצטמצם ל־8 אחוזים בלבד, ואמצעי התקשורת בברזיל מרגישים את תרומתה של עובדה זו להיקף הפגיעה בתושבים כתוצאה מאסון הטבע.

ראש עיריית ריו, פאולו ראטס, אמר לאמצעי התקשורת, כי אנשים רבים שגרים כאן מרוויחים בקושי את שכר המינימום והם נאלצים לבנות עקב כך בתים זולים. "אנחנו לא שולטים במשאבים ובאנשים ואין לנו אפשרות לעשות יותר ממה שאנו עושים", אמר ראש העיר.

מי שהיה מושל ריו דה־ז'נירו ליאונל בריזולה, המועמד לנשיאות בבחירות הקרובות, אמר, כי פעל רבות כדי לפתור את הבעיה אולם נאלץ להתמודד עם השלטונות "המתעלמים לגמרי מהצרכים האמיתיים של מיליוני הברזילאים".

השלטון הפדראלי העניק לעיריית ריו דה־ז'נירו 100 אלף דולר בלבד כדי להתמודד עם האסון שפקד את העיר. פקידי העירייה טוענו, כי יש צורך ב־10 מיליון דולר לפחות כדי לשקם את ההריסות באופן חלקי.

בעשרות השנים האחרונות נהרו לברזיל, כמו לערי בירה אחרות בדרום־אמריקה, מיליוני אנשים שנמלטו מערי השדה, מהכפרים המרוחקים, מהעוני והרעב, כדי למצוא מקלט ופרנסה. אולם השלטונות לא סיפקו לא עבודה ולא פרנסה למיליוני האנשים שבנו את בתיהם בגבעות המקיפות את העיר, ללא שירותים מינימליים, בתוך תנאים אשר כל סערה ממוטטת אותם.

שיטפון נוסף

כמה ימים אחר השיטפון הגדול פקד את העיר שיטפון נוסף שגרם ל־100 הרוגים נוספים ואלפים אחרים שנותרו ללא קורת־גג. עקב כך נאלצו השלטונות להחליט על ביטול תצוגת סיום הגדולות של הקרנבל שנועדו להיערך בערב וראש העיר הכריז על מצב חירום.

גשמי הזעף גרמו למפולת קרקע ומרפאה בה נמצאו כ־100 איש נמחקה מעל פני האדמה. מאות חולים אחרים ניצלו בנס כאשר 50 טון של סלעים שגלשו בעקבות הגשמים הרסו כליל את המרפאה. הסופות העזות נמשכו שעות רבות וגרמו למפולות קרקע בכמה מבין 400 שכונות העוני של העיר, בהם מתגוררים בצפיפות שני מיליון תושבים.

לצד הטרגדיה הזאת מחווירה אולי העובדה הלא פחות חמורה, שבמהלך הקרנבל בריו, בו היו יותר מ־100 אלף תיירים, נהרגו 192 איש ו־20 אלף אחרים נפצעו או נשדדו.

ברזיל, ארץ עליזה, בעלת טכנולוגיה מתקדמת ותעשייה מפותחת, חייבת להתמודד עם בעיית העוני, אמר המועמד לנשיאות ליאונל בריזולה.

ראש הממשלה במצור

מאת ד.ק. ג'ושי, ניו־דלהי

הודו מתחילה את השנה החדשה רועדת ועצבנית, בהבינה שהיא עומדת בפני עתיד של אי־יציבות פוליטית, כלכלית וחברתית. על־פי כל החישובים תהיה 1988 שנה של צרות ומהומה בשלושת התחומים גם־יחד. זו השנה שלפני האחרונה לפני הבחירות הכלליות שמועדן בדיצמבר 1989, ותוקפת מבחן לראש־הממשלה ראג'יב גאנדי.

ההוראות למנוע פגיעה באזרחים. אין להטיל עליהם את האשמה על שנדרש זמן רב לדכא את "נמרי השחרור אילאם הטאמילית" בגלל המוטיבאציה הגבוהה, ועל שהאבידות של כוח השלום ההודי היו רבות.

אך עדיין אי־אפשר להעריך את ההשפעה המצטברת — הדיפלומאטית, הפוליטית והכלכלית — של פעולות כוח השלום על הודו עצמה, וזו תתחיל להתברר ב־1988.

מתנגדיו של גאנדי מטעימים שאפילו אחרי הניצחון במלחמה עם פקיסטאן והולדת המדינה החדשה בנגלאדש ב־1971, פינתה בסוף האופוריה מקום למציאות. מקץ שנתיים ניצבה אינדירה גאנדי מול תוצאות הלוואי הכלכליות של המלחמה, והמעמסה שבהאכלת פליטי בנגאל במשך למעלה משנה, שביטוה הרצון הפסיכולוגית התנדפה והתמעולה נגד הממשלה לבשה ממדים מכוערים.

הבחירות הקרובות בהודו מזומנות לראג'יב גאנדי התמודדות קשה, בה יהיה עליו להתגבר על מכשולים כלכליים, חברתיים ובטחוניים. הפעם לא תהיה אמו לסייע בידו

יהיה עליו לבחון לעומק את השאלה, אם יוכל ליטול עימו את הצוות הנוכחי של אנשי מפלגתו בפארלמנט הפדראלי ובפארלמנטים של המדינות השונות עד ליום הבחירות המיועד, או שמא ייטיב לעשות אם יערוך בחירות בזק ואחריהן ירכיב צוות חדש של נאמנים לו, שיעמדו לצידו חמש שנים נוספות.

שנת 1987, שהפכה זה־עתה לנחלת ההיסטוריה של הודו, לא היתה מסבירת פנים במיוחד לראג'יב גאנדי, הן מבחינת תדמיתו האישית כראש ממשלה, הן מבחינת הבעיות שעמדו בפניו: קריאת תגר פוליטית ראשונה לסמכותו מצד עמיתו־לשעבר בממשלה, וישוואנאת פראטאפ סינג, והעמקת המשבר הכלכלי, בפרט לאחר הבצורת החמורה, וצעידתו המסוכנת של המשק העולמי לקראת שפל.

חוזה סרילנקה — "ריפוד" פוליטי לגאנדי

היוזמה החשובה השנה, מצידו של גאנדי ונועדה ליצור אופוריה בהודו, היתה החוזה שלו עם נשיא סרילנקה ג'וניוס ג'איווארדין, אך המצב שנוצר אינו נוח. ההשפעה הפוליטית של החוזה תורגש השנה, ורק אז יתברר באיזו מידה יוזמתו הנועזת של גאנדי תקבע את העתיד הפוליטי שלו ושל מפלגתו. צבא הודו עשה, ללא ספק, מלאכה טובה בשטחה של סרילאנקה, ובנסיבות קשות. ידי הלוחמים היו כבולות במידה רבה בשל

ואולם שיקוליו של גאנדי הם ברוח הפוכים. הוא מצפה כי יחס הכבוד כלפי הודו יגדל בקרב שכנותיה ושמעצמות־העל יכירו במעמדה ותפקידה כמעצמה אזורית, ואלה יעניקו לו "ריפוד" כדי שיוכל לספוג מהלומות פוליטיות וכלכליות. במילים אחרות — השנה החדשה תסיר הצידה את הזכרונות הקודרים של שנת הצרות — 1987.

אין להניח כי השערוריות מראשית 1987 — פרשיות השוחד בעיסקות נשק. כמו זו בעיסקת תותחי האהוביצר עם א.ב.בופורס השבדי, או קניית הצוללות מהדו"ו הגרמניה; תבוסות הבחירות במדינות שונות והמריבה בתוך המפלגה בראשותו של ו.פ.סינג — יניחו לו בשנה החדשה. מתנגדיו אף מחפשים פרשיות נוספות להיתלות בהן.

אנשי הקונגרס מאבדים את האמון בגאנדי

מתברר יותר ויותר כי חברי המפלגה השלטת מאבדים את האמון ביכולתו של גאנדי להנהיג את המפלגה לניצחון סוחף נוסף בבחירות הכלליות הקרובות. אין הם מייחסים חשיבות פוליטית להצלחה האחרונה בבחירות בנאגאלנד, מאחר שאוכלוסייתו הזעירה של האיזור הנידח הזה בצפון־מזרח הודו מנותקת לחלוטין מן הרגשות הרווחים בשאר חלקי הודו.

הרוב המאסיווי שבו זכו גאנדי ומפלגתו ב־1984, נוטים כיום לייחס להצבעת אהדה עם הירצחה של אינדירה גאנדי. התקוות שנתלו בגאנדי הצעיר, שהבטיח להוליך את הודו אל המאה ה־21, נכזבו. ב־1987 לא התקיימה ועידה ארצית של המפלגה השלטת (סעיף חייב בחוקת מפלגת הקונגרס קובע, לקיים ועידה של הוועד הכל־הודי של הקונגרס פעמיים בשנה) מעוצמת מנהיגי הקונגרס במדינות —ראשי הממשלות וראשי המפלגה — גדולה כדי כך שהם פועלים בלא שום משפט, ובלי להיענש.

העדר המשמעת והיעדר דמוקראטיה ממשית במפלגה, יחד עם השאפתנות המרויחות של מנהיגי הקונגרס במסדרונות השלטון, יתגלו בכורח המציאות כמשבר פוליטי אשר יפרוץ, ללא ספק, בשנה החדשה. האתגר הגדול ביותר, שיעמוד בפני גאנדי ב־1988, יהיה ניהול המשק ההודי. הבצורת החמורה ב־1987, אשר פגעה בשני שלישים של הארץ והביאה למותם של בני־בקר רבים והמחסור במספוא ובמים, ואובדן יבולים באיזורים מוכי הבצורת (ניתן היה למנוע אבידות מרעב על־ידי המלאי העצום של 23 מיליוני טונות תבואת מאכל) גרמה נזק רב למשק ההודי הפגיע ממילא.

מלכודת חובות חמורה

רוב תוכניות הפיתוח הואטו, אם לא נעצרו כליל, בשל השחיקה הפינאנסית. תוכניות הפיתוח עוכבו. המחירים עלו למעלה מן היעד. הקשיים הכלכליים יעמיקו ב־1988. כלכלנים רבים מודאגים מעומס החובות הגדל והולך של הודו, ובנבואותיהם השחורות יש רמזים למלכודת חובות חמורה, שטיבה יתברר יותר ב־1988, השנה הרביעית של תוכנית החומש השביעית (התוכנית הן נותנים מצב הבריאות של המשק ההודי).

השנה החדשה תהיה מכרעת בחייו הפוליטיים של גאנדי, אשר כבר עתה נחשב לראש ממשלה במצור. המתיחות הפוליטית, הבטחונית והכלכלית תגבר ב־1988, ויידרשו כל כישוריו, כל כושר ההמצאה וכושר המנהיגות שלו, כדי שיוכל לעמוד באתגר. עליו להוכיח יכולת לטפל בבעיותיה המורכבות של הודו.

השנה החדשה לא זו בלבד שתהיה פרשת־דרכים חדשה בתולדות הודו, אלא אף תקופה קשה לראג'יב גאנדי.

מטען חלול

מאת אבי בניהו

דו"ח הפסיכולוגים הצבאיים

אי־אפשר להסתיר

רק לאחר שה"סנדיי טיימס" הבריטי פירסם מימצא אחר מתוך דו"ח הפסיכולוגים הצבאיים על השפעת הפעילות בשטחים על חיילי צה"ל, הבין הצבא את הצורך לצאת בפירסום יזום בעניין זה.

מן הרגע הראשון, בו גילתה העיתונות את דרישת המפקדים לעבודת צוותי הפסיכולוגיה בקרב היחידות ניסה צה"ל להטיל חסיון על עבודתם, ועל מסקנותיהם והמלצתם.

פה ושם פורסמו שביבי מידע מתוך הדו"ח שמסקנותיו חד־משמעיות וחייבות להדליק נורה אדומה בעיקר אצל הפוליטיקאים.

כשהוגש הדו"ח וחשבון לידי הרמטכ"ל עקבה העיתונות בעקביות אחר תנועת הדו"ח בתוך צה"ל. דובר צה"ל יזם פירסום בתקשורת על עצם קיומו של הדו"ח ופירט מימצא אחד חיובי הקובע, כי "האמון של החיילים במפקדיהם נשמר כגבוה". כל הפרטים, המסקנות והמלצות האחרות לא הגיעו לתקשורת, על־פי הוראת הרמטכ"ל ובסיועה של הצנזורה הצבאית.

שני הפסיכולוגים הצבאיים, אנשי המילואים, פרופסור צ'רלי גרינבויים ודן בר־און, שריכזו את עבודת הפסיכולוגים במיפקודי המרכז והדרום נאותו להתראיין באחד מעיתוני סוף השבוע ולספק לציבור חלק מההתרשמות שלהם במהלך הראיונות, השיחות והתצפיות שערכו. עד אז עמד צה"ל בסירובו לאפשר את פירסום הדו"ח או לראיין את הפסיכולוג הצבאי־הראשי. רק לאחר שהעניין עבר את המסמרים שהוקצו לו והשמועות בפרסומים עלו על העובדות, הבין הצבא, שדו"ח בנושא זה לא ניתן להסתיר.

הצבא שב למד תיקשורת בדרך הקשה והבל. הטעם זה לווה גם בנזק בעיקר לחיילים, שהחיטוט בנפשם אינו מוסיף כעת דבר.

למטה מן המצופה

עוד הוכחה שמשרתי צבא הקבע ממשיכים להיות "פראיירים": סקר של ממד"ה (מחלקת מדעי התנהגות של צה"ל) בדק ומצא, כי בקרב 23% ממשרתי הקבע ישנה ירידה של ממש בשביעות הרצון מרשת השק"ם.

לעומת אחוז זה רק 4% ממשרתי הקבע הסיקו את המסקנה והדירו רגלם מפיתחו של השק"ם. כל האחרים ממשיכים משום מה, למרות אי־שביעות הרצון לרכוש בחנויות הרשת.

בצה"ל מתחילים לאט לאט להבין, כי השק"מ נהפך משירות למגיני העם לרשת כל־בו ענקית, שאין בה כמעט יחוד לאנשי הקבע, בעוד שהחנות נועדה כידוע לשרת בעיקר אותם.

נודע על קצין בכיר ומומחה בתחומו המתכוון להגיש בקרוב לשר הביטחון הצעה מפורטת על התנתקות הצבא מהשק"ם ועל רשת חנויות קטנה בבסיסי הצבא שתשרת את הצבא.

"מצד אחד אנחנו מעודדים לבצע את הקניות בשק"ם ומצד אחר זוהי כיום רשת כל־בו משגשגת המשרתת ביעילות את כל עם ישראל. אם כך אנחנו כצבא רוצים להיות שותפים ברווחים. אנחנו רוצים למעשה, חנות קטנה בבסיס בלי מדרגות נעות ובלי שטיחים ופאר שתיתן יחוד לאנשי הצבא. צה"ל יכול להקצות את שטח הקרקע ואת החשמל והמים וליצור רשת אלטרנטיבית", אומר גורם צבאי בכיר. אותו גורם גם מוסיף: "עוד כמה זמן ימשיכו בשק"ם לסתום לנו את הפה עם הקנטינות הניידות. השק"ם מפרסם תמונה של ניידת־קנטינה בעתונים וכותב "השק"ם בעזה". זה בלוף. הרכב של הקנטינה הוא צבאי, הדלק צבאי וגם הנהג הוא חייל מילואים".

בצה"ל נשמעים יותר ויותר קולות להפסיק לרכוש בשק"ם. השבועון "במחנה" אף פרסם תחקיר מקיף בעניין זה, שמסקנתו היא כי אין להעדיף את השק"ם.

למרות זאת הסקר של צה"ל מוכיח, שאנשי הקבע ממשיכים להיות פראיירים.

עד מתי?

הנגב מאוכלס בדירות ריקות

בתחילת שנות ה־80, לאחר פינוי חצי האי סיני והיערכות צה"ל בנגב, רכש משרד הביטחון מאות יחידות דיור בדרום־הארץ.

ראשי מערכת הביטחון העריכו אז, שצה"ל יזדקק לדיור עבור קצינים ואנשי הקבע שיחידותיהם מוצבות באיזור הנגב. אולם הערכה זו לא נתממשה.

למערכת הביטחון יש ברחבי־הארץ כולה כ־2000 יחידות דיור, חלקן רכוש משרד הביטחון וחלקן שכורות. הדירות משמשות בעיקר את קציני צה"ל ומשפחותיהם וגם את אנשי התעשיות הבטחוניות, אנשי השב"כ ו"המוסד" ונכים קשים של אגף השיקום. "הלקוח" העיקרי הוא צה"ל.

בבאר־שבע יש כיום כ־140 דירות ריקות, בבעלות משרד הביטחון, ובמצפה רמון עוד כ־100. מרבית הדירות הן במצב תחזוקתי גרוע. הדירות מתכלות והולכות כאשר ניראה, שצה"ל ומשרד הביטחון שכחו מהן כלל. מכיוון שקציני צה"ל ברובם לא ירדו אל הנגב עם משפחותיהם, יש לעשות מאמץ ולאכלס את הדירות או להעביר בעלות לגורם אחר. הנושא עולה הרבה כסף למשרד הביטחון.

רב־טורי

נכתב בשמיים

● "ספר העזר לטייס", בהוצאת מפקדת חיל האוויר

המערכת המוטסת הקרבית, המשלבת אדם, מכונה ותחמושת — היא כיום מערכת מורכבת ומסובכת הדורשת מהטייס ידע והתמצאות בתחומים מגוונים ומעמיקים.

בשני כרכים של "ספר עזר לטייס", בהוצאת מפקדת חיל האוויר, נעשה בפעם הראשונה מאמץ לרכז את כל המידע המקצועי־הרלוונטי לטייס הצבאי בספר אחד. שני הכרכים נכתבו ונערכו על־ידי אנשי חיל־האוויר.

"ספר העזר לטייס" הינו ספר מקצועי שנועד למקצוענים. הוא ניכתב עבור טייסי הקרב של חיל האוויר הישראלי ודן בהרחבה בנושאים כמו: אמצעי לחימה, מערכות נשק ואמצעי השירדות.

הספר נשען על ניסיון מצטבר ורב־ערך של טייסי חיל האוויר. אולם גם טייס אזרחי יוכל למצוא בספר בתמציתיות בהירה וקולחת מגוון גדול של ידע שימושי. הספר מלווה במאות צילומים, דיאגרמות, טבלאות ושרטוטים מאירי עיניים, מה שהופך אותו לנאה מבחינה אסתטית ואף נוח מאוד לשימוש.

הספר מחולק לשישה שערים:

● שער ראשון עוסק בעיקרי תורת הטיס ויסודות הטיסה ובכלל זה אווירודינמיקה של מטוסים ומסוקים, עקרונות, וטכניקות הטסה ותפעול במצבי טיסה שונים, ניווט אווירי וכו'.

● שער שני מתאר את מבנה המטוס ומערכותיו וכולל מבנים אופייניים של סוגי מטוסים שונים מערכות המטוס ומכשירי הטיס.

● בשער השלישי מתוארים עקרונות הפעולה של מערכות האוויוניקה השונות: מערכות בקרת האש, ניהול החימוש, המכ"מ, אמצעי הצפייה, תקשורת ואמצעי הזיהוי והניווט האלקטרוני.

● בשער הרביעי ישנו פירוט עיקרי אמצעי הלחימה הנישאים על־ידי מטוס קרב. בכלל זה מתוארים עקרונות פעולתן של פצצות אוויר, טילים שונים, נשק מונחה מרחוק ותותחים. עוד בפרק זה, אמצעים ללוחמה אלקטרונית ולאיסוף מודיעין באמצעים מוטסים.

● שער חמישי עוסק בטייס ובמיגבלותיו האנושיות וכן במרכיבי הטיסה שלו. השער כולל פרק ברפואה ובפיזיולוגיה של גוף האדם במצבי טיסה שונים, ופרק בפסיכולוגיה הדן ביכולתו של הטייס לעמוד במצבי לחץ ולתפקד בצוות. יש לדעת, כי ככל שמשתפרים ביצועיו של מטוס הקרב המודרני, כך גדלות ההשפעות הפסיולוגיות על הטייס בשעת הטיסה.

● שער שישי מתרכז בבטיחות הטיסה ודן במיגבלות הטיסה ובמצבי חירום. השער מפרט את טכניקות הנטישה וכללי ההישרדות והמילוט בים וביבשה. כמו כן מתוארים פגעי מזג האוויר המאיימים על מטוסים ומסכנים אותם.

● שער שביעי ואחרון כולל נספחים הנוגעים ליסודות המדעים השונים: מתמטיקה, פיסיקה, חשמל, אלקטרוניקה ואלקטרו־אופטיקה. עוד ניתן למצוא בשער זה מילון אנגלי־עברי למונחים תעופתיים־צבאיים.

"ספר העזר לטייס" של חיל האוויר יסייע לטייסי הקרב ולפרחי הטיס לשנן כללי יסוד בטיסה ובמה שכרוך בה. הספר ראה אור בגרסה אזרחית והוא ספר חובה לכל טייס.

קטע מן ההצגה "חמדו ובנו" – פוסלים בלי לראות

מסך עיוור

ההצגה "חמדו ובנו", שהועלתה לפני פרוץ המהומות, ואשר מתארת את תהליך הרדיקליזציה העובר על הציבור הפלשתינאי, מן הפן האנושי — מעוררת מיספר שאלות **הקשורות לנהלים הנהוגים בצבא, באשר להימנעות או מעורבות בשאלות פוליטיות.**

הצבא אינו חייב לבחור מופע או הצגה זו או אחרת ולהעלותם לפני החיילים, אולם נשאלת השאלה — האם קיימת בצבא מעין "צנזורה עצמית", ומי מוסמך להחליט בנושאים אלה. ככל הידוע, אין מדיניות ברורה בנושא ויעיד המקרה הבא: "לכנס גרעינים" של השומר־הצעיר לא הותירו את הבחירה לבחור. מפקד הנח"ל, תא"ל בנצי ויינר, פסל באופן אישי את ההצגה "חמדו ובנו", מאת יצחק בוטון לאחר ששמע שהיא תוצג בגבעת־חביבה, במסגרת "יום הגרעין". ככל הידוע, לא צפה מפקד הנח"ל בהצגה לפני שהחליט לפסול אותה.

על־פי נוהג זה ניתן גם לשער, שבסמכותו של מפקד הנח"ל לפסול עיתון זה או אחר, ספר ומי יודע מה עוד, משום שיש בו נגיעה לוויכוח פוליטי. אנו סבורים, שהחיילים בוגרים דיים לצפות בהצגה כלשהי ולשפוט, אותה כרצונו ואין זה מתפקידם של מפקדים להיות גם קומיסרים פוליטיים.

חיל האוויר לעומתו, הנח"ל הפגין יחס אחר. ההצגה הוזמנה בתחילה להופעה בפני פורום סגור של קצינים בכירים בחיל האוויר. במסגרת יום עיון על המצב בשטחים. ואולם גם כאן החליט מי שהחליט לבטל את המופע המתוכנן. זמן קצר לאחר הביטול, הזמין חיל האוויר עוד הצגה, והפעם החיילים הופיעו. אמנם לא בבסיס של חיל האוויר, אבל בקבוצה מאורגנת, בתיאטרון "הסינמטה". כ־50 צוערי טיס צפו בהצגה, בלוויית מפקד בכיר. השחקנים אמרו, שראו את המפקד, שישב בשורה הראשונה, מוזיל דמעות במהלך ההצגה. בוכים, בוכים, גם בחיל האוויר...

ובנח"ל, אומרים חברי הגרעינים, שדבר ראשון שיעשו עם הגעתם לשל"ת הקרוב בקיץ, זה לראות את "חמדו ובנו" ואז אף אחד לא יוכל לפסול להם את ההצגה.

בלי ויכוחים

במשך שעתיים תמימות נועד השבוע הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, עם ראשי התנועות המיישבות ועם ריכוזי ועדות הביטחון של התנועות.

מטבע הדברים נסובה עיקר השיחה בעניין האירועים המתמשכים בשטחים ומידת השפעתם על החיילים ועל צה"ל.

חלק מהמשתתפים באותה פגישה התרשמו, כי הרמטכ"ל בסך־הכל ניסה להמעיט מהשפעת הפעילות בשטחים על צה"ל. ניכר היה עליו, כי הוא מודאג הרבה יותר מהיעדר פתרון מדיני מאשר מהמצב הקונקרטי בשטח.

הרמטכ"ל הסביר לראשי ההתיישבות על המתרחש בשטחים וכן סיפר על המדיניות ועל התדריכים שנמסרים. במהלך השיחה הוא ביקש גם גיבוי ציבורי לפעולת הצבא בשטחים. בפגישה לא היו ויכוחים סוערים. יתכן וראשי התנועה הקיבוצית והתנועה המושבים יודעים בבירור, כי את חיצי הביקורת יש להפנות רק אל הדרג המדיני ועם הצבא אין על מה להתווכח.

חלק מהדוברים התעניין בהשפעת הפעילות בשטחים על נפשו של החייל והרמטכ"ל הרגיע אותם.

יש לציין, כי התנועה הקיבוצית, שבין שורותיה ישנו בוודאי פוטנציאל רחב לסרבנות לשרת בשטחים, הצליחה כבר בשלבים הראשונים של המאורעות לצאת נגד אפשרות כזו ואכן, להוציא מקרה אחד או שניים יודעים הקצינים והחיילים בסדיר ובמילואים להבדיל בין תפיסתם הפוליטית לבין משמעות השירות בצה"ל.

רשות הקורא

בזכות הסרבנות הסלקטיבית

בעקבות הקריאה שהושמעה מעל בימת „שלום עכשיו" בירושלים, לא למלא פקודות בלתי חוקיות, הסתייג יוסי שריד וטען כי את כל הטענות והביקורת צריך להפנות אל הדרג המחליט — אל שר הביטחון. הצדק היה עם יוסי שריד, אילו היה מדובר באדם המונחה ע"י מצפן של מצפון ומוסר. לצערי, מעשיו והצהרותיו של רבין מעידים כאלף עדים שהאיש מוביל אותנו אל תוהו־לאדרך ללא כל מצפן, במצב כזה, אין מנוס אלא להיזכר בפסק הדין ההיסטורי שניתן בעקבות הטבח בכפר קאסם, לפני 31 שנה, ואשר קבע מפורשות כי חייל חייב לסרב לפקודה כאשר היא בלתי חוקית בעליל.

מאז ה־9 בדצמבר 1987 עוסק יצחק רבין בהשחתת דור שלם של בני 18־19. הצרה היא, שחלק גדול מהן חינם טירונים או בוגרי טירונות, ואין לצפות לגילויי אומץ־לב אזרחי מצידם. תנועות השמאל חייבות איפוא לפרסם בכל דרך אפשרית את מצוות ה„לא תעשה" שהושמעה ע"י יאיר צבן ורן כהן, על מנת שכל חייל, גם אם הוא טירון הירא מפני מפקדיו, יראה מרחוק את התמרור האדום.

מה שמוטל על כף המאזניים הן דמותו של צה"ל ודמותה של מדינת ישראל בכלל, ולכן השעה אינה מתאימה לפלפולים לגאליסטיים. יגידו אנשי הימין מה שיגידו — אנחנו חייבים ללכת לכל פינה שבה ניצבים חיילינו, עם ה„לא תרצח" ו„לא תשבור עצמות נערות ונערים" וגם „לא תקבור עם דחפור אנשים חיים".

דוד דטנר

הכתובת היא — הכנסת

ליאיר צבן,
הנני המום ומזועזע מקריאתך האומללה בהפגנה במוצאי־שבת, גם כשניסית בדיעבד לייפות את דבריו כבדי הנזק.

אנחנו תמימי דעה בקשר לפיתרון מדיני בשטחים, ותפקידך כנציג העם לחתור ללא הרף למטרה זו, כפי שאתה עושה. אך מול תושבים מסיתים ומוסתים, המשליכים ומיידים מכל הבא ליד, החייל חייב למלא פקודה, גם היא נראית לו בלתי הוגנת. ודאי שישנם חריגים, ויש למצות איתם את הדין, וברור לי שהצבא מטפל בהם.

להסתתר מאחורי הנוסחה „פקודה בלתי חוקית בעליל", ולפנות ישירות לחיילים בכיכרות העיר, נראה לי, בלשון המעטה, בלתי הוגן כלפי החיילים, שבוודאי כמוני וכמוך אינם רוצים להיות שם. והפילפול, שזה היה מיועד לשר הביטחון, נראה לי ילדותי.

אתה מכיר את כתוכתה של הכנסת והנך מופיע בה לעיתים קרובות. זה המקום לדבר אל רבין לזעזע את אמות הסיפין של הכנסת — זהו תפקידך. כאב לבן המשרת בצה"ל ובן השני המתגייס, אני מקווה שלא ישמעו ולא יישמעו לקריאתך האומללה.

יעקב כהן, רוחמה

הכרה ברפואה החלופית

תודה לכם שלא הרעשתם עולמות על „רופא טבעוני" שגרם מוות ברשלנות („על המשמר", 17.2.88), שכן ד"ר אילן זמיר, המואשם בכך, גם מתחזה כטבעוני. אולי נתנו הוראות טבעוניות ב„מכון לרפואה טבעית" שלו, אך ניתוח בכלל, וניתוח פלסטי לשם קוסמטיקה בפרט, אינם מן השיטות הטבעוניות כלל ועיקר.

מעניין אם ייתבע הדוקטור המדיציני הזה על „התחזות", דהיינו ל„טבעוני". וודאי שלא, כי בכורה של הטבעונות אינו מעניינה של המדינה, משום־מה. הפיתרון הוא חקיקה שתבטיח הכרה ל„רפואה החלופית" לסוגיה, כדי למנוע שרלטנות מכאן ומכאן.

תומא שי"ק, תל־אביב

שטחים, רופאים והוועידה הבינ"ל

אנו מעונינים להביע דעה בכמה עניינים: השטחים; שביתת הרופאים; הוועידה הבינלאומית.

הנושא הראשון, שטחים: השטחים אומנם שייכים לישראל, אך גרים בהם הערבים ולכן אנו פונים לממשלה: הפסיקו המדיניות בשטחים; תנו לערבים לחיות בשקט!

הנושא השני, שביתת הרופאים בבתי־ח: הרופאים מפקירים את החולים במיטותיהם. כל עוד החולים במיטותיהם, הרופאים אחראיים להם ולכן, רופאים, חיזרו לעבודה כמה שיותר מהר!

הנושא השלישי, הוועידה הבינ"ל: לדעתנו, צריך לקימה בהקדם האפשרי, כדי שיהיה שלום במזרח התיכון ושיוכלו ליצור קשרים עם מדינות ערב.

עמר דגן, דקל תמיר, וגיל תמרי,
בשם ילדי קבוצת „אורן",
כיתה ו' קיבוץ גת

לא לתת להם נשק

באחד מימי השבוע נסעתי לרגל עבודתי בכביש ירושלים־חברון. לפתע, בסביבות מחנה הפליטים „אל־ערוב", פלשתינים התקיפו אוטובוס שנסע לפני באבנים ובבקבוקי תבערה. לאחר שניות אחדות ראיתי אנשים יוצאים מרכב שליווה את האוטובוס (שלאחר מכן התברר לי כי אלה אנשי כהנא), והחלו לירות בנשק, עוזי, אם־16 וגליל, שהיה ברשותם — לא רק באוויר אלא לעבר הראש והגוף.

לדעתי תגובה כה חמורה של אנשי כהנא, למעשה פחות חמור של הערבים, היא זאת הגורמת להם לזרוק אבנים ובקבוקי תבערה.

לפי עניות דעתי, אין לאפשר למליציות הללו של אנשי תנועת „כך" לפעול וללוות אוטובוסים. כמו כן חמור מאד שמאפשרים לאנשים מסוג זה לשאת נשק כשהם משתמשים בו בניגוד לכל לכלל מוסרי והומאני.

אסף פרדמן, ירושלים

מיץ המנגו והבעיה הדמוגרפית

במשאל „גאלופ" שפורסם ב„ניוזוויק" לפני כשבועיים הביעו 71% מהנשאלים בישראל דאגה מהסכנה הדמוגרפית. אין זה כולל כנראה את ראש ממשלתנו, המצהיר „יהיה בסדר" כל אימת שהוא נשאל בנושא זה.

בעקבות הממצאים על השפעת מיץ המנגו על בחורי הישיבות אפשר לפתור את הבעיה בפשטות רבה: יחוייב כל גבר יהודי לשתות כוס מיץ מנגו מדי יום ביומו, ובמקביל יאסר על הערבים משקה קסמים זה. כל ערבי שייתפס בשתייה בלתי חוקית של מיץ מנגו תישברנה עצמותיו ויגורש מהארץ ובאה גאולה לציון ו„יהיה בסדר".

בני גפן

על כתיבה וסגנון

אני רואה חובה לעצמי להגיב על רשימתו של מוטי בסוק, „ספורטק אישי" ב„עמוד אחורי" מיום 15.2.88, ואתחיל ממש בנוסח רשימתו של בסוק, וכך זה נראה:

אין שום סיבה שבעולם שקורא עיתון ישראלי יכבד את העיתונאי מוטי בסוק, לאחר שקרא את רשימתו „ספורטק אישי". יושב לו מר בסוק מול הטלוויזיה ומשים עצמו שופט. ואם להמשיך באותו נוסח, אני מגיע לסוף הרשימה:

מיהו אותו בסוק? סתם עיתונאי בעיתון מכובד שאינו ידוע לכתוב. חד וחלק: נותנים לו קרדיט לכתוב בעיתון והוא ברשימותיו מגרש את הקוראים מהעיתון.

האם נראה לך סגנון כתיבה כזה, מר בסוק? בטוחני שלא. אך זהו בדיוק סגנון כתיבתך. איני אוהב קבוצה זו או אחרת, ואינני מכיר את שופטי הכדורגל, ולכן לא אחלק להם ציונים, אך גם אתה אל תעשה זאת. אם דיאמנט או יעקב שיינר שופטים בליגה הלאומית, חזקה עלי שהם מבינים בחוקת המשחק יותר טוב ממני וממך מר בסוק. אחרי הכל, הם ה„שופטים" ואתה עיתונאי. נכון, עצם היותם שופטים אינו מחסן אותם מעשיית טעויות, אך גם אנחנו לא מחוסנים מהן. ויתרה מזאת, אנחנו הרי כבולים לקבוצה האהודה עלינו, ואז ברוב המקרים לא תהיה החלטתו של השופט או שיפוטו לרוחנו.

אז עצתי לך, מר בסוק: אנא, הנמך קומה, והנמך קצת את עוצמת המקלט, אם אתה רוצה שימשיכו לקרוא את רשימותיך.

יאיר בן־דוד הזורע

אירלנדיזציה

הידרדרות המצב בשטחים באה לידי ביטוי במקרים כגון קבורת צעירים בחול. אנו מגיעים כבר לאירלנדיזציה של המצב בארצנו היפה, ואם כך יימשך מהלך הדברים, העניינים עלולים להחמיר עוד יותר. המוצא ממצב זה הוא ששוחרי שלום ודו־קיום, ויש לשער שעדיין הם הרוב, ישתפו פעולה למען הרגעת רוחות הדוידת, תוך חתירה להבטחת זכויות לאומיות מלאות לשני העמים, היהודי והפלשתיני.

יהושע שוביץ, חיפה

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים חפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

תחקיר

„גלי זוהר" במים עכורים

חברה שהתגלגלה בין המון ידיים. ניהול שערורייתי ללא פיקוח של משרד התיירות, הבורסה, הרשות לניירות־ערך ובנק המזרחי — שהתעוררו מאוחר מדי

מאת אודי נחו[illegible]

התמוטטות חברת „גלי זוהר", שהגיעה לפני כשבועיים לכינוס נכסים, לא היתה צריכה להפתיע אף לא אחד מהגורמים שהיו קשורים לחברה. אולם השתלשלות האירועים שהובילו לקריסת החברה מעוררת חשד כי לא ניתנה תשומת־לב מספקת להתפתחויות ב„גלי זוהר", והתסריט המוכר חוזר על עצמו: בעלי העניין מצילים את עורם ואילו גורמים ממשלתיים בנקים והציבור — משלמים את המחיר.

חברת גלי זוהר הוקמה ב־1966, במטרה להקים מלון לתיירות מרפא בחוף ים המלח, וב־1969 נחנך מלון בדרגה של 4 כוכבים. באוגוסט 82 פירסמה החברה תשקיף לגיוס 1 מיליון דולר והתחייבה להקים 100 חדרים נוספים במלון. על־פי התחייבותה, היא היתה אמורה להוסיף להשקעה זו 500 אלף דולר מרווחיה השוטפים וכמו כן קיבלה הלוואה ממשלתית של 2.5 מיליון דולר. כך שבסך־הכל דובר בהשקעה של 4 מיליון דולר.

התנהגות חריגה של המניות

המניות של „גלי זוהר" בלטו בהתנהגותן החריגה מאז הוצאו למסחר ב־82. סחירותן היתה נמוכה והמסחר היה מלווה בתנודות חריגות ביותר.

באותם ימים שלטו בחברה גדעון בן צבי ויוסף ארדלר — לכל אחד מהם היו 39 אחוז בזכויות ההצבעה בחברה — והגורם המרכזי לתנודות החריגות במניות „גלי זוהר" היה מאבק השליטה שהתנהל בין השניים. ערב ההנפקה הציגה החברה מאזן רווחי, אבל כבר ב־83 הציגה „גלי זוהר" הפסדים וגידול של מאות אחוזים בהוצאות החברה.

בתחילת 84 הוחרף הסכסוך בין השותפים יוסף ארדלר האשים את גדעון בן צבי בחריגה מניהול תקין ומעשים המסכנים את עתידה של החברה והעלולים לרוקן אותה מנכסיה. המאבק נמשך, ובתגובה החליט דירקטוריון החברה, ביוני 84, להגיש תביעות נזיקין נגד יוסף ארדלר בסכום של מיליון דולר. בתביעה נאמר, כי החלטת מועצת המנהלים נשענת על הוראותו של ארדלר, כי זה מכבר הוא מאושפז כאישפוז־יום בבית־חולים לחולי נפש. החברה טענה, כי ארדלר, שהיה עד אוקטובר 83 מנכ"ל החברה, פנה לשרי האוצר והתיירות והזהיר כי „גלי זוהר" לא תוכל לפרוע את התחייבויותיה לחברה לפיתוח מפעלי תיירות. עוד נטען, כי ארדלר טרח להשיג אשראי בבנק בלגי ואחר־כך חיבל בקו האשראי הזה, על־ידי הפצת מסמכים לבנק שנועדו לפגוע בחברה.

מאבקי השליטה והאלה גרמו לתשואות־שיא במניות „גלי זוהר" ובחודשים אוגוסט־ספטמבר 84 הן עלו בכ־1,500 אחוז. גם כאינפלציה הגבוהה שהיתה באותה תקופה, מדובר בעלייה תלולה ביותר. בבורסה וברשות לניירות־ערך התעורר חשש, כי ב„גלי זוהר" מתרחשים אירועים שאינם עולים בקנה אחד עם הדרישה למסחר הוגן ותקין, אבל הנורות האדומות במוסדות אלה נדלקו באיחור.

גם העלמות מס

גם נורה אדומה אחרת, שנדלקה במשרדי מס הכנסה ומע"מ, נשכחה מזמן. ב־1983, בעקבות תלונה של אחד הדירקטורים על ניהול כספי לא תקין ב„גלי זוהר", פתחו שלטונות המע"מ בחקירה, והחברה שילמה בסופו של דבר כופר של 10 מיליון שקלים ישנים כדי לסגור את תיק התביעה.

במהלך הבא של מאבק שליטה ב„גלי זוהר" מכר ארדלר את מניותיו לחברת „סולל בונה השקעות" ובמארס 85 סו"ב החזיקה 52 אחוז בשליטה ב„גלי זוהר". לאחר ש„סולל בונה השקעות" השיג שליטה בחברה, ביצע דירקטוריון החברה פעולה מוזרה של הקצאת יתרת המניות הרשומות בהון לחברה הרשומה באיי קיימן. בסופו של דבר הקצאת המניות לא יצאה אל הפועל. עו"ד יגאל ארנון הצליח לבטל את הפעולה הבלתי חוקית, שהיתה גורמת לרוב בחברה להגיע למעמד של מיעוט.

חברת „גלי זוהר" המשיכה לספק נתונים מעניינים ומפוקפקים. באוגוסט 84, למשל, היא זקפה הוצאות ריבית של למעלה מ־300 אלף דולר לעלות הקמתו של האגף הנוסף, ולא כהוצאה שוטפת, וכך עברה מהפסד לרווח.

בפברואר 86 מכרה „סולל בונה השקעות" את מניותיה לאהרון רגנשברג, משקיע זר משיקגו, תמורת 1.8 מיליון דולר. קונצרן סולל בונה היה נתון אז במשבר חובות קשה, וחיפש הזדמנויות להיפטר מהשקעות מיותרות. רגנשברג חשב לתומו, כי הוא עושה עיסקה טובה עם קונצרן הסתדרותי, והזרים ל„גלי זוהר" עוד כ־2 מיליון. אבל זמן קצר לאחר כניסתו לחברה הבין רגנשברג כי מצבה של החברה קשה ביותר. הוא טען שרימו אותו, כי כבר במועד זה עלו חובותיה של החברה פי שניים על נכסיה הנקיים. רגנשברג טען, כי מיליוני דולרים מכספי ההנפקה, מהלוואה

(תצלום: „כספים")

מלון ששקע בבוץ

הממשלתית ומאשראי בנקאי — נעלמו. רגנשברג נואש ככל הנראה מחיפוש אחר הכספים הנעלמים, ובאוקטובר 86 מכר את חלקו ב„גלי זוהר" לחברת „הוגן" מבריטניה, במחיר סמלי של דולר אחד. „הוגן" לא נטלה על עצמה התחייבויות נוספות ולכן פתרה אותה הבורסה מפניה בהצעות רכש לציבור. החברה הרשומה בבריטניה נשלטת ככל הנראה על־ידי חיים גרוס ומחזיקה בכ־57 אחוז בהון וב־55 אחוז בהצבעה ב„גלי זוהר".

בעוד שבשנים הראשונות לאחר ההנפקה גרמו מאבקי השליטה ב„גלי זוהר" לתשואות־שיא במניות החברה, הרי בשנה שעברה נשחקו המניות בשיעורים גבוהים. במהלך 87 נשחקו מניות „גלי זוהר 1" בכ־70 אחוז ו„גלי זוהר 5" ב־62 אחוז. מצבה של החברה המשיך להידרדר והמסחר במניותיה הופסק ב־2 בדצמבר 87, בגלל אי־פרסום דו"חות כספיים ל־1986.

גדעון בן צבי, שכיהן כמנכ"ל החברה לאחר התפטרותו של שותפו יוסף ארדלר, התפטר כבר באוגוסט 86 מתפקיד המנכ"ל. רשמית מונה אז אהרון רגנשברג כמנכ"ל, אך מעשית נותרה החברה מאז ללא מנכ"ל, והסתתרה מאחורי מזכיר החברה, אליהו ארזי, המשמש גם כמנהל החשבונות שלה.

הנושה העיקרי של החברה הוא בנק המזרחי ובמהלך 87 קיימה החברה עם הבנק דיונים לפריסת חובותיה. בסוף 87 הודיעה החברה כי היא נמצאת בשלבי סיכום עם משקיע חדש מארה"ב, אשר בעקבות הסכם בינו לבין בעלי המניות הקיימים, הגיע לסיכום עקרוני עם בנק המזרחי לפריסת חובות החברה לטווח ארוך והזרמת משאבים חדשים ל„גלי זוהר".

הדו"חות השנתיים ל־1986 של „גלי זו[illegible] פורסמו רק ב־4 בפברואר 1988. מנכ"ל ה[illegible] למפעלי תיירות, גוסטאב בריאן, אומר [illegible] „גלי זוהר" היתה בקשיים, אבל [illegible] למפעלי תיירות היא לא היתה [illegible] לדבריו, ההסתבכות היתה בין [illegible] והסתבכות בחוב גדול לבנק המזרחי. [illegible] מקרה, הוא מציין, החוב של „גלי זוהר" [illegible] למפעלי תיירות נמצא בעדיפות [illegible] בכינוס הנכסים. גורלו של החוב הגדול [illegible] המזרחי אינו ברור ונודע כי בהנהלת [illegible] נבדקו באחרונה פעולותיו של מנהל [illegible] ערד, שבו התנהלו חשבונות „גלי זוהר".

בהנהלת בנק המזרחי אמרו בתגובה, כי [illegible] היתה כל הונחה מצד עובד הבנק בפרשה [illegible] זוהר". בהנהלה מציינים, כי הבנק ניהל [illegible] ממושך עם החברה, ומשלב מסויים ניהל [illegible] עם משקיע אמריקני שהיה אמור להחלץ [illegible] החברה מקשייה, אבל המו"מ [illegible] מאחר שבשנה וחצי האחרונות [illegible] שילמה שום דבר מחובותיה לבנק [illegible] החליט הבנק לפנות בבקשה למנות ל„גלי זוהר" כונסי נכסים, אומרים בהנהלת [illegible]

אבל משקיע אמריקני חדש לא הג[illegible] וסבלנותו של בנק המזרחי פקעה.

בסוף ינואר 88 ביקש הבנק למנות ל„גלי זוהר" כונס נכסים. בית המשפט מינה [illegible] עורכי הדין אברהם בריזר ומשה אורטנ[illegible] נכסים לחברה ועתה הם מנסים למ[illegible] הנכס העיקרי ולמכור את מלון „גלי ז[illegible] חובות החברה לבנק המזרחי נאמדים [illegible] מיליון דולר ונותר לה חוב של כ[illegible] דולר לחברה לפיתוח מפעלי תיירות.

... וגם ניהול מפוקפק

כאמור, ניהולה של גלי זוהר נראה [illegible] זה זמן רב. למעשה מכהנים בדירק[illegible] החברה שלושה דירקטורים [illegible] לפעילותה: גדעון בן צבי — מלווה [illegible] את המלון עם שותפו יוסף ארדלר [illegible] צבי נחשב כמנהל האקטיבי, למרות [illegible] רשמית מתפקידו כמנכ"ל. הוא מחזיק [illegible] אחוז ממניות החברה. בדירקטוריון [illegible] ידיד נעוריו של בן צבי, יוסי אלשיך, [illegible] כנציג־ציבור בדירקטוריון החברה מאז [illegible] בסוף שנות ה־70 שימש אלשיך [illegible] בבנק הבינלאומי ובשנים 1982־1980 [illegible] משנה למנכ"ל „אל על", בתקופתו של [illegible] שביט. מאז אלשיך רשום כמנהל [illegible] לצירו של שביט גם בחברת „סיסטיקה", [illegible] בה נתגלו אי־סדרים כספיים.

במהלך תולדותיה של החברה [illegible] הוחלפו רואי החשבון שלה מספר פעמים. [illegible] רואה החשבון אליעזר רונן החליף [illegible] שמונה בעקבות כניסתו של רגנשברג [illegible] באפריל 87 התפטר אליהו [illegible] חילופי הבעלים, והמאזן האחרון של [illegible] נערך על־ידי משרדו של רואה החשבון [illegible] ברייטמן.

משרד התיירות נרדם

„גלי זוהר" הגיעה, כאמור, לכינוס נכ[illegible] כשחובותיה עולים על 10 מיליון [illegible] השאלה היא, היכן היו כל השנים [illegible] המוסמכות — הבורסה, הרשות לניירות[illegible] מע"מ, משרד התיירות וגורמים אחרים [illegible] כי רובם פעלו בהיסוס ולא היו מודעים [illegible] להידרדרות הנמשכת במצב החברה. [illegible] 86 הגיש משרד התיירות תלונה [illegible] לניירות־ערך, בחשד של ריווחים [illegible] וריקון החברה מנכסיה על־ידי [illegible] עד היום לא ברור מה עלה מחקירה [illegible]

הרשות לניירות־ערך פתחה [illegible] בחקירה מחודשת בפרשת „גלי זוהר", [illegible] מחלקת החקירות ברשות מתנהלת כיום ללא מנהל, בעקבות פיטוריו של בן־דוד [illegible]

„אין ביכולתנו לחוות דעה"

לאחר עיכוב של חודשים רבים, פורסם בתחילת פברואר 88 הדו"ח הכספי של „גלי זוהר" ל־1986. מקריאת ההערות של רואי החשבון של החברה, יגאל ברייטמן ושות', מתברר כי לחברה היו סיבות „טובות" לעכב את פרסום הדו"ח.

ההפסד הנקי שנרשם לחברה לסוף דצמבר 86 מגיע ל־4.4 מיליון ש"ח, אבל [illegible] רואי החשבון בפתח הדו"ח הופכות את המספר הזה כמעט לחסר חשיבות. הם מציינים כי החברה זקפה לעלות הקמת האגף החדש במלון הוצאות ריבית בסך כ־3.4 מיליון ש"ח, ו„לא יכולנו לזהות אם הוצאות הריבית נבעו כולן או מקצתן בגין הקמת האגף הנוסף". החברה זקפה לעלות הקמת האגף החדש עלויות בסך 405 אלף ש"ח כנגד [illegible] ספק — „אין ביכולתנו לחוות דעה בקשר לנאותות פעולה זו..."

רואי החשבון גם לא הצליחו לאמת יתרת בעלי־עניין זכאים בסך כמיליון ש"ח. [illegible] הם מציינים, כי הפסד החברה לסוף 86 הסתכם כאמור בכ־4.4 מיליון ש"ח, ובמועד [illegible] עלו ההתחייבויות השוטפות של החברה על רכושה בסכום של כ־8.9 מיליון ש"ח.

לאור זאת מציינים רואי החשבון: „אין ביכולתנו לחוות דעה אם הדו"חות מבטאים באופן נאות בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים את מצב עסקי החברה ל־31 בדצמבר 86, את תוצאות פעולותיה, את השינויים בהון העצמי שלה ואת השינויים במצבה הכספי לשנה שנסתיימה באותו תאריך".

אחרי הסתייגויות כאלה בפתח הדו"ח, אפשר לוותר על המשך הקריאה בו.

א.נ.

העורך הכלכלי: צבי טימור

רו"ח שטראוס מותח ביקורת על ועדת ששינסקי

הוועדה חישבה רק את ההפחתות אך לא את התוספות

• הכפלת המס על החזקת רכב היא שגויה ובלתי צודקת
• מיסוי הריבית על הצבירה בקופות גמל יעלה את הריבית במשק

„עיון בפרטי דו"ח ועדת ששינסקי מצביע על שורה של תופעות שאינן תואמות את ההכרזות בדבר ביזוני הדרך והתפישה הכוללת של הוועדה, זולת אם ייעודה העיקרי היה למצוא מקורות מימון לשחרור ממסים מעוטים של העשירונים התחתונים" — אומר רו"ח ישראל שטראוס, מראשי המכון לשירותי מידע, הדרכה וייעוץ פיסקלי, בסקירה מקדמית של המכון על דו"ח הוועדה.

לדעתו, יגרום יישום המלצות הוועדה במיקשה אחת לשורה ארוכה של זעזועים חברתיים, שיחייבו ביטול של עיקר השינויים, מאחר שבהצעות ישנם ליקויים תמוהים מיוכים, וזולת היבט הקיצבאות אין בהן התייחסות כוללת לאפקט המצטבר של ההצעות השונות או להשלכותיהן על החיסכון ועל הריבית.

הגדלת נטל המס על השכירים

רו"ח שטראוס טוען, כי בניגוד לרושם המתקבל מהכרזות של חברי הוועדה יגרום יישומן להגדלת נטל המס על השכירים מגינור העסקי, שמשכורתם ברוטו 1,000 שקל ומעלה. בהתאם לטבלה המצורפת לסקירה, הפער בין ההכרזות לעיתונות לבין המס למעשה לפי הדו"ח, לגבי נשוי + 2 המועסק במינור העסקי, הינו כדלקמן:

במס את כספי התגמולים, הפיצויים, קרנות ההשתלמות: לחייב במס את הריבית על החסכונות הנ"ל: להגדיל מעל פי שניים — בצורה תמוהה ושגויה וחסרת כל צידוק כלכלי — את הסכום הנחשב לעובד כהכנסה בשל שימוש פרטי ברכב של המעביד שנקבע ע"י שר האוצר, באישור הכנסת, בעקבות המלצות הוועדה הציבורית לבחינת המיסוי של החזקת רכב.

רו"ח שטראוס מציין, כי הטלת מס נדחה על הצבירה בקופות הגמל לביטוח סוציאלי ועל הריבית עליה, והטלת מס מיידי על הריבית לקופות הגמל והביטוח הוולונטרי וביטול הזיכוי ממס על תשלומים לביטוח חיים ולקופת גמל לשם מימון ביטול המס המוטל על העשירונים התחתונים — פירושו אנטי־תמריץ לצמיחה כלכלית שמקורה בגידול החיסכון והצבר ההון. הוועדה אינה מנתחת את משמעות הצעותיה למימון הקטנת המיסוי של יחידים, שאינם חוסכים במסגרת הביטוח הסוציאלי, ע"י הגדלת נטל המס על החוסכים במסגרת זו — הן במסגרות הקיבוציות והן בחיסכון הפרטי הוולונטרי.

לדעת רו"ח שטראוס, הגדלת נטל המס על החוסכים, במסגרות הקיבוציות והוולונטריות, והקטנת נטל המס של אלה שאינם חוסכים, תהווה הסטת משאבים המצויים היום במצב של חיסכון וצבירה למצב של תנאי אי־ודאות בשימוש בכספים הנוספים שיוותרו בכיסי האזרחים.

תשלומי המעבידים, או על הגדלת שיעור הריבית. הטלת המס על הריבית בחיסכון הוולונטרי בקופות גמל ובבנקים עשויה לגרום לדלדול מקור זה למשאבי המשק, וזולת אם יועלה שיעור הריבית ובשנה בה תצטרך המדינה למחזר חובות של מיליארדי שקלים, אכן צפוי שכך יקרה. העלאת שיעורי הריבית המשתלמים ע"י המדינה תיגרור העלאת שיעורי הריבית בכל המשק.

לדעת רו"ח שטראוס, גם ההצעות למיסוי ניירות הערך הסחירים הינן פסטניות ובלתי מאוזנות ומבצבצת מהן נישה מוזרה, לפיה יש לגבות מסים מעצם קיומם של ניירות־ערך.

לפי הצעות הוועדה יוטל מס של 25% על רווח ריאלי של יחידים מניירות־ערך, אך לא יותר לנכות מכנו הפסדים או הוצאות, ואם יהיה ליחיד הפסד מניירות־ערך, אסור יהיה לקזזו מהכנסות הון או רגילות ממקורות אחרים. משמעות ההצעות — הטלת מס על עצם החזקת ניירות־ערך בשוק עולה, כל אימת שמחיר השוק יתנפח מעל עליית המדד, דבר שיחייב מכירת חלק מהחסכון ליסם תשלום המס.

חוסר הסימטריה — של לקיחת מס מרווח מניירות־ערך, לרבות מרווחי נייר ערטילאיים, תוך איסור לקזז מכנו הפסדים והוצאות ואי־התחשבות בהפסדים מניירות־ערך — אינו מובן, וחוסר האיזון שבו אינו נראה כהולם, מהסכם רו"ח שטראוס.

משכורת ברוטו	הקטנת מס מוכרזת	הגדלת המס למעשה: כשאין רכב	כשיש גם רכב צמוד
1,000 ש"ח	47 ש"ח	29 ש"ח	77 ש"ח
1,500	110	26	130
2,500	151	127	284
4,000	233	121	550
5,00	248	150	557

הפער בין ההכרזות על הפחתת המס לבין התוצאה למעשה נובע מכך, שהוועדה חישבה רק את צד ההפחתות שהציעה ולא חישבה את תוספת המס הנובעת מהצעותיה — לחייב

הטלת מס על הצבירה של הביטוח הסוציאלי עשויה לגרום ללחץ על הגדלת

התנגדות להעלאת מחיר המים

מגמת נציבות המים להעלות את מחיר המים לחקלאות מ־19.5 ל־21 אגורות מעוררת התנגדות נמרצת במרכז החקלאי ובפורום המים שלו.

המרכז החקלאי מתבסס על תחשיבי המחלקה הכלכלית של מחיר מירבי של 18.6 אגורות לקוב מים. התחשיב מבוסס על הנוסחה הקבועה לחישוב מחיר עלות המים, המוכר על־ידי כל הגורמים העוסקים בנושא. כן דחה הפורום את גישת האוצר, הגורס הטלת מלוא העלות על צרכן המים מבלי להתחשב ביכולת התשלום של הגידולים החקלאיים.

פורום המים של המרכז החקלאי, שדן במחירי המים, דחה מכל וכל את טענת ד"ר דן מונסנזון מאגף התקציבים במשרד האוצר, הטוען שהריבית על כל מפעלי המים במדינה טרם שולמה. לפי הצעותיו, יש לגבות חוב זה מכלל צרכני המים במדינה. מטבע הדברים, כיוון שהמיגזור החקלאי הוא גדול הצרכנים בשימוש במים (70 אחוז מהתצרוכת הכללית), הוא ישא במלוא ההתייקרות. מומחים בענף קבעו כי יש אזורים בהם משלמים החקלאים מחיר גבוה ביותר מעלותם האמיתית.

הדוברים בפורום המים דחו גם את טענת האוצר, כי יוקר האנרגיה לא חושב כראוי. לדבריהם, טענת האוצר אינה עומדת במבחן המציאות — המחיר הבסיסי לקוב מים בחקלאות הוא 17.5 אגורות. פורום המים מתנגד בתוקף להצעת הנציבות (ל־21 אגורות לקוב מים), בטענה כי היא חורגת מהנוסחה לחישוב מחיר המים לפי הבסיס המוסכם עד כה.

יוסף גלילי

פילפל

הם לא למדו דבר

מאת שלמה פרנקל

מתברר שעובדי „תדיראן" אינם מאושרים, כמה מפתיע, ממכתבי הפיטורין ששולחת להם ההנהלה. הם נוקטים פעולות ש„חייבו" השבוע את התערבותם של כוחות המשטרה ומשמר הגבול, כאילו היה מדובר באיזו התקוממות בירושלים המזרחית. אבל האמת היא, כי מה שקורה ב„תדיראן" אינו בדיוק המשך למה שקורה בשטחים, אלא להתפרצויות הגדולות של הקיץ שעבר.

אז התקוממו עובדי התעשייה האווירית, מפעל „רום כרמל" ומפעל „סולתם", וגם עובדי רפא"ל והתעשייה הצבאית לא היו לגמרי בשקט, למרות מעמדם העדין כעובדי מערכת הביטחון. לכל אלה היה מכנה משותף ברור ביותר — קריסת התעשיות הבטחוניות.

עובדי התעשייה האווירית קיימו שורה מתוכננת של הפגנות ופעולות מחאה בכל רחבי הארץ, כולל הבערת צמיגים והפניית אצבע מאשימה כלפי הפוליטיקאים שהוליכו אותם באף. זה לא עזר להם, ומספר מפוטרי התעשייה האווירית בגלל ביטול פרוייקט הלביא יגיע בקרוב ל־5,000. במציאות הישראלית זה הרבה מאוד.

ב„סולתם" נכלאו מנהלים בכירים של קונצרן „כור" בתוך המפעל על־ידי העובדים, על רקע דומה. גם שם זה לא עזר הרבה לעובדים ומפעלם עדיין נמצא במצב עגום מאוד. בגלל האירועים ב„רום כרמל" הוצבה שמירה משטרתית על ביתו של מנכ"ל קונצרן „אורדן", בעל־הבית של „רום כרמל". המפעל הזה סבל מכך שמערכת הביטחון חדלה להזמין בו מכוניות, והיה צורך לחסל את קו הייצור.

המכנה המשותף לכל אלה, וגם למה שקורה היום ב„תדיראן", הרי איננו סוד. התעשייה הבטחונית של ישראל מתמוטטת והולכת מחוסר קונים לתוצרתה. במצב כזה, יש לכאורה היגיון רב במה שעושות ההנהלות של המפעלים, דהיינו, פיטורים מאסיביים של עובדים. ברור כבר מן התקדימים בעבר שהפגנות העובדים לא יביאו לכך שלפתע „ימצאו קונים לשלל הפגזים, המרגמות ומכשירי הקשר הנצברים במחסנים וגורמים להפסדים כבדים. אז העובדים, לכאורה, אינם נוהגים בהיגיון.

הצרה היא, שהמנהלים המפטרים נוהגים בהיגיון רק לכאורה, שהרי הם עצמם הביאו למצב, בגלל התנהגות בלתי הגיונית בעבר, ראשי התעשייה הבטחונית, כמו ראשי „כור", „תדיראן" ו„אורדן", לא עשו דבר וחצי דבר למיזור הסיכונים, הם לא קראו את מפת השוק המתחלפת, והוסיפו עוד ועוד השקעות בכסף יקר לקווי ייצור של מוצרים שהקונים שלהם התמעטו והלכו. הם, במו־ידיהם, הביאו למצב שבו היה עליהם לפטר אלפי עובדים, והמספר עלול להגיע לעשרות אלפים.

לכן יש היגיון אמיתי בזעקות המחאה של העובדים, הטוענים שלא הם לבדם צריכים לשלם את מחיר הכישלון הכלכלי. זאת לא משום שהמנהלים הכושלים צריכים להיענש על חטאי העבר שלהם אילו היו המנהלים האלה מכירים בטעותם, ועושים צעדים של ממש לתיקון המצב, הרי לא היה צריך לפטר עובדים רבים כל־כך. יש היגיון במחאות העובדים, משום שאותם מנהלים ממשיכים ומוכיחים, יום־יום ובהווה, כי לא למדו דבר מן השטויות שעשו. איש מהם אינו מודה בטעותו ואינו עורך הסבות של ממש לייצור אזרחי. אילו היו הסבות כאלה נעשות, לא היה צריך לפטר כל־כך הרבה עובדים.

ומנכ"ל תדיראן, יגאל נאמן, הרי אינו יכול לומר שאין שום דרך להרוויח כסף מאלקטרוניקה לשוק האזרחי. נכון שבשוק האזרחי מרוויחים פחות, משום שהקניינים אינם שרי ביטחון בזבזניים של רפובליקת־בננות זו או אחרת, במזרח התיכון או בדרום־אמריקה, אלא המוני אזרחים, שלווים בעולם כולו, העושים היטב את חשבון מעותיהם. אבל מדינות רבות ומיליוני עובדים בעולם מתפרנסים מתעשיות אלקטרוניקה אזרחית. אם נאמן חושב שאצלנו זה בלתי אפשרי, צריך למנות במקומו מישהו שחושב אחרת.

מבזקים כלכליים

לזכרו של לוינסון

■ יום עיון לזכרו של יעקב לוינסון בנושא „הנפקות של חברות ישראליות בבורסות לניירות ערך בארצות הברית", יתקיים ביום שלישי ה־1 במארס באוניברסיטת תל־אביב. ביום העיון, המאורגן על־ידי מרכז לוינסון לחקר שיתוף פעולה כלכלי והמכון ליחסי ישראל והתפוצות באוניברסיטת תל־אביב, יוצגו מחקריהם של פרופ' פאול ואכטל מאוניברסיטת ניו־יורק וד"ר צבי אקשטיין מאוניברסיטת תל־אביב. עבודתו של פרופ' ואכטל עוסקת ב„חברות ישראליות בשוק ניירות הערך האמריקני" ואילו זו של ד"ר אקשטיין דנה ב„ביצועיהן של המניות הישראליות בשוק המניות האמריקני". לאחר הצגת העבודות יתקיים דיון בממצאי המחקר. את יום העיון ינחה ארנון גפני ויטלו בו חלק בין השאר עמירם סיון, עוזיה גליל, חיים ספטל, גליה מאור, פרופ' אסף רזין, פרופ' איתן ברגלס, מנהלי חברות שמניותיהן נסחרות בבורסה האמריקנית ועוד.

סמינר לסקנדינביה

■ היצוא הישראלי לגוש מדינות סקנדינביה -- שוודיה, פינלנד, נורבגיה ודנמרק -- הסתכם בשנת 1987 בכ־107 מיליון דולר. יצוא זה מהווה כ־2 אחוז בלבד מסה"כ היצוא הישראלי, למרות שמדובר במדינות בעלות רמת חיים מן הגבוהות בעולם והמייבאות מגוון רחב של מוצרים באיכות גבוהה. המינהל לסחר חוץ במשרד התעשייה והמסחר, בשיתוף עם לשכות המסחר הדו־לאומיות ישראל־נורדיות, סמינר שמטרתו להביא לידיעת היצואנים את אפשרויות היצוא ודרכי השיווק למדינות סקנדינביה. בין המוצרים שישראל מיצאת לסקנדינביה — מוצרי חקלאות, תעשיות קלות, מוון מעובד פלסטיק וציוד אלקטרוני. היבוא הישראלי מסקנדינביה הסתכם בשנת 87 ב־321 מיליון דולר, לעומת 231 מיליון דולר בשנת 88. ישראל מייבאת ממדינות אלה כלי רכב, מכונות וציוד, נייר וקרטון, מוצרי כימיה ומכשירים מדוייקים.

הנזק במפרץ — 1.5 מיליארד דולר

■ המכון הבינלאומי למחקר בתחום הביטוח, שמושבו בלוזאן, קבע כי בשבע שנות המלחמה בין איראן לעיראק, חברות הביטוח, ובעיקר „לוידס" הבריטית שילמו למבוטחים כ־1.5 מיליארד דולר. רק במפרץ הפרסי טובעו בהפצצה עיראקית או איראנית, 20 אוניות בנפח של 1.5 מיליון טון, כ־15 מהן מיכליות. מלבד העלאת דמי הביטוח, ניתן להצביע על מגמה שהמובילים החלו לשלוח לאיזור מיכליות ישנות יותר, שכמובן שוות פחות.

מכון מחקר אחר, בציריך, כותב בדו"ח שפירסם כי הרזרבות העולמיות הידועות של נפט גדלו אשתקד ב־27 אחוז ומגיעות עתה ל־121 מיליארד טון.

במזרח התיכון עלו רזרבות הנפט הידועות ב־39.7 אחוז והן מהוות 66 אחוז מן הרזרבות העולמיות. באמריקה עלו הרזרבות ב־22.5 אחוז ומהוות 17 אחוז מכלל הנפט בעולם.

יוסף אלפרן, ז'נבה

יצוא לארה"ב

■ היצוא לארה"ב בשנת 1987 הסתכם ב־2.66 מיליארד דולר לעומת 2.29 מיליארד דולר בשנת 1986. בולטת העלייה ביצוא הטקסטיל — 23 מיליון לעומת 15 מיליון דולר בשנת 1986, עלייה של 53 אחוז. בענף המכונות יצוא של 89 מיליון דולר לעומת 59 מיליון דולר ב־1986, עלייה בשיעור 51 אחוז. ירידות היו בענפי המתכת — 123 מיליון דולר ב־1987 לעומת 142 מיליון דולר ב־1986, ירידה של 13 אחוז. במזון — הגיע היצוא ל־46 מיליון דולר, ירידה במיליון דולר. נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, יהושע מאור, מעריך כי שחיקת ערך הדולר, שהביאה לירידה ברווחיות, תביא להקטנת היצוא לארה"ב ולכן על משרדי האוצר והתמ"ס לסייע ליצואנים. (ח.מ.)

גאות בשליחים

■ המחזור של חברות השליחים הפועלות בערים הגדולות הגיע אשתקד לכ־30 מיליון דולר — מעריך יעקב סולן, מנכ"ל „סולן תקשורת". לדבריו, ב־87 גדל מחזור החברות עד 50 אחוז לעומת 86. שוק השליחויות מתאפיין באחרונה בנסיונן של חברות קטנות חדשות להשתלב בענף, תוך התחרות פרועה, והחברות הגדולות טוענות כי מגמה זו פוגעת באמינותן. לדברי סולן, החברות גם סובלות מתחלופה גבוהה ביותר של שליחים, הפוגעת בטיב השירות. (א.ג.)

ביטול הגבלות

■ המפקח על הבנקים ביטל את אחת ההגבלות שהוטלו על הבנקים למשכנתאות במתן הלוואה משלימה לקניית דירה. על־פי ההגבלה, הלוואה משלימה שניתנה מכספי הבנק והיתה מבוטחת בשיעבוד מדרגה שנייה, לא תעלה על 15 אחוז מערך הדירה. בעקבות ביטול ההגבלה הזאת, כל משתכן יוכל לקחת משכנתא כנגד רכישת דירה — אך לא יותר מ־55 אלף ש"ח, או 50 אחוז מערך הדירה, שהיא תקרת המשכנתא. דובר בנק ישראל נסר, כי השינוי בהוראות המפקח נועד לפשט את התהליכים בפעילות הבנקים למשכנתאות, וכי ביטול ההגבלה יסייע בעיקר לזכאי משרד השיכון, שיכולתם לקבל עד כה הלוואה משלימה היתה מצומצמת. (א.ג.)

רווחי בל"ל משכנתאות

■ הרווח הנקי של בנק לאומי למשכנתאות, מקבוצת בל"ל, הסתכם ב־87 בכ־1.7 מיליון ש"ח, לעומת רווח סמלי של 10,000 ש"ח ב־86. תיק ההלוואות של הבנק הסתכם בשנה שעברה ב־909 מיליון ש"ח, ואילו המאזן בסוף דצמבר 87 הסתכם בכ־1.7 מיליארד ש"ח. ההון העצמי של הבנק גדל בכ־5 אחוזים והסתכם בכ־31 מיליון ש"ח.

אשראי לרכב

■ חברת „אוסיף", שבבעלות דוד יגלום, החלה לתת הלוואות לרוכשי רכב חדש. החברה מממנת 85 אחוז משווי המכונית (ללא מע"מ) לתקופה של עד שלוש שנים, בריבית של 2 אחוזים צמוד לדולר, והיא תינתן לרוכשי רכב חדש בלבד. הריבית והפרשי הדולר פטורים מתשלום מע"מ. החברה הודיעה, כי ההלוואה תינתן לגורמים פרטיים ועסקיים ועם בעלי עסקים הרוכשים יותר ממכונית אחת ינוהל מו"מ לגבי תנאי הלוואה. (א.ג.)

תקשורת בינלאומית

■ חברת יחסי הציבור האמריקנית הגדולה „גרייקום אינטרנשיונל" החליטה להכנס לפעילות מלאה בשוק הישראלי. בתום סידרת ביקורים שערכו נציגי החברה בישראל במהלך השנה האחרונה, הוחלט על פתיחת הנציגות הישראלית של „גרייקום" במסגרת „תקשורת בינלאומית", חברה שהוקמה באחרונה ע"י קבוצת ההשקעות „קרב", בשיתוף אנשי יחסי ציבור מהשורה הראשונה בישראל. החברה החדשה כבר חתמה על הסכמים לשיתוף פעולה עם משרד יחסי הציבור „פריאל עתונות" בהנהלת יוסף פריאל ועם דן פתיר, לשעבר יועץ תקשורת לראש הממשלה, שישמש כיועץ מיוחד לחברה. „גרייקום אינטרנשיונל" שייכת לקונצרן התקשורת הענקי „גריי", שמחזור מכירותיו בשנת 1987 עלה על 2 מיליארד דולר.

מחירי הדירות

■ מחירי הדירות החדשות בתל־אביב וירושלים יתייקרו, בגלל מחירי הקרקע הגבוהים — כך עולה מדיון שנערך בפורום החברות המשכנות המאורגנות במוסד המאוחר לענף הבנייה. סיבה נוספת נעוצה בשיבושים החמורים באתרי הבנייה בגלל המרי האזרחי בשטחים: פועלי הבניין מהשטחים אינם באים לעבודה. אחד מראשי הענף ציין, כי עליית מחירי הדירות בתל־אביב מקורה בתנועת הגירה מרעננה, הרצליה וכפר־סבא של תושבים שנואשו מהפקקים על הכביש. בירושלים מחפשים תושבי השכונות המעורבות דירות בשכונות היהודיות. (ח.מ.)

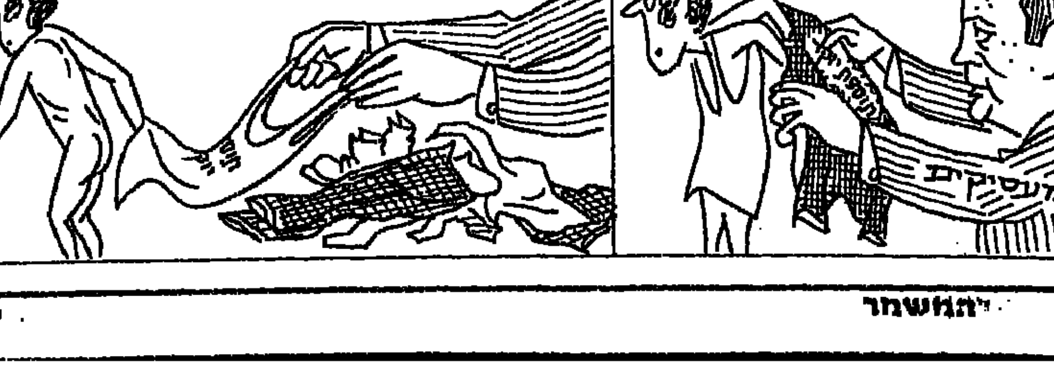

בעריכת עלינא תורי

מה חדש?

יוריתמיקס — סוף עונת הלהיטים?

מאת עופר ניר

משהו קורה לאנני לנוקס ודייב סטיוארט, „היוריתמיקס", בתחום הד' תקליטונים, משהו לא הכי טוב. משהו שאומרים: הם בצרות.

שלושת התקליטונים מתוך האלבום האחרון שלהם „פראי", נכשלו, יחסית ואבסולוטית במצעד המכירות באנגליה ובעצם, גם במצעדים נוספים בעולם. אף אחד מהם לא הצליח לחדור לתוך 20 הראשונים, במצעד השבועי.

ובכן, האם יש מקום לדאגה? האם יש בכך כדי לרמוז משהו על עתיד הצמד? לא בדיוק. בניגוד למכירה העלובה של התקליטונים, מצליח האלבום עצמו למצוא־חן בעיני הקהל ועד עתה, נמכרו 400 אלף עותקים בבריטניה. זהו תקליט הפלטינה החמישי של היוריתמיקס ונתון זה מהווה שיא, בקטגוריה של צמדים. ואם שיא, אז עוד אחד, שאנני ובן־זוגה הצליחו להשוות לאחרונה: התקליטון האחרון שלהם הוא הי17 שהקליטו, מאז ראשית הקריירה. נתון המשתווה לשיא שהציבו ה„קרפנטרס" כצמד מעורב, גבר ואשה. ייקח ל„יוריתמיקס" עוד הרבה זמן עד שיצליחו לשבור את השיא השמור לצמד כלשהו, בלי קשר למין. האחים אברלי הקליטו 29 תקליטונים במרוצת הקריירה שלהם, בשנות הי50 והי60.

איידול ומיטשל, צירוף מפתיע

צפו ל„ליצן מרקד", שיר חדש, בביצוע אחד הצירופים המפתיעים ביותר שניתן לחשוב עליהם, ג'וני מיטשל ובילי איידול.

ג'וני שמעה את בילי שר לפני כשנה, כשחילקו את פרסי ה„גראמי" והחליטה שהוא מתאים לשיר חדש שכתבה. את התוצאה אפשר יהיה לשמוע בתקליט שלה, שייצא בקרוב...

● על המעמד החזק שיש ל„פט שופ בויז" באנגליה, ניתן ללמוד מן העובדה שה„סנדיי טיימס" הקדיש להם כתבה מיוחדת ואת הצילומים לכתבה זו צילם לא אחר מאשר לורד סנודון המפורסם צלם החצר ובעלה לשעבר של הנסיכה מרגרט...

● אולי לא מצליח כמו התקליט הקודם שלו „מותחן", אבל גם „רע", התקליט האחרון של מייקל ג'קסון, נמכר מצויין ועד עתה, דווח על מכירה של למעלה מ־11.5 מיליון עותקים ברחבי העולם...

יוריתמיקס – תקליט פלטינה חמישי

אורחים

„הפלאטרס", בחזרה לאושר?

מאת עופר ניר

הלן, רעייתו של טוני וויליאמס, סולן להקת „הפלאטרס", שהגיעה להופעות בארץ, בנשפי נוסטלגיה למיניהם, בולל אחד בסינירמה ב־5 מארס, אומרת, שלפי הערכתה המתובבה בשוק, בשלב זה או אחר, כ־50 להקות שקראו לעצמן „הפלאטרס". לתוהו־ובוהו הזה יהיה בקרוב סוף והיא ובעלה ושלושת הזמרים האחרים בהרכבם יהיו היחידים, הבלעדיים והמקוריים.

עשרים שנה של מאבקים משפטיים, בינם לבין המנהל שלהם, לשעבר, באק ראם, הגיעו לפני שלושה חודשים לקיצם, ואולי, בעצם, לא, בית־המשפט האמריקני קבע, כי לזוג וויליאמס וללהקתם, הזכות להחזיק בשם „פלאטרס" והוא שייך להם ורק להם. באק ראם כבר הודיע שיערער. „עורכי־הדין של שני הצדדים הרוויחו טוב מאוד מן הסכסוך הזה", אומרת הלן „אבל עכשיו, בית־המשפט שם לזה סוף. הערעור של באק לא ייסחב הרבה זמן."

מה יש ב„פלאטרס", בשם ובמוניטין, שגורם לשני הצדדים להילחם ולא לוותר? 100 מיליון תקליטים, להיטים ואלבומים, שנמכרו לאורך השנים. שורה של להיטי־ענק כמו „רק את", „עשן חודר לעיניך", „בין־ערביים" ו„מעמיד הפנים הגדול", שנמכר לבדו, ב־10 מיליון עותקים. פריחת הנוסטלגיה פירושה כסף טוב שקהל מוכן לשלם, כדי לראות את אלילי העבר שלו.

אבל מה קורה כאשר יותר מדי להקות נאבקות על קהל, שהיה נאמן ללהקה אחת, ל„פלאטרס" המקוריים? בלבול, רוגז, ותביעות משפטיות, באק ראם ניסה לשכנע, שהוא שהמציא את השם „פלאטרס" והלהקה היא המצאה שלו שקר וכזב, טען וויליאמס. אם כבר שמורות הזכויות לשם הלהקה לחבר הרכב המקורי, הרברט ריד. אבל בריד נפטר וטוני וויליאמס הוא היחיד מאותו הרכב, שממשיך להופיע ומשום כך, הזכויות שמורות לו ואך ורק לו.

טוני ואשתו נישאו בשנת 1963, לאחר תקופה לא ארוכה בה ניסה לעשות קריירה כזמר סולן. זה לא הלך, היא שיכנעה אותו, לאחר ששכנעה בעצמה על־ידי אמרגנים ומפיקים, אליהם פנתה, כי רק אם יצרף אליו חברים מן „הפלאטרס" ויתחיל להופיע איתם, יש סיכוי להצלחה מסחרית. היא עבדה עליו זמן רב עד ששוכנע. „בהתחלה", „היא צוחקת", אמר לי שיעדיף להתאבד מאשר לשיר עם חברי־לשעבר..."

את הקריירה שלו החל וויליאמס בכנסיה של אביו, המטיף, בניו־ג'רזי. הוא שר גוספל ושירי־דת שחורים, אבל מאס בזה והעדיף את המוסיקה החילונית יותר. אחותו, לינדה, כבר היתה זמרת מצליחה למדי בזכות עצמה, טוני זכה בתחרות כשרונות צעירים ופנה, בעצת אחותו, למנהל שלה, באק ראם. ראם אמר, שאין לו סיכוי כזמר סולן, אבל אם יצליח לארגן להקה, יש אפשרות להגיע לחוזה הקלטות והופעות. וויליאמס גייס את הלהקה שהגיעה שניה בתחרות הכשרונות. „הפלאטרס" בשנת 1953 החלו להקליט, ללא הצלחה יתירה. רק לאחר שראם עשה שינויים פרסונליים בהרכב, והעביר את הלהקה לחברה אחרת, החל סיפור ההצלחה להתגלגל, טוני פרש בשנת 1959 ויחד איתו, נגמרה ההצלחה המסחרית והחל המשבר והמהומה המשפטית.

„עזבתי, משום שהרגשתי שמנסים להוציא ממני יותר מכפי שאני מסוגל לתת, „הוא אומר, בשיחה קצרה שהתקיימה במלונו, זמן קצר לאחר שנחתו בישראל. „רצו שאשיר בצורה אחרת מכפי שהייתי רגיל. היה עליי לחץ גדול וכשיש לחץ, לדעתי, אין פתרון אחר אלא לסגת מעט, לקחת פסק־זמן, לפני שהג'וב הזה יהרוג אותך. אמרתי לעצמי ולאלוהיי: אני אראה להם החלטתי לנסות קריירה עצמאית, אבל כנראה שהקהל לא היה מוכן לקבל אותי במתכונת הזאת. היו רגילים לראות אותי עם להקה מאחוריי."

הלן, כאמור, שיכנעה אותו לצאת להופעות, עם שני חברים מן ההרכב המצליח של הלהקה (זולה טיילור ופול רובי) ועוד שני זמרים אלמוניים, תחת השם „פלאטרס". מסע ההופעות היה מוצלח מבחינה מסחרית והם הגיעו עד סין, אפילו, אבל בתוך ההרכב, הלכו היחסים והתערערו, עד כדי כך שהחברים חדלו לדבר ביניהם, באק ראם, מצידו, הגיש צו־מניעה נגד וויליאמס ותבע שיפסיק להשתמש בשם „פלאטרס". זה היה הרגע בו החלו עורכי־הדין להרוויח...

בגלל המשפט הארוך, נמנע מוויליאמס וההרכב שלו, להקליט תקליטים חדשים. חברת־התקליטים שלהם, מצידה, המשיכה לעשות כסף טוב מן הלהיטים הישנים, שיצאו ושבו ויצאו על גבי תקליטי־אוסף. גם וויליאמס וחברי ההרכב המקורי האחרים נהנו, ישירות, מכך וחיו לגמרי לא רע מן התמלוגים. אבל הרצון להופיע ולהקליט, משוחררים מאימת התביעה המשפטית, היה חזק יותר.

עכשיו זה נגמר, הם מקווים וכעת, יכול טוני וויליאמס, כבר לא צעיר וגם הקול איבד מן הברק האלגנטי שלו, להציג את „הפלאטרס", מבלי לחשוב פעמיים, אם בכך הוא מסתכן בביזיון בית־המשפט.

„הפלאטרס – אחרי התדיינויות משפטיות

אירוע

וידאו — בום

מאת יוסי ונונו

בשקט בשקט הפכו ערבי הווידאו־רוק לאירועים שמושכים קהל. כרגע אפשר לציין גם מרכזים פעילים במיוחד: האוזן השלישית, בשינקין, גלריה בוגרשוב וכמובן, הערב הוותיק מכולם בצוותא, כועדיית של יעקב קוטנר.

בצוותא מתקיימים ערבי וידאו בכל יום חמישי, כבר לשמונה חודשים. מנחה הערב יעקב קוטנר שהוא מבורך. אחת לחודש הוא אורח אמן רוק מקומי שמציג קטעי וידאו של אמנים שהשפיעו עליו במיוחד. האורח הראשון יהיה אהוד בנאי, ובשימוע הלהיט של השעות: גרין מרטין, ג'ונתן ריצ'מן, ואן מוריסון ויש כמובן עוד.

מומלץ למי שמוסיקה טובה בשילוב וידאו עושה לו טוב.

תקליט

הכיוון מזרח

מאת יוסי ונונו

„אוריינט" — תמנה בראוור ואלי מאירי בהופעה חיה, הרפסה מקומית הד־ארצי.

קודם כל צריך לברך. תקליט ג'אז ישראלי, כפול ובחסות חברת תקליטים מכובדת זהו בהחלט הישג והכרה בדבר פריחת שוק הג'אז המקומי.

תמנה בראוור ואלי מאירי הופיעו בקיץ שעבר בסדרת מופעים שזכו להצלחה. אחד מהם הוקלט והפך לתקליט „אוריינט". לשיבחם של בראוור ומאירי ייאמר, שהם לא הסתפקו בהופעות בתל־אביב — ירושלים, אלא נדדו ברחבי הארץ והגיעו עד לכרמיאל. יש להם גם את הכישרון לעשות לעצמם יחסי־ציבור טובים, וגם זה משהו. הרצון להעז הביא אותם לתקליט, מה שאצל הרבה אמני ג'אז נראה עדיין כגדר חלום. אך הדבר גם גרם „לטעמי" לטעות הפקתית. עדיף היה לרכז את מרבית הקטעים לתקליט אחד ולא לפזר אותם על אלבום כפול, אבל גם כך שווה „אוריינט" האזנה.

נתחיל מהסוף. ההרכב אמנם נשען בעיקר על אלי מאירי ותמנה בראוור, אך נדמה לי, שללא הכיסוי של הנגנים האחרים ועבודת הצוות המצויינת הם לא היו מגיעים לחלק מההישגים שהגיעו. אורן בלבן עושה יופי של עבודה בכלי ההקשה. כך גם אילן סאלם עם צליל מגובש בחליל, שמוסיף הרבה צבע וגם יואן מייסנר, הנגן הלא ישראלי היחיד בתקליט בבאס טוב מאוד.

הבעיה המרכזית בתקליט, כמו גם בהופעה, הוא חוסר הכיוון. מאירי מושך לכיוון אח... סוניג־פיוז'ן־פאנקי, בעוד בראוור מעדיף לשיר קטעים בגוונים של מוסיקה אתנית, אפריקנית, מזרחית, תימנית. כשכל הסגנונות מתחברים זה יוצר יופי של פיוז'ן ומגבש בעצם את כל הרעיון של „אוריינט" — היינו ג'אז עם גוון ים־תיכוני־מזרחי. אך יש גם די הרבה קטעים, שהעניין לא עובר ואז זה נשאר בבחינת מיפגן טכני לא מרתק במיוחד. מאירי הוא נגן קלידים וירטואוז, מלא חוכמת נגינה ומאלתר בחסד, אך הוא עדיין לא החליט לאיזה כיוון הוא הולך ונראה, שהוא צריך להתגבש. לבראוור יש קול מצויין והיא משתמשת בו כמו כלי. אלה גם הקטעים הטובים שלה — „שיר נשות תימן", „עדים נוגים". בקטעי הסטנדרט והפיוזן היא מתבזבזת ובעצם אין לה משהו חדש להציע.

את התקליט כדאי וצריך לשמוע בסטנדרטים של חו"ל וכתקליט ראשון של יוצרים צעירים הוא בהחלט ברמה סבירה. גם מאירי וגם בראוור צריכים לחשוב על הכיוון הלאה. בשטח הפיוזן נדמה לי, שאין להם משהו חדש להציע. הכיוון שלהם צריך, אם כן, להיות שילוב של ג'אז עם מסורות מוסיקליות שונות, המשלבות מוסיקה אתנית עם ג'אז. למזרח.

בסך־הכל זהו תקליט טוב, מקורי, עם הרבה מעניין. „אוריינט" מסמל את הפריחה בג'אז המקומי, ובמיוחד לכל מה שקשור למוסיקה הצעירים שמתגבשים כאן. התקליט הזה צריך לפתוח דרך. שיהפוך לחד־פעמי. לאחרי בראוור ועוד הרבה צעירים יש מה להציע. צריך לתת להם צ'אנס.

מופע

מפיק את עצמו

„שוחד" - שם־טוב לוי בתוכנית יחיד

שם־טוב לוי – יותר שמח ופורק עול

מאת עופר ניר

בגיל 37, מוצא עצמו שם־טוב לוי בשל ומוכן, מבחינתו ומבחינת הקהל, למופע יחיד, הוא היה מזוהה, עד היום, כחבר בהרכבים מעולים, לאוניסונם. זה התחיל ב„קצת אחרת" עם שלמה גרוניך ושלמה יידוב, נמשך ב„ששת" קצרת־הימים בה עשתה יהודית רבין את טבילת־האש שאחרי הלהקה הצבאית. אחרי־כך היה „צליל מכוון" עם יצחק קלפטר ושוב, יידוב. בין לבין הוציא את תקליט הסולו הראשון שלו. עכשיו הוא עומד לפני התקליט החמישי, שייקרא „שוחד".

„עבורי תהליך טבעי של הבשלה והתבגרות וכנראה שאני מסוג האנשים, שלוקח להם זמן רב יותר, „אומר שמי, שם־טוב לוי, בשיחה קצרה באולם התרבות של קיבוץ הד' מעפיל, שם ערך חזרות לקראת המופע. „זה לא שפתאום, בבת־אחת, אני מופיע ככה בשנתיים־שלוש האחרונות, הופעתי בהופעות קטנות בפני מאה־מאתיים איש, יחד עם הגיטריסט עמוס הדיני, בלי הרבה פרסום. זה היה מבחן טוב בשבילי."

עכשיו, על תקן כוכב המופע, בלי שותפים ידועים לצידו, האחריות כבדה יותר. „זה מרגש, זה קצת מלחיץ וכמובן, שהחשיפה גדולה יותר," אומר לוי. „בלהקות, שהופעתי איתן, עזרו לי להגיש את השירים שלי, כשם שאני עזרתי לאחרים עם השירים שלהם. הפעם זה אישי יותר. אני לא לבד יש מוסיקאים צעירים, אבל טובים, יחד אתי, יש כאן שילוב הומוגני של שירה ונגינה שלי וכמובן, שאני לא מוותר על חליל...

לא הייתי מרגיש נוח, אם הייתי צריך רק להחזיק מיקרופון ביד ולשיר. כמובן, כאשר אתה מבצע את החומר שכתבת, רמת האמינות גבוהה יותר, אתה יודע מאיפה יצא הסיפור הזה.

יש, במופע הזה, שירים מתוך התקליט החדש והם מהווים בערך שליש מן התוכנית. אני מבצע שלושה קטעים אינסטרומנטליים ועוד שירים, מכל מיני תקופות, מכל פינה הרכבים ומתקליטים קודמים שלי."

לוי הפיק בשנים האחרונות תקליטים לאריק אינשטיין („פסק זמן"), רבקה זוהר („עבריה") ועפרה חזה („שירי מולדת"). עכשיו הוא אומר, בחצי חיוך, שהגיע הזמן להפיק את עצמו. „אני יודע שכמפיק אני אכפתי מאוד ואכפת לי מאוד מהעבודה שאני עושה, „אומר לוי. „רומנטיקן אני לא יודע אם אני מפיק מן הסוג הזה. אני מספיק פתוח לקבל הערות מאחרים, אבל כמובן, שיש כמה וכמה עקרונות, שלא אסכים להתפשר עליהם. העקרון שלי הוא להפיק רק עבור אנשים שאני אוהב לעבוד איתם. טוב לדעת שחוץ מכסף יש גם סיפוק.

לוי הקליט שני תקליטים, הוציא עוד שניים כליים ועכשיו, הוא עומד לפני התקליט החמישי, שיש בו כמה טקסטים משלו וזה דבר חדש. „בנאדם בגילי מתחיל לחשוב על עצמו מול החברה, על בדידות מול קשר וכמו שאמרתי קודם, לקח לי זמן להבשיל ועכשיו, החלו המחשבות הללו לפעפע" הוא אומר. „מבחינה מוסיקלית, יש בתקליט הזה המשך ל„התעוררות", שהיה תקליט שמח ופורק עול יותר ביחס לתקליטים קודמים שהייתי קשור בהם. התקליט החדש מהווה המשך והתפתחות לאותו תקליט."

היה תקליט נוסף, עם גיסו לשעבר, שלמה גרוניך „אלבום משפחתי", הקשר עם גרוניך נמשך ומתקיים בקביעות ואין מניעה שיצא תקליט נוסף באותה מתכונת.

והקהל שלו, שעקב אחריו לאורך השנים, קהל קטן במיספר, אך עשיר בטעם, יבוא גם למופע החדש. „אני חושב שהקהל שלי התרחב, „הוא מהרהר. „אנשים גדלו אתי. אני יודע שממשיכים לקנות, עד היום, את התקליט של „קצת אחרת". זה משמח אותי מאוד."

מה בסל המזון

כשליש מן המשפחות שרמת הכנסה שלהן נמוכה טוענות, שההוצאה על מזון גבוהה מכפי יכולתן. הנשים במשפחות האלה אינן בקיאות די הצורך בכל הקשור בתזונה נכונה והשפעתה על הבריאות. מסיבה זו הן אינן יודעות כיצד להציע לבני משפחתן תפריט מאוזן ונכון. מסקנות אלה מהוות חלק מסקר, שעורכת עתה הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות — סקר צריכת מזון בישראל. סקר זה נערך במסגרת שנת המזון והתזונה הנכונה, ובמהלכו נבדקו עד כה מאתיים משפחות מכל רחבי הארץ. הוא יושלם לאחר שייבדקו כ־1250 משפחות. את הסקר עורכים הדוקטור יורם מלבסקי והגברת רות קרינגל.

במהלך הסקר נשאלו הנבדקים ביחס לצריכת סוגי מזון שונים, כמו בשר־בקר או עוף, ביצים, חלב ומוצריו, ירקות, פירות ולחם. כמו כן נשאלו על גובה ההוצאה למזון במשפחה ועל הידע שלהם בנושא התזונה.

מן הנתונים שנאספו עד כה הוברר, למשל, שהוצאה משפחות שרמת הכנסתן נמוכה מגיעה עד 1000 שקלים בחודש — צורכות כמות גדולה יותר של בשר־בקר ופחות בשר־עוף, יותר ביצים ופחות חלב ומוצריו, וכמויות גדולות יותר של לחם. 11.5 אחוזים צורכות שני ביצים ביום, לעומת 9.1% מקרב משפחות שרמת הכנסתן עולה על 2000 שקלים בחודש. 36% מבעלי הכנסה נמוכה צורכים חלב ומוצריו פעמיים ביום, לעומת 28% מקרב בעלי הכנסה גבוהה. 28% צורכות בשר־בקר מדי יום ביומו, לעומת 0 אחוזים במשפחות שהכנסתן גבוהה יותר. באשר לבשר־עוף — 12% ממעוטי הכנסה צורכות בשר־עוף אחת ליומיים, לעומת 34.5% במשפחות שהכנסתן גבוהה יותר.

בהתאם לנתונים אלה גם סברו 30.8% מן המשפחות מעוטות־ההכנסה, שההוצאה למזון גבוהה מיכולתן. כאמור, הנבדקים נשאלו גם על נושאים הקשורים בתזונה והשפעתה על הבריאות. השאלות נגעו במיני מזונות, המזינים יותר או פחות לבריאות, ועל ערכם התזונתי. ערכו התזונתי של החומוס לעומת כמות הכולסטרול בגבינה, השפעתו של מלח על הבריאות, וכן האם כמות העישון והרכבו משפיעים על הבריאות ועל המשקל הגופני.

מן התשובות לשאלות האלה הורגש בבירור, שבין רמת הידע של משפחות מעוטות־הכנסה לאלה שהכנסתן גבוהה יותר. 46% מעוטי־יכולת לעומת 100% ברמות ההכנסה הגבוהות סברו, שהשפעתן של ביצים על הבריאות תלויה בכמות הצריכה. על הרגלי תזונה נכונים של אוכלי קטניות כמנה עיקרית בסעודת הצהרים מעידים 37.5% מעוטי יכולת לעומת 54.5% מבעלי הכנסה גבוהה. רק מחצית מקרב מעוטי היכולת מודעים לעובדת ההשפעה של כמויות המזון והרכבו על הבריאות. הנשים במשפחות מעוטות־ההכנסה אינן בקיאות די הצורך בנושאים הקשורים בתזונה נכונה, ועל כן אינן מסוגלות להציע למשפחתן תפריט נכון ומאוזן. מסיבה זו ממליצים החוקרים להרבות בפעולות הסברה וחינוך, כדי שתקציב המשפחה ינוצל טוב יותר ונכון יותר.

סקר אחר שעניינו תזונה — ידע תזונתי וצריכת מזון — ערכה הרשות להגנת הצרכן בגני ילדים בנס־ציונה. במהלך הסקר ניסו החוקרים לבדוק מהי גישתן של הגננות לתזונה ומהם ההרגלים בצריכת מזון בגני הילדים. גם את הסקר הזה עורכים הדוקטור יורם מלבסקי והגברת רות קרינגל.

למרות שגם סקר זה לא הושלם עדיין אפשר כבר לעמוד על תוצאות בולטות. כך, למשל, סבורות כל הגננות ששתייה מרובה חשובה עד מאוד. קצת יותר ממחציתן מודעות לנזקים שבשתיית מיצים ממותקים. 75% יודעות, שדברי מתיקה מזיקים לבריאות, אבל 21% טוענות דברי מתיקה עוזרים לילד להתרכז וגם מעוררים פעילות־יתר. ליותר ממחציתן אין כל דעה בעניין.

38% מגננות נס־ציונה רואות קשר בין תזונה לבין הצטננות. יותר ממחציתן בטוחות, שאפשר לשפר את תזונתם של הילדים על־ידי תוספת כוס חלב לתפריט, אבל ברוב הגנים מגישים חלב ומוצריו לא יותר מפעמיים עד שלוש בשבוע. בקיץ שותים הילדים מיצים ממותקים. חגיגות וימי הולדת מצויינים באכילת עוגות וממתקים.

מנתונים אלה מתברר, שהגננות אינן פעילות דיין להוצאת מזונות מזיקים מן התפריט. רק בגן אחד נמצא שהילדים שותים מים בלבד. רוב הגננות בטוחות, שהורי הילדים מודעים לחשיבותה של התזונה הנכונה, על כן, יש לעודד שיתוף־פעולה בינהן לבין ההורים, לשיפור תפריטם של הילדים. למרות שרוב הגננות טוענות לידע מספיק בתזונה, אומרים החוקרים שזוהי קביעה מסוכנת, הם מציעים לעודד השתלמויות נרחבות ותדירות יותר בתחום התזונה.

יעל ענבל

היא רואה את העתיד

מאז ימי המכשפות לא היתה גרמניה כה מוצפת מגידי עתידות, בעלי אוב ורואי נסתרות למיניהם כמו בימים אלה. אפילו העיתונות הנחונה בתופעה זו. אומנתי מאוד להיעזר בשירותיהם, ומי שרק יכול להרשות לעצמו פונה אל מאדאם מאריה אריקה שווספר ממינכן, שהיא המפורסמת מכולם. לראיון אצלה צריכים לחכות חודשים אחדים, הטלפון תמיד תפוס, לשיחות שאת השיחות מקבלות שתי מזכירות. הגברת שווספר מגלה (כך אומרים) — בדיוק רב ובאחריות — את העבר והעתיד של לקוחותיה, עוזרת לגלות חפצים גנובים, מזהירה בפני סכנות. אפשר לקבל את עצתה בדואר, די לרשום את השם, תאריך הלידה, ולצרף המחאה על 600 מרקים. הגברת שווספר עוסקת גם בשדכנות ומבטיחה זיווג מאושר. המעניין הוא שלנשים ניתן שירות זה חינם, ואילו הגברים נדרשים לשלם סכום נכבד ביותר לסביבות 4300 מרקים.

בתמונה: מאדאם מאריה אריקה שווספר, שעברה הסבה מקצועית מ־ קוסמטיקאית למגדת עתידות.

אל תשתמשו בחצי

לא פשוט לערבב מין בשאינו מינו, למשל [illegible] אבקות שגרגריהן בעלי גודל שונה. אם נניח, קמח וסוכר גבישי נקבל אבקה [illegible] למדי, אך לאחר שנכניס את התערובת [illegible] וננער זמן־מה נראה שהקמח, שהוא דק יותר, „ישקע" בתחתית השקית ואילו הגבישים הגסים יותר „יצופו" למעלה. התופעה היא [illegible] הסברים פיסיקאליים: תוך כדי ניעור הגרגרים הקטנים כלפי מטה בין גרגרים הגדולים ומצטברים בקרקעית. אבל מה זה נוגע לנו?

כל העניין של „ירצו — יתערבבו; לא ירצו — לא יתערבבו" חשוב לנו בהכנת מזון [illegible] המגיע אלינו בצורת אבקה. היום אין להשיג כמעט כל מאכל, החל בסחלב, עוגות וג'לי וכלה בלאטקס, פירה, או קציצות דג בצורה אבקת אינסטנט. [illegible] לקערה, מוסיפים מים, בוחשים וכו'. [illegible] לתוך השקית את הכמויות של המרכיבים השונים: תבלינים, [illegible] משמר, חומרי תפיחה, שליפורמים [illegible] וכו' וכאשר אנו משתמשים בכל [illegible] מובטחת לנו שריכוזי החומרים יהיו [illegible] אך אם ננסה להכין רק 10 כדורי [illegible] או חצי עוגה אין כל ערבות שבחצי [illegible] התערובת תהיה בדיוק מחצית הכמויות של כל המרכיבים. אולי נקבל כפליים תבלינים ורבע מכמות חומר התפיחה? אפילו טרח היצרן לערבב היטב את האבקה לפני שהכניס לשקית, סביר שבמהלך הטלטולים והניעורים עד המטבח המרכיבים התפרקו, אלא אם הם בעלי אותו גודל של גרגרים. לכן מומלץ מאוד להשתמש בכל הכמות שבשקית, ואם אין ברירה — לערבב היטב בעזרת כפית ולא לנער לפני הפתיחה.

יוצאות מן הכלל הן האבקות המגיעות אלינו באריזות גדולות, המיועדות לשימוש שוטף. בתערובות אלו הקפידו על בחירת המרכיבים או טחינתם כך שגודל הגרגרים יהיה אחיד. זאת אגב הסיבה שהמרקים היוקרתיים, המקרמים והמועשרים בתוספות (קרוטונים, שביבי פטריות וכו') אינם נמכרים בדרך־כלל באריזות גדולות.

בנוזל, כמובן, הבעיה אינה קיימת. בגלל תהליך דיפוזיה (תהליך ערבוב בנוזלים וגזים, הנובע מתנועה אקראית של המולקולות) מתערבבים בדרך־כלל כל המרכיבים היטב ואם קיים ספק, או שהנוזל מראה סימנים של הפרדות למרכיבים שונים (שקיעה או ציפה של חומר בגוון שונה) מומלץ פשוט לנער היטב לפני השימוש.

אמיר בן־שלום

זבלנים בקרנבל מי שלא ראה — חבל

רינה גנדרינה (מימין) וצחי פתי

פורים בפתח. שאלתי את נכדי בן הי7 — למה כל־כך אוהבים להתחפש והוא ענה בהיגיון הילדותי הנפלא: „כי נמאס לנו להיות תמיד אותו האיש".

פורים זה החג היחיד ש„הבריחה מאותו האיש" מותרת ואפילו מומלצת ולא רק לילדים אלא גם למבוגרים.

מעניין, שמחפשים את הדמות המנוגדת. המופנמים בוחרים בתחפושת של שודד, סופרמן ספיידר־מן. האשה, שבקושי מרשה לתופרת להעמיק את מחשוף שמלתה מופיעה בנשף פורים כ„פאם פאטאל" במסיכה. גם למסיכה חשיבות רבה בכל הנשפים. פעם היה זה אביזר פולחני, עכשיו הוא מעניק תחושה של אנונימיות. מאחורי המסיכה אתה מרגיש כמו רואה ואינו נראה.

לא מכבר נערכה תערוכה מקסימה ומעניינת מאוד של מסיכות בשגרירות הצרפתית. אבל אווירת פורים מורגשת בעיקר בחלונות הראווה. הרבה מסיכות, הרבה תחפושות. כדי לראות איך עושים תחפושות ומי מעצב אותן, נסעתי עם נכדי ל„קרנבל", מפעל התחפושות בבני־ברק, היחידי בארץ המייצא תחפושות לארצות אירופה.

הבית, בן־שלוש הקומות, הוקמו ילדים ומבוגרים. פגשתי את תמי פרין, בעלת המפעל, ואת בנה גיל, שמתגייסים בימים אלה לעזור לאמו.

„קרנבל" חוגג עתה עשרים שנה להיווסדו. לפני כן היתה לתמי חנות אופנה ברחוב אלנבי. את המקצוע למדה באוסטריה, ארץ מולדתה, לפני עלייתה לישראל. את בעלה יוסף, יליד הארץ, הכירה באחד מנשפי פורים, בתל־אביב. יוסף היה בעל מפעל מיוחד במינו, בשם עדלאידע מפעל אביזרי פורים. תמי ויוסף החליטו לחבר אחד ועוד אחד ובכוחות משותפים הקימו את „קרנבל".

שאלתי את תמי — מה מבוקש, מי קונה, מאיזה חומרים עשויות התחפושות ומהי התחפושת הפופולארית השנה. גיל, שהוא מחנך במקצועו בעל השכלה בפסיכולוגיה מתערב בשיחה: „עד לפני שנתיים אמא עיצבה רק תחפושות לילדים. אך יותר ויותר ביקשו גם מבוגרים תחפושות והיום חלק ניכר מן העיצובים מיועדים למבוגרים. ודווקא גברים שייכים לאלה האוהבים להתחפש".

דובון יכפת־לי

אומרת תמי: הרבה נשים תופרות את התלבושות ואילו גבר מחפש את המוכן. בכלל, יותר קונים היום תחפושות מאשר בשנים הקודמות, בדיוק כמו שקונים אוכל מוכן ובגדים מוכנים. אין סבלנות ללכת לתופרת או לתפור לבד. יש תחפושות נצחיות — החיות למשל: שפן, כלב, זברה, נמר, או הדקרניות למיניהן, מלכת אסתר, שודד, קאובוי ליצן, אך גם בתחפושות יש אופנה. רוב התחפושות המבוקשות באות מדמויות שהילדים רואים בקולנוע או בטלוויזיה כמו: סופרמן, הספיידרמן, אי־טי, הוררדסים, הזרבובים, בילבי וכל שנה יש משהו חדש".

השנה צועדת בראש חבורת הזבל. תמי עיצבה 15 דגמים מחבורת הזבל שבחלקם הם ממש מקסימים, כמו רינה גנדרינה הלובשת מכנסים ארוכים, אדומים ומעליהם שמלה מהודרת בעלת סילסולים וקישוטים. מכווצת במותן ובקצות השרוולים הארוכים. כמו על החולצות של הזבלנים, גם כאן מודפסת בצבעים מרהיבים תמונתה של רינה.

גם ל„צחי פתי" מכנסיים בשני צבעים ודיוקן עצמי על הגופיה. אך לא כדאי לחזור על כל השמות. לכל תחפושת של חבורת הזבל יש מסיכה קטנה וחגורה בוהקת.

גיל אומר, שכל התחפושות חסינות אש לפי דרישת מכון התקנים. לדברי תמי, תלבושות עשויות מבדים טובים ובגימור טוב, לא צריך לזרוק אחרי פורים. אפשר לשמור לשנים הבאות ולהעביר לילדים אחרים. גיל חושב, שכל מתחפש יצליח להטביע חותם אישי גם בתחפושת מוכנה. אם יוסיף לה משהו מן הדמיון הפראי שלה: כובע, צעיף, חגורה או אפילו חלק לבוש.

המחירים נעים בין 15 ש"ח (חולצת דיסקו מבריקה) ו־60 שקל לחליפת ליצן למבוגר.

חיה יוסף

קו בריאות האשה

הודעה שנשלחה לכל אמצעי התקשורת על־ידי בטי ברגר, דוברת „קו בריאות" (מרכז מידע לנשים בענייני בריאות): „במשך ארבע השנים האחרונות אנו שומעות באמצעות קו טלפון פתוח על בעיות הבריאות של הנשים בישראל. שיחות אלה הביאו אותנו למסקנה, כי קיים מחסור באינפורמציה זמינה לנשים בנושא גופן ובריאותן ולגבי השירותים הבריאותיים הקיימים בארץ. לכן הוחלט לקיים סידרה בת־7 הרצאות על נושאים שהועלו פעמים רבות בקו פתוח..."

הדוברת צירפה עלון עם פירוט ההרצאות, ממנו מתברר, ששלוש כבר הפסדנו. ההרצאה הבאה היא ב־29/3 בנושא אמצעי מניעה — היסטוריה ותירודשים אחרונים (המרצה: גב. ב. ברגר); אחריה, ב־25/4 ירצה ד"ר פיינבולד על ביקור אצל גינקולוג, למה לצפות, מה לשאול, מה אפשר לדרוש; ב־31/5 תרצה הגב. א. סולומון על טכנולוגיות רביה — טוב לנשים? וב־28/6 הרצאה על גיל המעבר, מיתוס ומציאות, המרצה טרם נקבע.

כל ההרצאות הן בבית־הרופא ורח' הפטמן 1, ת"א, על־ידי בית מפעל הפיס), בשעה 20.30. דמי הכניסה (וכולל כיבוד) 5 ש"ח להרצאה. כל המעוניינות בתשובות ספציפיות יכולות לנצל את הקו הפתוח ולחייג, מדי יום ג', בין 5־7 בערב ל־234917־03.

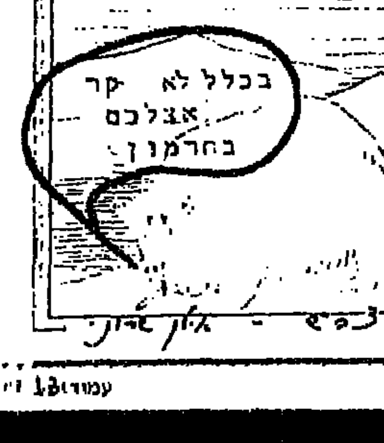

אלכסנדר הגדול

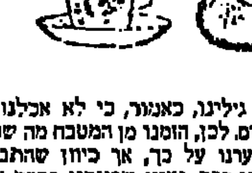

אם אתה בעל גחמות כמוני, אם פתאום בשעה אחת־עשרה בלילה אתה מוכרח ללכת לבית־קפה, וכשאתה מגיע אליו בעצם מגלה שקפה דווקא שתית כל היום ובכמויות, אבל לאכול שכחת — לך לקפה „אלכסנדר"

קפה אלכסנדר מצוי ברחוב יהודה המכבי פינת רחוב צירלסון. בשעות הערב רצוי להזמין מקומות מראש, בית־הקפה הוא חלל גדול מאוד וגבוה מאוד, הצבוע בגווני ורוד אפור ומלא שולחנות־ישיבה. החלל עירום לגמרי — והו מקום לשתות ולאכול בו. רק באכסדרה המזוגגת יש מקומות ישיבה אל הרחוב, לשעות הבוקר השימשיות.

תפריטו של אלכסנדר מציע מבחר רב ומאור בלתי־שיגרתי בגיוונם של דברי מאכל: עוגות, גלידות, מאכלים איטלקיים, סלטים, חביתות וכריכים, בלינצ'ס, פשטידות, קרואסונים, ממולאים, מרקים ואפילו בשרים. לא רע בשביל בית קפה.

לאורחים הבאים לארוחת בוקר מוצעת הברייה האגדית המשונה — שהגיע הזמן להימנע ממנה מבחינה לשונית, אך לאו דווקא מבחינה תזונתית — „ארוחת בוקר ישראלית'. מה יש „ארוחת בוקר ישראלית'? מיץ הדרים, ביצים, סלט ירקות, לחם צרפתי חם, גבינה וצהובה, לבנה פיקנטית או בולגרית), חמאה, ריבה או דבש וקפה. פרט למיץ ההדרים והדבש (שנאמר ארץ זבת תפוז ודבש) אין כאן שום דבר ישראלי במיוחד. אבל ניחא.

אנחנו גילינו, כאמור, כי לא אכלנו דבר במשך היום. לכן, הזמנו מן המטבח מה שהזמנו ולא הצטערנו על כך, אך כיוון שהתבקשנו לסקור בתי קפה, נציין שקינחנו בקפה ועוגת מוקה ואגוזים ואני וללתי בעיקר את כיסויה האגוזי. הקפה, אגב, מוגש כאן כמו שמגישים למכורים, בכוס זכוכית גבוהה.

השירות יוצא מן הכלל. הבעייה היחידה היא, שכל המלצריות לבושות שחורים וקשה להבחין ביניהן. הבעייה השנייה היא שאין שם מלצרים. על חסרונם מפצים האחים, בעלי הבית, הסובבים בין האורחים, דואגים לרווחתם ואפילו שולחים ידם בנקיון ובהגשה לעת הצורך.

מומלץ לבוא בשעות הערב, אז הומה המקום באנשים צעירים, או בשעות הבוקר, אז אפשר ליהנות מזיווה של שמש תל־אביבית, ולפגוש גם כמה מן המשוררים הצפון־צפון תל־אביביים, שאין יצרם מסיתם לנדוד עד ל„ספריה'.

אילן שיינפלד

קבוצות הכדורסל של אליצור נתניה והפועל גליל עליון

ב־40 הפרש לגמר

בעוד הנצחון של אליצור נתניה על מכבי נתניה (72:112) בחצי הגמר נראה סביר, הדהימו הגליל העליון במשחק מעולה ומחץ את מכבי חיפה באותו הפרש – 69:109 ★ הגמר ב־16 במאי ביד־אליהו ★ לגליל העליון זהו גמר שני ברציפות

גליל עליון עליון

הפועל גליל־עליון — מכבי חיפה 69:109 (24:52)

מאת יצחק ויסהוף

לעמוד על הרגליים ולהריע. זה מה שנותר אמש ל־4000 הצופים בהיכל הספורט ביד־אליהו עם שריקת הסיום של הבין לאומיים דוד דגן וראובן וירדוביק. התשואות היו לשחקני הגליל העליון ולמאמנם מולי קצורין. תצוגה כה משכנעת וכה מוחצת כפי שהציגו נדב הנפלד וחבריו לא נראתה מזמן בהיכל הספורט. בסיום הורה לוח התוצאות על נצחון בן 40 הפרש — 69:109, אך דומה כי רק חוסר רצון להשפיל את מכבי חיפה, יריבתם בשלב חצי הגמר, עד עפר היא שמנעה נצחון אסטרונומי לצפוניים שכבר במחצית הוליכו — 24:52.

השורה התחתונה של נצחון הגליל העליון על מכבי חיפה היא הופעה שניה ברציפות בגמר גביע המדינה, אך הדרך שבה הושג הנצחון ראויה להזכר אצל כל אוהד כדורסל.

פתיחת המשחק רמזה על שיקרה. שמירה אישית מעולה של חמישית הגליל העליון הממה את מכבי חיפה שכלל לא מצאה את מיקומה על הפארקט. דומה כי שחקני חיפה המשיכו לחגוג את נצחון הליגה האחרון שלהם על מכבי ת"א. בדקה השמינית הוליכה הגליל העליון 6:21. בהמשך 12:40 (15) ובמחצית — 24:52.

ההצגה של חמישית הגליל עם נדב הנפלד, ויין פרימן, ברד ליף, טרי מרטין ועופר פליישר היתה מושלמת. חלוקת הנקודות בין שחקני הגליל היתה מאוזנת, כאשר גם בריבאונד היתה שליטתם מוחלטת.

מי שחשב כי במחצית השניה תהיה נסיגה אצל הגליל טעה. הנפלד בתצוגת שיא (25 נקודות רק 4 החטאות ו־13 כדורים חוזרים), טרי מרטין עם 29 נקודות (שלוש החטאות) וויין פרימן (21 נקודות, 4 החטאות) היו מצויינים. אולם נחטא אם לא נציין את יתר חבריהם שהיו במיטבם: ברד ליף, עופר פליישר שהיה מצויין עד יציאתו בחמש עבירות (25) ניר מסלון, אבי מזרחי ויאיר בן־עטר. 27:63 היה יתרון הגליל בדקה ה־23. כעבור 2 דקות — 31:74 ו־6 דקות לסיום נרשם הפרש שיא של 46 נקודות — 51:97.

בסיום ירד המתח ומכבי חיפה צימקה והגיעה לרק 40 נקודות לחובתה — 109:69.

מכבי חיפה נראתה אומללה. בנוסף ליכולת השיא של הגליל העליון, סבלו החיפנים מחולשה כללית. קשה לציין בשורותיהם שחקן כל שהוא, לבד אולי מעדי גורדון שניסה להמתיק את הגלולה המרה בסלי 3 נקודות (4 בסה"כ בתוספת שלוש קליעות שדה רגילות).

גם הבין לאומיים דורון שפע, ארי רוזנברג ותומר שטיינהאואר היו רחוקים מיכולתם. במיוחד איכזבו שחומי העור ג'ון פלאורס וג'ו ביניון. פלאורס אף הוזהר ע"י השופט דוד דגן (24) כי יורחק אם לא ירגע. מאותה דקה לא שב הזר של מכבי חיפה למשטח. קבוצתו פיגרה באותה דקה ב־40 נקודות — 70:30. ביניון, למרות שהיה הריבאונדר המצטיין בין חבריו (10 כדורים חוזרים), היה חלש במשחק ההתקפה — 9 נקודות בלבד.

בסיום שיחקה מכבי חיפה עם חמישיה שכללה את אלי הבר, אסף ברנע, אלון אופיר, תומר שטיינהאואר ואיתי פייגלין, זוהי חמישיה דומה לזו שסיימה בנצחון על מכבי ת"א לפני שבוע, איזה הבדל.

מאמן הגליל מולי קצורין נתן כבוד לשחקניו כאשר הוציא אותם לתשואות הקהל.

ביום שני הקרוב יפגשו שוב שתי הקבוצות. הפעם בגליל במסגרת משחקי הליגה.

● קלעו לגליל העליון: מרטין 29, הנפלד 25, פרימן 21, ליף 14, פליישר 8, מסלון 6 ומזרחי 6.

● קלעו למכבי חיפה: גורדון 18, שטיינהאואר 12, ביניון 9, הבר 8, פלאורס 8, ברנע 7, רוזנברג 3 ואופיר 3.

אחוזים גבוהים

אחוזי הקליעה של הגליל העליון אמש היו גבוהים. 43 מ־64 מהשדה (67 אחוז), 3 מ־6 בסלי 3 נקודות (50 אחוז) ו־14 מ־15 בעונשין (93 אחוז) העניקו להם 109 נקודות.

לעומת זאת מכבי חיפה קלעה 19 מ־50 מהשדה (38 אחוז), 5 מ־12 בסלי 3 (41 אחוז) ו־16 מ־21 מקו העונשים (76 אחוז) העניקו להם 69 נקודות.

יחי ההבדל הקטן.

במחזור הבא

● ראשון, 28 בפברואר: אליצור נתניה — מכבי ת"א (ביד־אליהו).

● שני, 29 בפברואר: מכבי רמת־גן — אליצור נווה־דוד רמלה (באולם הפועל ת"א); הפועל חולון — מכבי נתניה; הפועל הגליל־העליון — מכבי חיפה; הפועל ירושלים — בית"ר ת"א; הפועל חיפה — הפועל ת"א.

היסטוריה בקלי־קלות

אליצור נתניה — מכבי נתניה 72:112 (28:55)

מאת יצחק ויסהוף

כמצופה לא התאמצה אליצור נתניה לגבור בדרבי על מכבי נתניה ולהעפיל לראשונה בתולדותיה לגמר גביע המדינה. 72:112 היתה התוצאה בסיום.

בחוריו של צבי שרף לא התאמצו במשחק והתנועה מהספסל של אליצור למגרש וחזרה היתה הרבה יותר מאשר על המגרש עצמו.

במחצית הוליכו אור גורן וקארל נברסון 28:55. במחצית הראשונה לא שותף כלל חווה ויסמן.

במכבי נתניה בלט הותיק סטיב שלכטר עם 28 נקודות ו־10 כדורים חוזרים.

שפטו במשחק שי שטריקס ורן כורנשטיין, לעיני 500 צופים, בהיכל הספורט ביד־אליהו.

● קלעו לאליצור נתניה: לוקהאט 21, גורן 20, ברכה 18, נברסון 14, ויסמן 12, פייר 10, מלוביק 10, קרמן 5 ואביטוב 2.

● קלעו למכבי נתניה: שלכטר 28, בלאט 11, רוס 10, קרטר 9, הראל 7, עמר 5 ודובריש 2.

התמונה המאפיינת את המשחק אמש. עדי גורדון (מימין) ודורון שפע נשארים מאחור ונדב הנפלד קולע עוד שתי נקודות לסל מכבי חיפה בנצחון הגדול של הפועל גליל עליון 69:109
(צילם: אריה קנפר)

גליל בגופיות מכבי ת"א

מאת יצחק ויסהוף

מקרה מיוחד במינו היה אמש בהיכל הספורט ביד־אליהו. הפועל הגליל העליון הופיעה למשחק חצי הגמר עם גופיות צהובות של מכבי תל־אביב.

לפני המשחק הבחינו השופטים ראובן וירדוביק ודוד דגן ששתי הקבוצות הופיעו עם תלבושות בצבע לבן. בהתכתבות בין איגוד הכדורסל לגליל העליון נמסר לגליל כי עליהם לבוא למשחק עם גופיות כהות. איש המשק של הגליל לא דאג לכך.

בצר להם פנו אנשי הגליל אל אמנון נתנאל, איש המשק של מכבי ת"א, שהציל אותם מאי נעימות וסיפק להם את גופיות מכבי ת"א למשחקי גביע אירופה. על המשטח נראו שחקני הגליל עם גופיות צהובות ומכנסיים אדומים.

חבל שבמעמד כה רם כחצי גמר גביע המדינה נאלצה קבוצת הפועל לשחק עם גופיות מכבי. אגב, שופט המשחק דוד דגן הציע לאנשי הגליל גופיות כחולות של המשטרה הצבאית, אך אנשי הגליל סרבו.

בסיום נראו אנשי מכבי ת"א מתמוגגים כשהעירו: "כמה שהגופיה מתאימה לנדב הנפלד..."

ההתאחדות אינה מוותרת: אוחנה חייב לבוא

מאת ראובן חנניה

אלי אוחנה, כדורגלן מכלן הבלגית, מחוייב להגיע לישראל עד יום ראשון הקרוב, ה־28 בחודש, כדי להצטרף לנבחרת ישראל מאוחר יותר באוסטרליה למשחקים הקדם־אולימפיים — החלטה זו, קיבלה אתמול ההתאחדות לכדורגל לאחר דיון קצר.

כל זאת, על פי חוזהו של הכדורגלן עם ההתאחדות ועם קבוצתו מכלן לפיו הוא חייב להגיע למשחקי הנבחרת הלאומית של ישראל.

ההתאחדות החליטה כי אם הכדורגלן לא יתייצב בארץ במועד זה הוא יושעה מהנבחרת הלאומית וזאת עד להעמדתו בפני בית הדין המשמעתי ופסיקת עונשו.

ההתאחדות גם יצאה בתצהיר על דעת כל החברים שבו נאמר: "ההתאחדות לכדורגל רואה בחומרה רבה את התנהגותו של אלי אוחנה וסירובו להופיע למשחקים הקדם אולימפיים למרות שכתנאי שיחרורו הוא התחייב במפורש להופיע למשחקי הנבחרת ותחת התנאי הזה הוא שוחרר לקבוצת מכלן. השחקן עבר על תנאי שיחרורו הבינלאומי ועל התקנון המורה לכל שחקן להתייצב למשחקי הנבחרת בכל עת, מה גם שהנבחרת עומדת לפני משימה חשובה ביותר לכדורגל הישראלי ולמדינה."

זו תגובת ההתאחדות לכדורגל, לאחר שהכדורגלן הודיע שלשום בשעת לילה מאוחרת על החלטתו להעדיף את קבוצתו על פני הנבחרת הלאומית.

במהלך ישיבת ההתאחדות נאמרו כלפי הכדורגלן מילים חריפות ביותר. אחד מראשי ההתאחדות אמר: "הכדורגלן הפר אמונים למדינת ישראל. בזמן שרותו הצבאי, ובשעה שמיטב בני הנוער ... בלבנון, בקושי לבש אוחנה את מדי הצבא וכל זאת בעקבות היותו ספורטאי מצטיין. עתה, לאחר ש... נקרא לדגל הוא משיב בשלילה ... הזכות לייצג את מדינת ישראל."

נבחרת הנערים תשחק בוומבלי

מאת ראובן חנניה

מאה אלף צופים — זה הקהל המצפה לנבחרת הנערים של ישראל בכדורגל שתתמודד בחודש אוגוסט הקרוב עם נבחרת הנערים של אנגליה במשחק שיקדם למשחק אלוף האלופים בין אלופת אנגליה ומחזיקת הגביע האנגלי באיצטדיון וומבלי.

זוהי המחווה שמחזירה ההתאחדות האנגלית על האירוח של נבחרתה הלאומית בשבוע שעבר בישראל. שתי נבחרות הנערים שיתמודדו ביניהן יהיו עד גיל 16.

ההתאחדות האנגלית מצידה תשגר במועד מאוחר יותר לישראל את נבחרת הכדורגל שלה עד גיל 17 לשני משחקים בארץ, כנראה נגד נבחרת הנוער שלנו.

המקום והמועד — טרם נקבעו.

שלמה שרף יקבל עוזר

מאת ראובן חנניה

ההתאחדות לכדורגל קיבלה אתמול החלטה עקרונית לפיה יוצמד למאמן נבחרת הנוער בכדורגל שלמה שרף עוזר בהכנות לקראת המשחקים הקדם עולמיים בחודש מאי הקרוב בארגנטינה.

לפי שעה, מעכבת ההתאחדות את בחירת תפקיד העוזר. מאמן הנוער שלמה שרף יצדד במינוי מאמן נבחרת הנערים, אמנון רז.

נסיעה טובה

נבחרת הכדורגל ממריאה הלילה למשימה הקדם אולימפית ★ מיחיץ': 9 עד 10 נקודות יספיקו כדי לעלות ★ ניר לוין התאמן ונוסע ★ אבי כהן קפטן במקום מלמיליאן

מאת ראובן חנניה

"9 עד 10 נקודות יספיקו לנבחרת הישראלית כדי לזכות בטורניר הקדם אולימפי ולהמשיך הלאה בדרכה לסיאול" — כך חיווה את דעתו, מאמן נבחרת ישראל מילאנקו מיחיץ', ערב צאתו הלילה יחד עם נבחרת ישראל לטורניר הקדם אולימפי באוסטרליה ובניו־זילנד.

המאמן התייחס לאי בואו של אוחנה באכזבה מסויימת וציין כי הנבחרת תחסר עתה שחקן מעולה בעל ניסיון אירופי.

לדעתו, אוחנה יכול יהיה לגרום לצרות רבות ליריבות שלנו במשחקים הקדם אולימפיים.

המאמן אמר כי הוא במקומו של אוחנה, היה מעדיף את הכבוד לייצג את המדינה שלו.

מיחיץ' סיכם את הכנות הנבחרת וציין כי המפתח להצלחה בטורניר הקשה יהיה עקשנות וסובלנות של השחקנים.

למעט אורי מלמיליאן הפצוע נטלו חלק כל השחקנים באימון, כולל ניר לוין שנקרא לנבחרת בעקבות החלטתו של אוחנה לא לשחק בטורניר הקדם אולימפי.

סרט הקפטן של נבחרת ישראל הועבר אתמול, בעצה אחת עם המאמן, לשחקן ... אבי כהן, שהחזיק בתפקיד זה קודם שהועבר לאורי מלמיליאן.

הנימוק הפורמלי של ... לצעד זה הוא להעניק למלמיליאן ראש נקי ולשחררו ממחוייבות כדי שיוכל להפגין את יכולתו הגבוהה במשחקים אלה.

אולם אין ספק שהתפקיד הוחזר לאבי כהן בשל חוסר מנהיגותו של אורי מלמיליאן במשחקי ההכנה של הנבחרת בזמן האחרון.

מסע מוצלח לנבחרת באירופה

● כדורמים

מאת יצחק אשל

נבחרת הכדורמים של ישראל חזרה מאירופה לאחר מסע מוצלח שנמשך כחודש ימים.

במהלך מסע זה שהיה בשלוש מדינות — מערב גרמניה, הונגריה ויוגוסלביה — קיימו השחקנים מחנות אימון משותפים עם הנבחרות של אותן המדינות. כן קיימה הנבחרת במהלך המסע 21 משחקים, כולם נגד קבוצות מהמוכרות בליגה הלאומית באותן הארצות. כמו למשל קבוצת קנשטט מגרמניה המדורגת שלישית בארצה, קבוצת סולריס מיוגוסלביה המדורגת שלישית בארצה וקבוצת ספרטקוס מהונגריה שהיא סגנית האלופה.

יו"ר ועדת הכדורמים, מיקי הרר, מסר לכתבנו שהמסע שימש גם לחילופי משמרות בין הדור הותיק לבין הצעירים התופסים את מקומם בבסיסה בקבוצה הראשונה. כמו כן ניתן היה לעמוד במהלך המסע על השיפורים וההתקדמות שחלו אצל שחקני הנבחרת לפי השיטות החדשות אותן העביר ... ההונגרי אגוז פיש.

● היום תגיע לארץ אלופת ... בכדורמים שבשורותיה 9 ... הנבחרת הלאומית. השחקנים יעשו בישראל שבוע ימים ויתאמנו במשותף עם נבחרת ישראל.

● טניס

בן 17 זכה בטורניר ממפיס

הטניסאי האמריקאי אנדרה אגאסי, בן ה־17 זכה בטורניר בממפיס. טנסי. בגמר ניצח את השבדי מיכאל פרנפורס 4:6, 4:6, 5:7.

בטורניר נשים בקליפורניה זכתה מרטינה נאברטילובה כשניצחה במשחק הגמר את הסובייטית לאריסה סאבצ'נקו 1:6, 2:6.

● כדוריד

ביאליק מועמד להפועל ראשל"צ

מאת יוסף חכם

מאמן נבחרת ישראל בכדוריד איגור ביאליק עשוי לאמן בעונת המשחקים הבאה את קבוצת הצמרת של הפועל ראשון לציון במקומו של המאמן יוסף קלרזיני, מגעים על כך מתנהלים בימים האחרונים.

בשורות היריבה העירונית — מכבי ראשון לציון — יאמן עונה שלישית ברציפות זאב ("זיבי") זילברברג.

האולימפיים של ברית המועצות ניצחו בקהיר

הנבחרת האולימפית של בריה"מ בכדורגל ניצחה בקהיר את נבחרת מצרים 1:2 (1:1) לאחר שהמצרים הבקיעו את השער הראשון בדקה ה־30 ע"י טאהר אבו־זייד.

הסובייטים השוו כעבור שלוש דקות ... ואת שער הנצחון כבש קוליבאנוב בדקה ה־46.

נבחרת הכדורגל של ... ניצחה בריאד את אלופת אוסטריה ראפיד וינה 0:1 כששער הנצחון הובקע בדקה ה־63.

האפסנאים הנחיתו את חיל האויר

היום הראשון של אליפות צה"ל בכדורסל, אופיין בנצחונות גבוהים. זאת, מלבד משחק אחד שהוכרע על חודה של נקודה. כאשר נבחרת אגף האפסנאות גברה על חיל האויר 84:85.

עם שריקת הסיום הובילו האויראים 62:64, אבל ויקטור עמרם מאג"א קלע 3 זריקות עונשין וקבע את תוצאת המשחק.

תוצאות אחרות בין החילות: פיקוד צפון — נח"ל 36:79; ... — פיקוד ... 52:72; כוח אדם — מה"ח ...; דרום — משמר הגבול 34:71.

במשחקי ... התוצאות: חיל האויר — פיקוד צפון 35:29; נח"ל — חיל קשר 38:61; מחלקת הדרכה — פיקוד דרום 32:43.

המשחקים יימשכו ויבוצעו בהיכל הספורט בחיפה ובאולם ... בקרית מוצקין.

אליצור ת"א ומכבי ת"א בגמר הנשים בכדורסל

מאת דוד בכר

קבוצות הנשים של מכבי תל אביב ואליצור תל אביב בכדורסל יתמודדו בגמר גביע המדינה שיתקיים ב־24 במאי באולם הספורט בחולון.

מכבי תל אביב ניצחה בדרבי את הפועל תל אביב 61:67, לאחר שבנות הפועל ת"א הוליכו במחצית 28:32.

המשחק היה צמוד ומרתק במחצית הראשונה. במחצית השניה נטלו בנות מכבי תל אביב את היוזמה וניצחו. בשורות מכבי בלטו אורלי קסטן, שקלעה 21 נקודות וורונית ינייצקי שקלעה 14 נקודות.

בהפועל ת"א, בלטו תמי גת עם 15 נקודות ואריאלה וולף עם 12 נקודות.

שפטו צבי הובר וישראל ספיר, לעיני 200 צופים, בנתניה.

● קלעו למכבי ת"א: קסטן 21, ינייצקי 14, גיסטנר 9, אלכסנדרוני 8, לב 8, שרף 6 ופרישברג 1.

● קלעו להפועל ת"א: גת 15, וולף 12, מקובר 12, קנציפולסקי 12, כהן 8 וכוחכום 2.

במשחק חצי הגמר השני ניצחה אליצור ת"א את הפועל גלבוע 56:64 לאחר 27:30 לאליצור במחצית. גם משחק זה היה צמוד.

בנות הפועל גלבוע הפתיעו את בנות אליצור במשחק לחימה חסר פשרות אך נכנעו לבסוף ליכולת טובה של אורלי גרוסמן שקלעה 22 נקודות ושל ענת דריגור שקלעה 21 נקודות.

שפטו אלי אריאלי ושלמה גולן, לעיני 200 צופים, בנתניה.

● קלעו לאליצור ת"א: גרוסמן 22, דריגור 21, בירקן 10, רון 6, ביטון 3 וקונטיסקי 2.

● קלעו להפועל גלבוע: דואק 11, ברס 10, ליפניק 9, גורפינקל 8, מלמי 7, רייכמן 6 וצפוני 3.

חשבון־נפש של קבוצות הליגה הלאומית בפגרת־אוקיאניה

מכבי ת"א מחוץ לפליי־אוף

הקבוצה שדיברו עליה בתחילת העונה כמועמדת לאליפות זקוקה לכל 9 הנקודות בשלושת המחזורים האחרונים וגם אז לא בטוח שתהיה בין שמונה הראשונות ★ מכבי חיפה – בקושי סיכוי תיאורטי ★ מצב טוב לשמונה הראשונות כיום

שתיים הנאבקות על כניסה לפליי־אוף העליון: בני־יהודה נגד בית"ר ירושלים
תצלום: נאור פרטוש

מאת ישראל פז

הליגה הלאומית בכדורגל יוצאה לפגרה. שלושה מחזורים נותרו לסיום. פגרת־אוקיאניה העניקה לקבוצות פסק־זמן. אחריה ב־2 באפריל, יתחיל ה"פינישי" וייערכו משחקי הפליי־אוף בהם תיקבע האלופה. לגבי היורדות נראה המצב ברור לחלוטין. אם לא יחול שינוי יוצא־דופן ייפרדו מהליגה קבוצות מכבי פ"ת והפועל לוד.

נקודת־המוקד היא כיום מי יהיו שמונה הקבוצות שיתמודדו בפליי־אוף העליון. לגבי ארבע אין ספקות: מכבי נתניה (45 נקודות) הפועל ת"א (42), הפועל כפר־סבא (38) ושמשון ת"א (37). שתיים נוספות — בית"ר ת"א והפועל פ"ת, כל אחת 34 נקודות — ישארו, קרוב לוודאי, גם הן בין שמונה הראשונות. השאלה הגדולה מי יהיו שתי הקבוצות הנוספות.

אובדן הכנסות

כמה נקודות זקוקה קבוצה כדי להגיע לפליי־אוף העליון?

נראה לי כי 35־36 נקודות הן המפתח לפליי־אוף. אל נשכח שבקופה נותרו עדיין 9 נקודות בלבד.

על אותם שני מקומות נאבקות, תיאורטית, חמש קבוצות: הפועל באר־שבע (31 נקודות), בית"ר ירושלים (31), בני־יהודה ת"א (29), מכבי ת"א (26) ואולי מכבי חיפה (25).

להערכתי סיכויה של מכבי ת"א קלושים. כדי לנסות ולהתברג לשמונה הראשונות היא חייבת לנצח בכל שלושת משחקיה (בני־יהודה ת"א והפועל באר־שבע בבית והפועל פ"ת בחוץ). גם אז תגיע ל־35 נקודות בלבד. אל נשכח, כל שלוש יריבותיה הנאבקות על מקום בפליי־אוף. אבל גם אם תנצח בכל המשחקים עלול הדבר שלא להספיק לה!! אם מכבי ת"א לא תעלה יהיה זה כשלון מוחץ לקבוצה שדיברו עליה כעל בעלת סיכויים לזכות באליפות. נוסף לכך, אי־עלייתה של הקבוצה תגרום לה הפסד כספי כבד. לא רק לה, אלא לכל הקבוצות העשויות לארח אותה.

גם מכבי חיפה נראית מחוץ למעגל־הסיכויים. במקרה הטוב תגיע ל־34 נקודות וזה בוודאי שלא יספיק. גם עבורה יהיה זה כשלון חמור אם תישאר מחוץ לשמונה הראשונות.

אין כמעט ספק שקבוצת בית"ר ירושלים, האלופה, תעלה לפליי־אוף, שכן נותרו לה בשלושת המחזורים האחרונים "משחקים" עם שלוש הקבוצות שסוגרות את הטבלה — הפועל לוד, הפועל חולון ומכבי פ"ת. אם הירושלמים ינצחו בכל המשחקים הם עשויים להגיע ל־40 נקודות!

עדיפות לבאר־שבע

נראה לי שעל המקום השמיני יתמודדו קבוצות הפועל באר־שבע, כיום עם 31 נקודות, ובני־יהודה ת"א, עם מאזן של 29 נקודות.

מצבה של באר־שבע נוח יותר. נותרו לה משחקים נגד מכבי פ"ת (בחוץ), בית"ר ת"א (בבית) ומכבי ת"א (בחוץ). סיכוייה טובים לזכות בנקודות החיוניות. לעומת זאת צפויים לבני־יהודה ת"א, הזקוקה לפחות ל־6 נקודות, משחקים קשים ביותר: מכבי ת"א והפועל כפר־סבא בחוץ והפועל ת"א בבית.

בפליי־אוף העליון ישחקו, אם לא תחול "מהפכה", קבוצות מכבי נתניה, הפועל ת"א, הפועל כפר־סבא, שמשון ת"א, בית"ר ת"א, הפועל פ"ת, הפועל באר־שבע ובית"ר ירושלים. שמונה הראשונות בטבלה כיום.

פסק־הזמן בחמשת השבועות הקרובים יעניק לקבוצות אפשרות לעשות חשבון־נפש ולהיערך לקראת מאבקי־העתיד המכריעים. הליגה תתחדש בקרב־הפיסגה בבלומפילד בין הפועל ת"א ומכבי נתניה. אם תגדיל נתניה את יתרונה ל־6 נקודות עלול הדבר לפגוע במשחקי הפליי־אוף אבל אם הפועל ת"א תנצח, או אפילו תסיים בתיקו, יגיעו משחקי־ההכרעה לשיאם וצפוי לנו גמר עונה מרתק.

מה עוד נותר לקבוצות

מכבי נתניה
הפועל ת"א — חוץ
הפועל כפר־סבא — בית
מכבי חיפה — חוץ

הפועל ת"א
מכבי נתניה — בית
בני־יהודה — חוץ
הפועל פ"ת — בית

הפועל כפר־סבא
מכבי חיפה — חוץ
מכבי נתניה — חוץ
בני־יהודה ת"א — בית

שמשון ת"א
הפועל חולון — חוץ
מכבי פ"ת — בית
בית"ר ת"א — חוץ

בית"ר ת"א
הפועל פ"ת — בית
הפועל באר־שבע — חוץ
שמשון ת"א — בית

הפועל פ"ת
בית"ר ת"א — חוץ
מכבי ת"א — בית
הפועל ת"א — חוץ

הפועל באר־שבע
מכבי פ"ת — חוץ
בית"ר ת"א — בית
מכבי ת"א — חוץ

בית"ר ירושלים
הפועל לוד — חוץ
הפועל חולון — בית
מכבי פ"ת — חוץ

בני־יהודה ת"א
מכבי ת"א — חוץ
הפועל ת"א — בית
הפועל כפר־סבא — חוץ

מכבי ת"א
בני־יהודה ת"א — בית
הפועל פ"ת — חוץ
הפועל באר־שבע — בית

מכבי חיפה
הפועל כפר־סבא — בית
הפועל לוד — חוץ
מכבי נתניה — בית

הפועל חולון
שמשון ת"א — בית
בית"ר ירושלים — חוץ
הפועל לוד — בית

הפועל לוד
בית"ר ירושלים — בית
מכבי חיפה — בית
הפועל חולון — חוץ

מכבי פ"ת
הפועל באר־שבע — בית
שמשון ת"א — חוץ
בית"ר ירושלים — בית

כפר־סבא — בת־ים בפתיחת הפליי־אוף — הערב

● כדורעף

משחקי הפליי־אוף בכדורעף יחלו הערב ב־7.6 כאשר ייערכו ארבעה משחקים, מהם שניים — בכפר־סבא ובעין־החורש — מרתקים ביותר.

● שתי היריבות הוותיקות, הפועל כפר־סבא והפועל בת־ים, ייפגשו הערב בכפר־סבא. שתי הקבוצות לא התעלו העונה. בפליי־אוף הן מבקשות ל"תקן את המעוות". כפר־סבא טובה יותר אך לא יציבה. בת־ים תנסה להפתיע. ישפטו: פיני שמפלינר ונתי חרום.

● מאבק מעניין יהיה בעין־החורש כאשר הפועל רמת־אביב תשתדל להפתיע את הפועל המעפיל. אליעזר כגן, במדי רמת־אביב, נגד קבוצת נעוריו, לרמת־אביב כמה כוכבים אולם המעפיל עדיפה בתלכיד קבוצתי. מאבק שקול. ישפטו: אורי טמפלהוף וזאב שוהם.

● המוליכה, הפועל מטה אשר, לא תתקשה להכניע באולמה את הפועל שריד. ישפטו: אלכס רוזנברג ואריה פרקש.

● גם השנייה, הפועל קרית־אתא, תזכה בנצחון ביתי קל כשתארח את מכבי פ"ת, בשיפוטם של עוזי בן צבי ואבי ולצברג.

זלמן בן־יצחק מגלה במכתב למערכת: שפרלינג ושטוארמן — כוכבים יהודים גדולים בנבחרת פולין

נעים לי לקרוא את רשימותיו של שבח בן־גבריאל, השזורות ידע מקצועי ובקיאות רבה, אולם ברשימתו ב־9 בפברואר על נבחרת פולין נפלו כמה טעויות.

כמי שבקיא בכדורגל הפולני ויש עמו חומר תיעודי רב אינני זוכר כדורגלן יהודי בשם גרינברג, ששיחק בקרקוביה ובנבחרת הפולנית.

ברצוני להצטמצם הפעם בשני שמות של כדורגלנים יהודים גדולים שלבשו את מדי נבחרת פולין.

שפרלינג נגד גוטמן

לאון שפרלינג שיחק בקרקוביה, אלופת פולין בכדורגל בין שתי מלחמות העולם. שפרלינג, כדורגלן בחסד עליון ובעל יכולת טכנית נדירה. הוא יצג את נבחרת פולין ב־22 משחקים בין־לאומיים, בתפקידו הקבוע – קיצוני שמאלי.

ב־26 במאי 1924 השתתף במשחקים האולימפיים בפאריס במשחק־התפסד להונגריה, שאגב בשורות נבחרת זו נכללו כמה יהודים בעלי שם ובמרוצת השנים הפכו למאמנים, ביניהם בלה גוטמן, אולי המאמן הבולט ביותר באירופה במשך שתי עשרות שנים.

יש לציין כי שפרלינג, למרות גופו חלש יחסית וגובהו הבינוני, הצטיין, בצד יכולתו הטכנית הבלתי־רגילה, בהתמצאות במצבי־לחץ ובשתוף פעולה קבוצתי יוצא־דופן.

על־אף שהיה יהודי בתקופת פריחת האנטישמיות באותם ימים בפולין רחשו לו האוהדים חיבה מיוחדת ותמיד הריעו לו. כ־40 שנה נמשכה פעילותו הספורטיבית "בין הגויים" ובסיומה של תקופה השתייך לקבוצת מכבי קרקוב.

שטוירמן המציל

כדורגלן יהודי מחונן ומפורסם בפולין ומטובי המבקיעים היה החלוץ הפורץ שטוירמן, שכונה "הטנק". גם הוא שיחק בין שתי המלחמות.

בשנת 1928 שיחק שטוירמן כחלוץ נבחרת פולין מול ארה"ב בוארשה וזכה לתהילה. ארה"ב הוליכה 2:3, ועל שטוירמן הוטל לבצע בעיטת־11 בדקת ה־90. ואכן, לא איכזב והשווה ל־3:3, וקול תרועות רבבות פולנים.

שטוירמן שיחק שנים רבות בהצלחה בליגה הראשונה בפולין ובמיוחד בקבוצת לגיה וארשה. אגב, את קבוצת לגיה, מקבוצות הצמרת בליגה הראשונה בפולין, מאמן כיום יהודי בשם אנגל.

זלמן בן־יצחק, קיבוץ עברון

● שבח בן־גבריאל מבקש להעיר: אני מעריך מאוד את בקיאותו של זלמן בן־יצחק בכדורגל הפולני. את השם גרינברג דליתי מעתונים ישנים, המצויים ברשותי. כל תוספת – ראויה לברכה.

בהגרלת משחקי הגביע האנגלי:

ליברפול במנצ'סטר, ארסנל תארח את נוטינגהאם

מאת שבח בן גבריאל

קבוצת ליברפול תופיע במשחקי הגביע האנגלי מחוץ לביתה — כך נקבע בהגרלה שהתקיימה אתמול במשרדי ההתאחדות הכדורגל האנגלית בלונדון.

ליברפול תצא למנצ'סטר שם תתארח אצל הסיטי מן הליגה השניה, אשר זכתה בגביע אנגלי האחרונה ב־1969. זכייתה האחרונה של ליברפול בגביע, היתה לפני כעשור שנים.

לעומת זאת, האיר המזל פנים פעם נוספת לארסנל שתארח פעם נוספת קבוצת צמרת והפעם תהיה זו נוטינגהאם שזכתה לאחרונה בגביע האנגלי ב־1959 בעוד שזכייתה האחרונה של ארסנל היתה ב־1971 כשניצחה אז בגמר את ליברפול 1:2 את שער הנצחון כבש צ'ארלי ג'ורג'.

נוטינגהאם לא הצליחה בתקופת ניהולו של בראיין קלאף לעבור את שלב רבע הגמר מאז שנטל לידיו את ניהול הקבוצה בינואר 1975.

ווימבלדון שטרם זכתה בגביע אך עושה חיל העונה גם בליגה, תארח את ווטפורד.

המנצחת בלוטון וקווינס־פארק רינג'רס תארח את פורטסמות שזכתה לאחרונה בגביע ב־1939.

כל המשחקים יתקיימו ב־12 במארס.

שחייני הנוער של הונגריה – לארץ

מאת יצחק אשל

נבחרת הנוער של הונגריה בשחיה, המונה 19 שחיינים ושחייניות תגיע בסוף השבוע לארץ.

הנבחרת תשהה בארץ כשבועיים. היא תקיים מחנה אימון וכן תשתתף באליפות החורף של ישראל בשחיה.

בקרב השחיינים יש אלופי נוער ומחזיקי שיאי נוער.

● משקולות

בולגרי שיפר שיאו העולמי

הבולגרי אלכסנדר וארבאנוב שיפר בסופיה ב־2.5 ק"ג את שיאו העולמי בהרמת משקולות במשקל עד 75 ק"ג.

הוא הרים בסה"כ 382.5 ק"ג. בהנפה 167.5 ק"ג ובדחיקה 215 ק"ג.

אזכרה לעתונאי יזהר בר־ניר

תא עתונאי הספורט יקיים אזכרה לזכרו של החבר הותיק יזהר (זוריק) בר־ניר ז"ל במלאת 30 לפטירתו.

האזכרה תערך מחר בשעה 5 אחה"צ בבית סוקולוב. בשעה 3 אחה"צ תתקיים אזכרה וטקס גילוי מצבה על קיברו, בבית העלמין של רמת־השרון בצומת מורשה.

● ליגות אזוריות

תענך לפני רמות־מנשה בליגת העמקים

קבוצת אפי תענך, המובילה בליגת העמקים בכדורגל, ניצחה במחזור ה־15 את בני־ינון — 1:6.

לתענך 25 נקודות, לפני רמות־מנשה — 24; בית־יוסף/ירדנה — 22 והזורע — 21.

תוצאות משחקי המחזור ה־15: רמות־מנשה — גבע 0:3 (שערים: גיל מור 2 ועדי רייז); גבעת־עוז — תל־יוסף 2:9 (עוזי פלגי כבש 5 שערים); גזית — חפצי־בה/בית־אלפא 1:3; הזורע — אלונים 3:4; בית־יוסף/ירדנה — בני־נעורה 2:4.

קרית־שמונה — כמעט אלופה

קבוצת קרית־שמונה הבטיחה כמעט סופית את זכייתה באליפות הליגה האזורית בגליל־העליון בכדורגל בנצחה בשבת את נאות־מרדכי — 3:6 — מוסר כתבנו אביהו ספירא.

תוצאות נוספות: עמיר — דישון 4:7; איילת־השחר — הגושרים 2:5; להבות־הבשן — ראש־פינה 3:6; ריחניה — מרגליות 0:3.

צמרת הטבלה

1.	קרית־שמונה	13	18:51	24
2.	נאות־מרדכי	14	28:56	20
3.	הגושרים	14	22:41	19
4.	איילת־השחר	14	33:55	18
5.	עמיר	14	28:43	17

אפיקים ניצחה – ומובילה

קבוצת אפיקים, שגברה במחזור ה־8 בליגת הכדורגל בעמק־הירדן על אשדות־יעקב, איחוד — 2:4, מובילה עם 15 נקודות, לפני כנרת — 12 ורמת־הגולן — 10.

תוצאות נוספות: שער־הגולן — מרר 1:3; כנרת — תקוע 1:9; מעגן — רמת־הגולן 2:2; דגניה — כפר־עבודה 0:2 (אי־הופעה).

האשמות קנדיות עוררו את רוגזה של בריה"מ

אורי שלגי, מיוחד ל"על־המשמר" מקאלגרי

מאמן הנבחרת הקנדית במרוצי־שדה במשחקי־החורף האולימפיים בקאלגארי, קנדה, מרטי האל, יצא בהאשמה חסרת־תקדים נגד הספורטאים הסובייטים, הזוכים כמעט בכל המדליות במקצועות הקשים של מירוצי־השדה.

האל טוען שהדבר מתאפשר בגלל העברות דם והגדלת ריכוז הכדוריות האדומות בדם וכתוצאה מכך גובר כושר הסבילות.

רינונים דומים, אגב, נשמעו כבר במשחקים האולימפיים במונטריאול נגד הפיני לאסה וירן.

הסובייטים ניצחו בקאלגארי את כל מתחריהם משבדיה, פינלנד, וכמובן מקנדה: הסובייטים הגיבו מייד. ויטלי סמירנוב, חבר הוועד האולימפי הבין־לאומי מטעם בריה"מ, טען שהמאמן הקנדי לא התגלה כמארח מנומס. בנוסף לכך, במקום לבקר את המנצחים, אולי מוטב שיתרכזו יותר באימון של ספורטאיו.

ההערות של הקנדי נובעות לא מעט מהתיסכול שלו, ושל ייתר הקנדים, שעד כה לא זכו להצלחה מרובה ולא נטלו אפילו מדליית־ארד אחת לרפואה. הקנדים מדורגים במירוצי־השדה במקומות בין ה־20 ל־40.

אחד העתונאים הסובייטים העיר בקשר לכך שאם הוספת דם גורמת לנצחונות, האם תרומות־דם גורמות להפסדים? למי, אם כן, תרמו הספורטאים הקנדיים את דמם, לאלה שמנצחים אותם?

נשיא הוועד האולימפי הקנדי, רוג'ר ג'קסון, הגיב גם הוא והגדיר את האשמותיו של האל כספקולטיביות.

"הבה נגילה" לא עזרה למחליק השבדי

האמריקני בריאן בויטנו זכה בזהב בהחלקה אומנותית במשחקי קאלגארי בשדחק למקום השני את תקוות קנדה ואלוף העולם, בריאן אורסר.

את הפתעת התחרות חולל הסובייטי הצעיר, ויקטור פטרנקו, בן ה־18, אלוף העולם לנוער בשנת 1986. פטרנקו נחשב לכוכב העולה במקצוע זה ומועמד למדליית־הזהב במשחקים האולימפיים הבאים.

אגב, השבדי פטר יוהנסון ביצע את מבצעיו על רקע השיר "הבה נגילה". הדבר לא עזר לו והוא דורג אחרון...

האוסטרים והשווייצרים עושים חיל

במקצועות האלפים, בתחרויות הסקי, עושים האוסטרים והשווייצרים חיל. לאוסטרים כבר שתי מדליות זהב, שנידם בתחרויות המשולבות לגברים ונשים ושתי מדליות כסף.

הוברט סטרולץ, האוסטרי שזכה בזהב בתחרות המשולבת, החמיץ מדליית ארד בסופר־ג' בשלוש מאיות השניה.

השווייצרים, אותם זהב, שתי כסף ושתי מדליות ארד, לא נופלים מהם. במיוחד מצליחה בריגיטה אורטלי השווייצריה. היא היתה הגולשת הראשונה בגלישה במורד ביום הראשון, ירדה במסלול לאחר זינוק רשמי ולא גמרה את המסלול לאחר שמעדה. דינה היתה פסילה, אילו התחרות לא היתה נפסקת בשל מזגי האויר ורוחות עזות.

קצב שולל יבוא פועלים זרים

שר העבודה והרווחה משה קצב אמר אתמול, כי הוא שולל את הצעת אירגון הקבלנים לייבא פועלים מחו"ל בשל המחסור בפועלים מן השטחים". השר אמר זאת בתשובה לשאלות תלמידים במגדל העמק, שם קיבל את אזרחות הכבוד של העיירה.

קצב הוסיף שלדעתו, "המצב אינו חמור, כפי שמציגים אותו". שר העבודה הוסיף, כי העבודה הזולה של פועלי השטחים יצרה במפעלים רבים תלות לא בריאה ובעת יש צורך להוציא את הלקחים הנכונים ולהערך בהתאם על ידי שיפורים טכנולוגיים ושיפור בשכר שימשכו עובדים טובים לתעשייה.

השר הדגיש, שאין למשרדו כל כוונה לצמצם את היקף המועסקים מיש"ע בישראל והמדיניות היא להמשיך ולסייע לכל מי שירצה לעבוד בישראל ואף להגן על בטחונם האישי של עובדים אלה. (עתי"ם)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

תמר

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 178/01/10 שינוי מס' 16 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד קרקע מדרך קיימת לשטח למבני ציבור לשבילים להולכי רגל וחניה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 46 דונם. גוש: 39083 תמר. אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3492 מיום 7.10.87 עמוד 105. השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו. הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר. כל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז הדרום

עיריית חיפה

משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 1, חיפה, טל. מס' 04-640775

הודעה על־פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: צרף מנוס — לאשר בדיעבד הקלה בבנה הנה אחת לכתי חנויות, ברח' הנביאים מס' 27 חלקה 134 בגוש 10851, הדר.

הבקשה כרוכה בחריגה מהוראות התכניות שנקבעו לרוחב חזית בחזקות תכנון והבניה.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העירייה, רח' ביאליק 1, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30. הרשאים להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הבקשה תוך 15 ימים מיום פרסום הבקשה.

ב/אחמד עזבן מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

מיתר

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים, לאור שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 113/03/14 שינוי מס' 16 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות השינוי: לקבוע קו בניין חליפי נקודתי 2.42 מ' במקום 5 מ' לבניה משטח מרוצף בלבד, בהתאם למטמון בתשריט.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 714 מ"ר. מגרש: 5031 מיתר.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3463 מיום 25.6.87 עמוד 1947.

השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו. הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר. כל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה של

נהריה

הודעה עלפי סעיף 149, 920, 910 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, למתן הקלה באחוזי בניה — דהיינו: הקמת שני בנינים מגורים בני 5 קומות בניצול של 107.5% בניה, במקום 94% בניה המותרים. שעל החלקה 168 בגוש 18168 רחוב ויצמן 23 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה.

לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב — יו"ר הוועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבנייה — נהריה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי

עומר

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים, לאור שינוי תכנית מפורטת הנקראת מס' 102/03/14 שינוי מס' 46 לתכנית מפורטת.

עיקרי הוראות השינוי: שינוי בקו בניין צידי במקרים של חלוקת מגרשים ויצירת דרך גישה לרכב למגרש פנימי.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: 395 דונם עומר.

אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3467 מיום 9.7.87 עמוד 2059.

השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו. הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה עומר. כל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דנינו, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז הדרום

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

"הדרים"

הוד השרון, דרך רמתיים 36, טל' 052-21178

הודעה לפי סעיף 140 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לריון, בקשה לבנית מבנה מגורים (קוטג') דו־משפחתי ברחוב בית העם פינת רחוב הבנים ברמת־השבים בגוש 6452 חלקה 305 על ידי מלר עדית וגיורא ושרמי צבי ודבקה והמהווה חריגה, דהיינו: הגדלת שטח הבניה במסגרת 6% שניתן לאשר כהקלה.

כל מעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

א. שמעוני, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה "הדרים" — 12.2.88

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב התכנון המקומי

מנשה־אלונה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה לאשר, באישור שר הפנים, שינוי תכניות מפורטות הנקרא: "תכנית מס' מ/113א' — מוסד חינוכי אלוני יצחק", ומהווה תכנית מפורטת לפי סעיף 68 לחוק.

הודעה על הפקדת שינוי התכנית, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3389 ה'תשמ"ז, עמ' 30.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה מנשה־אלונה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מ. גלזנר, מ"מ יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז חיפה

ט"ז בשבט התשמ"ח 4 בפברואר 1988

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

(ב) כתוביות מיוחדות ללקויי שמיעה 08.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ר' סימני התחלקות (ב). 08.40 ראשית קריאה בלי כורות שווא נ. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 אורחות יום שחור בשרה אכרום ובתרגום לערבית. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 רחוב סומסום לרקוד. 11.00 צרפתית (על יסוד). 11.15 חשבון ה' רוזו של קסטין פיל. 11.30 ארץ מולדת להיות סועל בארץ ישראל (ב) 12.00 גיאוגרפיה כללית (ו' ט') העיר המתפתחת. 12.25 ספרות (על יסודי) אמנות הבמה של שייקספיר. 13.00 מוסיקה (על יסודי) העשרה, המוסיקה השחורה של דרום אפריקה. 13.30 מדעי הטבע ועץ אחר בשבילי. 14.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 14.05 סרט קולנוע לאן נעלם ויליז — וילי הוא גאון מחשבים בן 8. בעזרת המחשב נגרמות פורענויות משעשעות המוציאות את העיר השקטה משלוותה. 15.40 שעת כושר. 15.50 פרפר נחמד. 16.20 רובוטריקים. 16.45 חידון "שבוע שמירת הטבע" פתרון חידה מספר 3. 16.50 "40 עד כאן 40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש מנחה: אילנה דיין. 17.30 זבנ לחדשות. 18.00 המרובעים סם הפרק: "כדורגל של מרובעים". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 "נקודת מוצא", תכנית דיון בנושאי חוק ומשפט. (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 "1 יותר מדי" סדרת שעשועונים מנחה: חנן גולדבלט. 20.30 "כלבוטק", מגוון לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.40 מבט שני. 22.20 סדרת דרמה חדשה "שנה בחיים". 23.05 "מסך אישי". אהוד מנור מארח הפעם את השחקנית והזמרת ציפי שביט. 23.45 פסוקו של מקום מבט אל בית שמש. חדשות הלילה.

ערוץ שני

08.30 משפט דמיאניוק שידור ישיר. 18.30 "קימבה האריה הלבן". 19.00 "האחים" פרק 17. הכרזות העצמאות. 19.50 ריצ'ארד קליידרמן בהופעה חיה בלונדון. 20.00 "איחוד משפחות" סרט תיעודי שהופק ... "משפט דמיאניוק".

רדיו

קול המוסיקה

06.01 "צלילי בוקר" 07.09 "בהאזנה נינוחה" מוצרט: קונצ'רטו מס. 2 לקרן ותז: בטהובן: סימפוניה מס. 5; לאלו: סימפוניה ספרדית לכנור ותז; אלגרו: סרנדה במי מינור דביסי: סונטה לחליל, ויולה ונבל. 09.10 "קונצרט בוקר": וולטר קונצ'רטי ל־2 חצוצרות ותז; מוצרט: סרנדה "האפנר" וכו: הפתיחה "אוברון": ברהמס: רביעייה בסול מינור, לפסנתר וכלי קשת: בריטן: "סימפוניה פשוטה"; בלוך: "שלמה" - רפסודיה לצ'לו ותזמורת; פרוקופייב: "לויטננט קיזה". 11:57 "פינת השיר" – משירי איציק מאנגר –. 12:00 "מן הסרטיה" סגינה ולצמן – פסנתר: סקרלטי: 2 סונטות (250,230); באך־ליסט: פרלוד ופוגה בלה מינור: שומאן קרנבל: שופן: פנטסיה בפה מינור. 13.09 "בהאזנה נינוחה": וולף־פרארי: הפתיחה "סודה של סוזנה": שופן: וריאציות על אריה מ"דון ג'ובאני" של מוצרט (ק. אראו/תז. פילה. של לונדון/א. עינבלג; סן־סנס: קטע קונצרטי (נ. זבלטה - נבל/תז. לאומית של צרפת/ז'אן מרטינון); ביזה: "הנערה מארל", 2 סויטות: ביזה: סויטה רומא. 15.00 "מוסיקה צעירה" 16.00 "מאולמי הקונצרטים בעולם" רסיטל טון קופמן־צ'מבלו: מיצירות: פ. פסר, ו. בירד, י. פרובכרגר, ל. קופרן, ב. סטורצ'ה, י. קונאו, בוקסטהודה, מ. רוסי, סמילינק. 17.30 הנרי לואסף. 18.00 "טמרף התקליטיה" 19.00 "פניני אופרה": מיצירות: כרוביניו, ורדי, צ'ייקובסקי, ביזה, סנסנס, בורודין. 20.05 "אינטרלוד". 20:27 "פינת השיר". 20.30 "קונצרט התזמורת הסימפונית ים רשה"ש. מנצח: דוד שלון/סולנית: מרים פריד; כנור: פ. בן חיים: סימפוניה מספר 1; הינדמית קונצ'רטו לכנור ותזמורת; ברטוק: קונצ'רטו לתזמורת; ברהמס: וריאציות של נושא של שומאן וי. קליכשטיין. 22.30 "נ"ז קלאסי". 23.00 "מחזורי יצירות": י.ס. באך: המוסיקה הקאמרית; היידן: סימפוניה.

רשת א'

07.30 "רדיריקל". 08.05 "חוגה", עם בני הגדל. 09.05 "טלרדיו", שירות מידע. 10.05 "שיריקור", מתולות ושירים. 11.05 "פניני בוקר" עם גרעון הוד. 12.05 "מעורב ירושלמי". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 "בראש צעיר" מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 "האוניברסיטה הפתוחה" "יחסים בינלאומיים בעידן הגרעיני": "היחסים בין מעצמות העל בעידן הגרעיני" ד"ר איתן גלבוע. 16.05 "מועדון שעון ההבל" מעולמו של הארם המבוגר. 17.10 "צבעי הקשת". 18.06 "מנחת ערב". 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 "שנינו יחד וכל אחד לחוד" עם יונב כץ: "אימוץ ילדים". לבטים של מאמצים ומאומצים, עם ד"ר אריאלה אדלר וד"ר ליסמן.

רשת ב' - גל פתוח

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין". 09.05 "ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.05 "כל צבעי הרשת" – עם יואב גינאי. 12.10 "אלף־אלף" ב"בית". עם אהוד מנור. 13.05 "כחצי היום", חדשות ופזמונים. 14.05 "לראות או לא לראות", יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 "בת צחוק", הווי והומור. 15.05 "שירים ושעורים". 15.55 "קראתי ספר", קוראים ממליצים. 16.05 "יומן כלכלה". 16.30 "על מסערים ואנשים", מגזין

הגיבק וההכרה. 17.05 "רועי קדם". 18.06 "אצבע על הדופק", שבועון בענייני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 "עולם חדש", מגזין חדשותי לענייני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות "בבקשתך". 22.05 "שוטטות", עם דני אלדר. 00.15 "להאחז בחלום", שירים לסיומו של יום.

גל"צ

06.05 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתולדות המתמטיקה/אריתמטיקה וגיאומטריה בבלית. מרצה: פרופ' שבתאי אונגורו. 06.30 "פוקחים עין". 07.07 שבע אפס שבע, עם איתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 "מוסיקה", עם אורלי יניב. 10.05 "עשר", שירים עבריים. 11.05 "נכון לעכשיו", עם רפי רשף. 13.05 "הפסקת צהריים". 13.55 "40 לאחור". סיפור היום בתש"ח עם דורו דיין. 14.05 "פגישה יומית", עם יצחק בן־נר. 15.05 "שירים לחג", עם ארו סל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי, פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל". 18.05 "שעה קלה על כלכלה". 18.45 "חמש עשרה קטנות". 19.05 ראיון מיוחד עם תא"ל שמואל ארד. קצין חי"ר וצנחנים ראשי. מראיין: נחמן שי (ש"ח). 19.55 פינה חמה ללב"י. 19.57 "בעיקר מוסיקה". המכללה המוסיקלית המשודרת של גלי־צה"ל. פרופ' יצחק סרא. בנושא: "יסודות ההברה של המוסיקה". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. מבוא לתולדות המתמטיקה, אריתמטיקה וגיאומטריה בבלית: מרצה": פרופ' שבתאי אונגורו. 22.05 "על הדבש ועל הכיפאק". 23.05 "עשרים וארבע, היום שהיה" 23.55 "שיחת חצות", עם ד"ר בדעמי פיינגולד, מרצה לחינוך באונ' ת"א. 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מדינה. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 "רדיו רדיו", עם יואב קוטנר. 20.05 "צר־8", תוכנית יומית. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 "הפסקת עשר", עם מיכל ניב. 23.50 "של הנאז הזה" עם דני קרפל.

רשת ג'

06.04 "בחורה לאושר", להיטים ותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר". 08.05 "מה, כבר תשעה", עם אבי אתגר. 10.05 "דברים טובים". 11.05 "שבעים מי יודע?" 12.05 "אהבה יומיומית", עם יוסי סיאס. 13.05 "רק בימי חול", עם מנחם פרי. 14.05 "לי ולך", שיר וברכה. 15.05 "חדש, חדיש ומחודש". 16.05 "הצגה יומית", עם יקיר אביב. 18.05 "מקום בצמרת", מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 "אדום עתיק" עם דן עופרי. 23.05 "פניני נ'או", עם לאה ליאור.

קולנוע

תלאביב

אלנבי: ויווי ויבראט מרש 9.30, 7.15, 4.30

אסתרו: לילה מגניב 9.40, 7.15, 5

אלנבי: זוגות ויבמים 9.30, 7.15, 5

בנירדורה: חיור גורלי 9.30, 7.00, 4.30

גת: הקיסר האחרון 9.15, 6.15, 4.15

גורדון: להב מיגונן 9.30, 7.00

דקל: חשוד 9.30, 7.00, 5

דרייב אין: הפשיטה על הפשע 7.15

הוד: ריקוד נושפת 9.30, 7.15, 5

לימור חדש: ללא מוצא 9.30, 7.15, 4.30

סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים

סינמה 2: סגור

פאר: יופיו של החטא 9.30, 7.30, 5

פאריס: יהושע יהושע 9.30, 7.15, 3.12

רב־חן:

חן 1: מעקב צמוד 9.50, 7.10, 5

חן 2: יום במלכודת 9.45, 7.25, 5

חן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.45, 7.40, 4, 2, 11

חן 4: הנסיכה

מבכרלי הילס 9.45, 7.40, 5, 2, 11

חן 5: מחלון חדר המיטות 9.40, 7.30, 5, 2, 11

שחף: עכבר הכארים 9.30, 7.00, 4.30

תלאביב: ועם של כבור 9.30, 7.15, 5

תכלת: אריה 9.15, 7.00, 4.30

לב 1: נערות־עובדות 10.00, 7, 5, 2

לב 2: טמפופו 9.50, 7.15, 4.30, 2

לב 3: ריקוד בחסיכה 10.00, 8, 5, 2

לב 4: בשמי מלאכים בברלין 10.00, 7.50, 5, 2

רמת־גן

אואזיס: מעקב צמוד 9.10, 6.40, 4

לילי: יופיו של החטא 9.30, 7.15

רב־גן:

גן 1: ריקוד מושפת 9.40, 7.20, 5

גן 2: הקיסר האחרון 6, 9

גן 3: אי אפשר לקנות אהבה 9.40, 7.10, 5

גן 4: ללא מוצא 9.15, 6.15

ירושלים

אדיסון: הפשיטה על הפשע 9.30, 7.15, 4.30

אורנע: הניצוץ 9.15, 4.30

רון: חשוד 9.00, 7.00, 4.30

בית אגרון:

רמבו הפיל המעופף 16.00

שיחות מלוכלכות 18.00

החברים של אלכס 19.30

אפוקליפסה עכשיו 21.30

מבוקש תלוי או נשוי 24.00

כפיר: חיור גורלי 9.30, 7.00, 4.00

אורגיל: מעקב צמוד 9.00, 7, 4.30

מיטשל: המאבק לחיים 9.00, 7.00

סמדר: טמפופו 9.15, 7.00

הבירה: סגור לרגל שיפוצים

אוריון

אור 1: יהושע, יהושע 9.15, 7.15, 4.30

אור 2: זיווג משמים 9.30, 7.00, 4.30

אור 3: אבא גנוב 9.00, 7.00, 4.30

אור 4: יופיו של החטא 9.00, 7.00, 4.30

אור 5: יהושע יהושע 9.30, 7.00, 4.30

ערן: ספורט הדמים 9.00, 7, 4.30

ריאטרון ירושלים: תקוה ותהילה 21.45, 18.45

חיפה

אורה: יהושע יהושע 9.15, 7.00, 4.30

חן: כאגון 9.00, 7.00, 4.30

עצמון 1: הפשיטה על המוות 9.15, 7.00, 4.30

עצמון 2: שגעון בחלל 9.15, 7.00, 4.30

עצמון 3: ללא מוצא 9.15, 7.00, 4.30

רון: חיור גורלי 9.00, 6.30, 4

אורליה הבלתי משוחרים 9.15, 6.45

קרן אור המהורהש

יופיו של החטא 9.15, 7.00

פאר: מעקב צמוד 9.30, 7.30, 5.00

נתניה

שרון: מעקב צמוד 9.15, 7, 5

חולון

סביון: חיור גורלי 9.30, 7.15, 5

מגדלי: הפורצת מסן פרנציסקו 9.00, 6.00

ארמון: יופיו של החטא 9.30, 7.30, 5

בתיים

עצמאות: ריקוד מושפת 9.30, 7.15, 5

הרצליה

היכל: חיור גורלי 9.30, 7.15, 5.00

פתחתקוה

היכל 1: חיור גורלי 9.30, 7.15, 5

היכל 2: שגעון בחלל 9.30, 7.15, 5.00

היכל 3: הפשיטה על הפשע 9.30, 7.15

עפולה

מטמתרון: יהושע, יהושע 8.00

ראשון־לציון

רון 1: חיור גורלי 9.15, 7.30

רון 2: יהושע, יהושע 9.30, 7.30

תיאטרון

הבימה — התיאטרון הלאומי

הערב יום ג', 23.2

מעגל הגיר הקווקזי: 20.30, 17.00

אנשים קשים: 20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת

יום ג' 23.2 בשעה 20.30 ברוורס

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בתיים
גני בתיים — הנביאים 3.

חולון
אסותא — טרומפלדור 4.

ירושלים
אליסון — ישעיהו 10.

נתניה
מקסים — סולומון 2.

פתח־תקוה
מרכז השרון — אהרון קציר 40.

רמת־גן
השרון — ירושלים 21.

תל־אביב
נצח ישראל — נצח ישראל 11.

חיפה
נורדוי — נורדוי 13.

רעננה־כ"ס
הרד — הכנים 12.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניארו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק - ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים. ביקור חולים — פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00–20.00, בימי ו' ב־08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה

ירושלים – 02-243358

ת"א – 226027 (24 שעות)

חיפה – 04-229488 (11.00–20.00)

גליל מערבי – 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222732.

"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00 — 23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00 — 18.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00 — 15.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 03-291649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 04-531144. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבת, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.

דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל: 294869, 03-285822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס

לרעננה והאיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171

ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111

ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5261113

ער"ן חיפה — טל' 04-672222

ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988110

ער"ן נתניה — טל' 053-335316

ער"ן כפר־סבא — 052-913999

ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

סילוק מיטורדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד, רמלה — 101, טל' 08-221022; אשקלון 101, טבעון 065-93334; עפולה — 101, נהריה — טל' 04-823333; חולון, בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057-74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03-330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:

בימים א'-ה': 16.00

בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים

א'-ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:

בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:

בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:

בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.

בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:

בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.

בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

הדיון בעתירת תדיראן נדחה כדי לאפשר "הגעה להסכמה"

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

הצעה ליישוב הסכסוך בהסכמה, הועלה אתמול נשוא בית־הדין האזורי לעבודה דוד מורל בעתירת הנהלת "תדיראן" נגד עובדי חטיבת הקשר.

ההנהלה ביקשה להוציא צו מניעה האוסר על העובדים לשבש את ההליכים לפיטוריהם של 250 עובדים. מורל הציע להגיע לפתרון הסכסוך "תוך הסכמה".

עו"ד דרור חוטריישי, שיצג את הוועד, ביקש לבטל את מכתבי הפיטורים שהוציאה ההנהלה לעובדים בקובעו שאינם תקפים לדבריו, צעדה של ההנהלה אינו תואם את ההסכם הקיבוצי, המחייב משא־ומתן עם ועד העובדים בעניין צמצום כוח־האדם ופיטורים.

כשעמר השופט לנסח את ההחלטה שיש לנהוג לפי ההסכם הקיבוצי, ביקש בא כוח החברה מבית־המשפט ארכה נוספת, בטענה שאולי ניתן לישב את הסכסוך בהסכמה בלא סיוע בית־המשפט. המשך הדיון נקבע ליום ו' הקרוב.

טכס אזכרה לימאי האניה "מצדה" נערך אתמול באתר ההנצחה "מצפור יורדי הים" שבחיפה. בתמונה: שתיים מהאמהות השכולות (צילום: ישראל סאן)

אסיר משוחרר הזקוק לפיזיותרפיה מתגורר בבית החולים סורוקה

מאת שלי יחימוביץ, כתבת "על המשמר"

הנהלת בית החולים "סורוקה" יצאה אתמול בקריאה לסייע לאסיר לשעבר, יוסי זייתון, שמאושפז בבית החולים לאחר שנורה בגבו לפני כחודשיים.

יוסי זייתון בן ה־22 מאושפז במחלקה הכירורגית, כשהוא משותק בפלג גופו התחתון. הוא זקוק למוסר שיקומי, אולם אין לו ביטוח רפואי ושום מוסד כזה לא מוכן לקלוט אותו. בבית החולים סורוקה מוסיפים להחזיק בו מטעמים הומאניים.

זייתון, עבריין באר־שבעי, לא עבר מעולם במסגרת מסודרת, וגדל במסגרות חסות של שירותי הרווחה. עד לפני חצי שנה היה אסיר בכלא באר־שבע, ועם שחרורו הוכנס למסגרת שיקומית של הביטוח הלאומי. ב־4 בינואר נורה בגבו, כנראה על רקע חיסול חשבונות. הפציעה גרמה לשיתוק בחצי גופו התחתון. בסוף מרץ יפוג תוקף ביטוח הבריאות מטעם הביטוח הלאומי, ושום מוסר שיקומי לא מוכן לקבלו בלי התחייבות לביטוח רפואי של שנה שלמה לפחות. במשרד הבריאות מוכנים לממן חצי שנה — אולם התחייבות זו לא מספקת את מוסדות השיקום.

אחד מרופאי המחלקה, ד"ר מוחמד חמור, אומר כי כעת מתנוון זייתון במחלקה הכירורגית כעוד שעם טיפול שיקומי נכון יוכל לעמוד על שתי רגליו וללכת. "אנו מחזיקים אותו מסיבות הומאניות בלבד", אומר ד"ר חמור. "כרופאים אין לנו לב לזרוק אותו הכיתה, אבל שהייתו במחלקה הכירורגית מיותרת לנו ולו".

זייתון אמר אתמול "אני יודע שאני לא טלית שכולה תכלת, אבל זה לא אומר שצריך לנטוש אותי. אני שוכב פה לחינם. המוסדות השיקומיים לא מקבלים בלי תשלום, ומי שאין לו — מתנוון לבד. אני מבקש שיעזרו לי, שיסתכלו עלי".

פרוייקט בינ"ל למניעת מחלות לב, יתחיל לפעול בחולון

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

בחולון נתגלה אחוז גבוה יותר של לוקים באוטם שריר הלב, מאשר באזורים אחרים בארץ — גילה אתמול עו"ד חיים שרון, ראש העירייה.

בפגישה בין עו"ד שרון ופורום התעשיינים בעיר, נמסר כי פרוייקט "מוניקה" הבינלאומי, למניעת מחלות־לב יתחיל לפעול בחולון בשנה הקרובה. שרון מסר שתוצאות הפרוייקט ישמשו מודל לכל הארץ.

פרוייקט "מוניקה" נערך על־ידי אירגון הבריאות הבינלאומי של האו"ם, הוא כולל בדיקות תושבים באיזור מסויים, קביעת מצב בריאותם והדרכה מונעת. הוא מופעל כיום ב־42 ארצות. בישראל עומד בראש הפרוייקט פרופ' דניאל ברונר, מומחה למחלות־לב.

הנסיון המצטבר בארה"ב שהביא להקטנת התמותה עקב אוטם שריר הלב בכ־30 אחוזים, ייושם בחולון. במסגרת התוכנית ישתתפו תושבים ועובדים במפעלים בעיר בבדיקות רפואיות ובפעילות חינוכית שמרכזה הדרכה לתזונה נכונה, לפעילות גופנית מתאימה ולהפסקת העישון.

● סקר חדש שנערך השבוע מעיד, כי סגן הנשיא ג'ורג' בוש פופולארי במדינות דרום ארה"ב המקיימות בחירות מוקדמות לנשיאות הרבה יותר מיריבו במפלגה הרפובליקנית, רוברט דול.

שבועון החדשות "טיים" צופה, על סמך הסקר, כי בוש יביס את דול בבחירות המוקדמות שיתקיימו במרס בכ־20 מדינות בדרום. (עי"ר, עי"צ)

חברה אוסטרלית זכתה במכרז המסוע באשדוד

מאת קובי מנדל ויואב אביב, כתבי "על המשמר"

החברה האוסטרלית "איגלו" זכתה אתמול במכרז בינלאומי, שהוצא על־ידי רשות הנמלים להקמת מסוע באורך של אינבעה קי"מ להעברת פחם בתחומי נמל אשדוד.

על פי תנאי המכרז, שהיקפו כ־17 מיליון דולר, תבוצענה כל עבודות ההנדסה, המתכת והחשמל באמצעות חברות ישראליות, ביניהן חברת הבנייה אהרונסון מחיפה אשר תבצע את עבודות ההנדסה האזרחית, מפעלי המתכת קדמני אשר יבנו את הקונסטרוקציות ואת חלקי המסוע וחברת "אלקו" אשר תבצע את עבודות החשמל. חלקן של החברות הישראליות מגיע ל־75 אחוז מערך המכרז כולו.

החברה האוסטרלית שהיא בעלת מוניטין בינלאומי בהקמת מסועים, תספק את החלקים אשר לא ניתן לייצרם בארץ וכן את הידע הדרוש, תנהל את עבודות הקמת המסוע באמצעות מהנדסים מישראל ומומחים מאוסטרליה.

המסוע ישמש להעברת פחם מ"רציף 9" למאגר שבעורף נמל אשדוד. עבודת ההקמה תחל בעוד חודשיים ותימשך כ־13 חודשים.

רק"ח קוראת לקיום הפגנות נגד ביקורו של שולץ

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

הלישכה המדינית של המפלגה הקומוניסטית החליטה אמש לקרוא, לקיים הפגנות נגד ביקור שולץ.

בהחלטה נאמר כי שולץ אינו מביא איתו תוכנית שלום, וכי תוכניתו היא תערובת בין האוטונומיה שמציע שמיר לבין האופציה הירדנית שמציע שמעון פרס. לדעת רק"ח משמעותה היא המשך המצב הקיים, ולא סיום הסיכסוך.

רק"ח קובעת כי חיסול הסיכסוך הערבי־ישראלי, ייתכן רק בהכרה בזכות העם הפלשתיני למדינה עצמאית, לצידה של ישראל ובכינוס ועידה בינ"ל בחסות האו"ם.

● בתביעה לא לאשר את תקציב המדינה בקריאה שנייה ושלישית באם יוכנסו התקציבים הנדרשים לקיום שירותי הבריאות והרווחה — יצא אתמול חברי ועדת הבריאות של סיעת מפלגת העבודה.

● החל מ־16 בפברואר מפעיל משרד הקליטה תוכנית משכנתאות חדשה המיועדת לעולים מאתיופיה. על פי התוכנית תקבל משפחת עולים הלוואה לא צמודה בגובה 38,000 ש"ח ועוד הלוואה צמודה בגובה 40,000 ש"ח ושבה ההצמדה היא כל שלושה חודשים לתקופה של 25 שנה — בסך הכל 78,000 ש"ח.

סיכויים רבים לייצוא ירקות טריים בחורף — לקנדה

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

"יש סיכויים שקנדה תייבא בחורף ירקות טריים מישראל. הם מצטיינים באיכות גבוהה מאוד בהשוואה לתוצרת החקלאית דומה שקנדה מייבאת מארצות אחרות. על ישראל לבצע מבצע לצורכי השוק הקנדי, כדי לייצא לשם בתמורה הולמת" — אמר גלן פלאטן, נשיא פדרציית האירגונים החקלאיים בעולם.

פלאטן, קנדי הפועל בתחום החקלאות בארצו, סיכם אמש את רשמיו מעשרת ימי ביקור במגזר החקלאי בישראל, כאורח המרכז החקלאי ומשרד החקלאות. הוא אמר, כי הוא ועמיתיו — 11 ראשי אירגונים חקלאים "התפלאו מהשגי החקלאות הישראלית בתנאי מחסור של מים וקרקע עידית. במיוחד התרשמנו מרמת המחקר החקלאי וניצולו לחדירה לשווקים מיוחדים".

בתשובה לשאלת כתבנו אמר פלאטן, כי בוחנים עתה הקמת ועדה משותפת לירקות ופירות של הארגון בישראל, ועדה שטרם קיימת בארגון החקלאי שלהם.

בפדרציה הבינלאומית של החקלאים, חברים 60 אירגונים מחמישים מדינות מאירופה, קנדה, ניו־זילנד, אוסטרליה, ומארצות העולם השלישי. 40 אחוז מן החקלאי המדינות המתפתחות ו־60 אחוז מהארצות המתועשות.

● טרוגיה, המבקשת לדעת אם המהמשה ישראל כמים הכבדים שסופקה לה לייצור נשק גרעיני, הודיעה אתמול, כי בכוונתה לשגר בסוף מרס משלחת לישראל, שתדון בנושא זה. (עי"ר)

מפ"ם הגישה הצעת חוק להארכת מס היסף

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

סיעת מפ"ם בכנסת הניחה אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק, לפיה מס היסף, שהוטל בשנת המס החולפת בשיעור של 10 אחוזים על בעלי הכנסות מעל 88,800 שקל — יוארך בשנה נוספת.

החוק מוצע נוכח הצימצומים בתקציבי הרווחה, נוכח הורדת מס ההכנסה לבעלי הכנסות גבוהות ונוכח הורדת התשלומים לביטוח הלאומי של המעסיקים.

מפ"ם סבורה, כי הארכת התוקף של הטלת מס היסף מוצדקת לעומת הצורך לשמור על יציבות המשק.

מוכתרי הכפרים הערבים: אנו מצדדים ביחסי שכנות טובה

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

לראשונה מאז החל המרי הערבי באיזור ירושלים נוערו אתמול מוכתרי הכפרים הערבים השוכנים בסמיכות לתלפיות מזרח עם חברי עמותת מינהלת השכונה היהודית.

בפגישה אמרו המוכתרים כי הם מצדדים ביחסי שכנות טובה המתחייבים מהדת המוסלמית והמינהג הערבי. הם הביעו צער על הפגיעה ברכוש יהודי כתוצאה מיידוי אבנים והסבירו זאת בצורך של הצעירים להתבטא על רקע לאומי.

הנציגים היהודים פנו לעמיתיהם הערבים וביקשו מהם להפיץ איגרת כתובה ערבית, האומרת כי "אנו חיים קרוב לשני עשורים בשכנות קרובה וידידותית. לאור הפגיעות האחרונות בכתינו, אנו מבקשים להבהיר כי יש אצלנו חושבים רבים הסבורים שאין לאפשר לכם להמשיך ולקבל שרותים בשכונה כבעבר. קיימים גם גורמים קיצוניים שדורשים גישה תקיפה כלפי המתפרעים. נרסן אנו את אנשינו ותרסנו אתם את אנשיכם".

במהלך הדיון שהתקיים באולם מועצת העיריה, סיכמו שני הצדדים על פגישות נוספות כדי ללבן את מערכת היחסים ההדדית.

השר אשם בעבירה כמו נהגו

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

חה"כ אוריאל לין (ליכוד) פנה אתמול לשר המשטרה והמליץ לפניו כי אם יוגשו תלונות נגד נהגי שרים על עבירות תנועה, תוגש תלונה גם נגד השר היושב לצד הנהג בעת ביצוע העבירה.

"השר צריך לתת דוגמה לציות לחוק, ואם הוא אינו נזוף בנהגו, הרי שהאחריות מוטלת עליו," אמר לין.

צבן מבקש להרחיב סמכות ועדת החקירה לדליקת הגז

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

היום תבציע הכנסת על ההצעה להקים ועדת חקירה פרלמנטרית על־פי סעיף 22 לחוק יסוד הכנסת, לנושא דליקת הגז בקרית אתא.

ההצעה להקים ועדת חקירה בנושא זה, הועלתה לראשונה על ידי ח"כ יאיר צבן. הצטרפו אליו גם חברי הכנסת וירשובסקי ומגן ושר האנרגיה משה שחל, בירך על היוזמה.

צבן אומר כי יש טעם בהחלטה, רק אם יוחלט להרחיב את כתב־סמכותה של ועדת החקירה הפרלמנטרית. ולהטיל עליה לבדוק את הטיפול במוקדי סיכון המוניים בישראל. "החשש מפני התפרצות של אסונות המוניים אינו מוגבל לתחום הצר של מאגרי גז ויש לטפל בנושא בהיקפו הרחב יותר" — אומר ח"כ צבן.

בר לב: נמצה הדין אם יתברר ששוטרים היכו הערבים בת"א

"אם יתברר שהפירסום ששוטרים היכו ערבים ברירה בת"א — נכון, המשטרה תמצה עימם את הדין", אמר שר המשטרה חיים בר לב בהגיבו על תלונת תשעה פועלים ערבים.

בר לב אף התייחס לנושא שילובם של חיילים בפעולות המשטרה, לאבטחת הסדר במזרח ירושלים. לדבריו, בצבא המצב שונה מאשר במשטרה, כיוון שהחיילים לא תורגלו ולא חונכו למצבים של שמירת סדר במגע עם אזרחים. "אולם גם בצבא, האירועים החריגים של שימוש בכוח שלא לצורך, הם לא נורמה קיימת — אמר השר. (עתי"ם)

ועד ציבורי לקידום שיקום מבנים עתיקים במקווה־ישראל

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

בקריאה להקים ועד ציבורי מקרב בוגרי מקווה־ישראל, על מחזוריו השונים, שיסייע במאמץ לשקם את המבנים ההיסטוריים של מקווה־ישראל, יצאו יוסי פלדמן, מזכיר "המועצה הארצית לשימור מבנים ואתרי התיישבות", ויהודה דקל, מנכ"ל המחלקה להתיישבות — שניהם בוגרי מקווה.

לאחרונה הושלם שיקומם של שניים מהמבנים ההיסטוריים במקווה — "בית המחוורים" ששוקם בסיועה של עלית־הנוער, ו"הבית להבונים ולעושי המלאכה" ששוקם בעזרת "המועצה".

לקראת שנת 1990, בה ימלאו 120 שנה למקווה־ישראל, עובדה על־ידי "המועצה" בהנהלת מקוה, תוכנית לשיקומם של חמישה בתים נוספים.

הברון אדמונד רוטשילד יבוא לכנס הבריגדה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הברון אדמונד דה רוטשילד מראשי הענף האנגלי של משפחת רוטשילד, יגיע בעוד מספר ימים לישראל כאורחו של הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון ושל האגודה למען החייל. ארמונד דה רוטשילד בן 70, לחם בעבר בבריגדה היהודית, והוא רב־סרן של חיל התותחנים.

בישראל הוא ישתתף בכינוס החמישי של לוחמי הבריגדה היהודית שיתכנס בסוף החודש בירושלים. רוטשילד, שהוא ראש ידידי האגודה למען החייל באנגליה, יבקר בצה"ל, בחיל האוויר ויהיה אורח חיל התותחנים ובית הספר לצניחה.

טלקס

● נפטר השופט יהודה הימן

שופט השלום יהודה הימן נפטר אור לאתמול בבאר־שבע לאחר מחלה ממושכת. בן 62 היה.

השופט הימן, יליד נס־ציונה, בן למשפחה מוותיקות הישוב העברי, עבר לבאר־שבע לפני כ־17 שנים ומאז שירת שירות מסור ונאמן בבית־משפט השלום בעיר. לאחרונה שימש כרשם בית המשפט המחוזי בבאר־שבע.

לפני כחודש וחצי, בעקבות הדרדרות במצבו הבריאותי, פרש השופט הימן לגימלאות.

השופט הימן הותיר אחריו אשה, הפסנתרנית שרה פוקסון־הימן, ושלושה בנים. (עתי"ם)

● קולק תובע כללים לשימוש בכספי קופת העובדים

מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר התבקש על־ידי ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, לקבוע נורמות וכללים ברורים לגבי המותר והאסור בשימוש בכספי קופת העובדים.

קולק פנה לקיסר כאחראי לארגוני העובדים בכל הארץ והמליץ שיקים ועדה שתפקידה יהיה לגבש אמות מידה בכל הנוגע לשימוש בכספי העובדים במסגרת פעולותיהם בייצוג העובדים.

כתבנו מציין, כי הרקע לפנייה של קולק באה לאור זיכויים של עובדי עיריה בכירים מעבירות רבות שיוחסו להם על שימוש לא נכון בכספי קרן העובדים, המעשים בגינם הובאו העובדים לדין אינם מתייחסים לפעולותיהם כעובדי עיריה, אלא לעבודתם בארגוני העובדים כנבחריהם.
בצלאל עמיקם

● חד"ש: לשלוח מזון ותרופות לקלקיליה

סיעת חד"ש פנתה אתמול לציבור, ובמיוחד לשכניה היהודים והערבים של קלקיליה, לשלוח מזון ותרופות לתושבי קלקיליה, הנתונים בעוצר זה 16 יום.

בעיר, המונה 30 אלף נפש, אין לחם, בשר וחלב. חסר גז לבישול. רעב ומחלות מתפשטים בעיר.

חד"ש פנתה לשר־הבטחון בתביעה להסיר את העוצר.
יצחק שור

● מ.פ. ירושלים מאמצת אסיר ציון

מזכירות מועצת פועלי ירושלים החליטה לאמץ את אסיר ציון יולי קושורובסקי, שנידון למספר שנות מאסר וגלות בשל רצונו לעלות לישראל.

ניסן חרפז, מזכיר ההסתדרות בירושלים, אמר, כי „לאחר שיוסף בגון חמע לירושלים, נעשה הכל הקרב האגודים המקצועיים באירופה ובארה"ב, שעימם אנו בקשרי עבודה, שיפעלו לשחרורו, כפי שעשו למען נתן שרנסקי ויוסף בגון".
בצלאל עמיקם

„סחטו כספים מהדוד תוך איום להדביקו באיידס"

צעיר מחולון, המואשם בסחיטת כספים באיומים מקרוב משפחתו במשך שנים, בין היתר בטענה שלקה במחלת האיידס, שוחרר אתמול בערבות, שבועות מספר בלבד לאחר שבית־המשפט החליט לעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

הצעיר, דוד מרציאנו (23), הובא לדין ביחד עם אחיו רפי (27). הם הואשמו ע"י התובעת, עו"ד שרה רדין, כי במשך 3 שנים סחטו כספים מדודם, בעל מפעל פלסטיק באזור. התובעת טענה, כי השניים היו באים אל דודם ובכל פעם לוחצים ומאיימים עליו בדרכים שונות לתת להם כספים – והדוד היה נותן.

לשיא הגיעו השניים, לטענת התביעה, כאשר לפני כ־3 חודשים באו אל המתלונן במפעל. הם סיפרו לדוד, כי דויד מרציאנו עשה בדיקות והתגלתה אצלו מחלת האיידס. לפתע נטל דוד סכין שמצא במפעל, חתך את הוורידים בידו ואיים שיצמיד את היד הפגועה לידו של קרוב המשפחה וידביקו באיידס, כי „אין לו כבר מה להפסיד".

שני האחים נעצרו לפני מספר שבועות עד תום משפטם.

בשבוע שעבר נפתח משפטם בפני השופט י. זפט, ובין היתר העיד קרוב המשפחה הנסחט. בתשובה לשאלות הסניגור, עו"ד דוד יפתח, אישר העד, כי אחיינו דוד מרציאנו נהג מדי־פעם לחתוך את ורידיו בעת מעשי סחיטת הכספים.

בעקבות עדות זו הגיש עו"ד יפתח בקשה לעיון חוזר במעצר עד תום ההליכים. הסניגור טען, כי נרקומנים נוהגים בדרך כלל לעשות חתכים בידיהם באמצעות סכיני־גילוח או סכינים חדות, והדבר הפך כבר כמעט ל„ידיעה שימושית מוכרת". ברור, איפוא, שמעשהו זה של הנאשם לא בא כדי לאיים על הדוד, אלא בא מדחף פנימי, שהרי נאשם זה הוא נרקומן.

אתמול הודיע השופט איתמר פלפל, כי הוא נענה לפניית הסניגור, מה גם שהעד העיקרי בפרשה כבר העיד ואין עוד חשש להשפעה על עדים. השופט הורה לנאשם להתגורר בטבריה ולא להתקרב אל ביתו או מפעלו של הדוד עד לסיום המשפט. (עתי"ם)

החשוד בנסיון להונות את מלך סעודיה זומן לבי"ד של מעלה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

דור אליס ציון רוטשילד (60) שהתחזה לקונסול כבוד של זאיר בישראל וניסה להונות את בית־המלוכה הסעודי, נפטר בראשית השבוע בבית־החולים „אסף הרופא".

בדיון על הארכת מעצרו של רוטשילד שהתקיים בסוף חודש נובמבר הורה שופט בית־משפט השלום בתל־אביב לאשפז את החשוד בתקופת מעצרו בבית־החולים של כלא איילון ברמלה בשל מצבו הרפואי החמור. קודם לכן, בהארכת המעצר הראשונה, היה רוטשילד מאושפז בבית־החולים „הדסה" בתל־אביב בשל התקפי אסטמה קשים שאובחנו אצלו עם מעצרו. לבית־החולים „אסף הרופא" הגיע לפני כשלושה שבועות כחולה סיעודי שסבל ממכלול רב של בעיות רפואיות. עם אישפוזו הוצבה עליו שמירה, אך בשל ההידרדרות במצבו הוסרה השמירה.

דור אליס ציון רוטשילד, שנהג להציג עצמו כאיש עסקים בינלאומי, נעצר בחודש נובמבר אשתקד בחשד של קשירת קשר בינלאומי להוצאת 100 מליון דולר מבית־המלוכה הסעודי בעזרת איגרות חוב מפוברקות. לאחר מעצרו התברר כי רשימת תאריו הארוכה, שכללה גם תואר רוזן ויועץ לנשיא ארה"ב לעניינים בינלאומיים, הינה בעצם הסוואה לנוכל לונדוני ידוע שבילה תקופות ממושכות בחייו בבתי־הכלא באנגליה. ממירע שהגיע באמצעות האינטרפול התברר כי נגזר עליו לרצות חמש שנות מאסר באנגליה בגין עבירות מירמה, זיוף ונסיון הוצאת כספים במירמה, אך הוא הצליח להימלט.

פרקליטות המדינה כבר הכינה כתב־אישום נגדו אולם ככל הנראה יומלץ על סגירת התיק בשל פטירת הנאשם.

טכנאית רנטגן תובעת פיצויים מקופ"ח על חשיפתה לקרינה

טכנאית רנטגן תובעת פיצויים מקופת־חולים הכללית בנימוק שלקתה בעיניה עקב חשיפתה לקרינה במסגרת עבודתה בקופ"ח.

טרם הוגש כתב־הגנה על תביעה זו.

בכתב־התביעה שהוגש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב נטען, כי התובעת עליזה צורף עבדה בקופת־חולים כרנטגנאית מאז שנת 1950. בסוף 1981 התגלה בשתי עיניה יירוד (קטרקט), ולטענת ב"כ התובעת, עו"ד חנה גבות, נגרמה המחלה בשל קרינה ממכשירי הרנטגן.

כתוצאה מהמחלה סובלת התובעת מכאבי ראש וסחרחורות, ראייה מעורפלת, וקשיי כתיבה וקריאה ואינה יכולה לבצע כל עבודה המצריכה התבוננות ואבחנה. לכן היא צמצמה בשעתו את שעות עבודתה כדי מחצית, ומשנת 1984 הופסקה עבודתה לחלוטין ונקבעה לה נכות בשיעור 30 אחוז.

בכתב־התביעה נטען, כי התאונה אירעה עקב רשלנותה הבלעדית של הנתבעת, שלא הקפידה על תקינות מכשירי הרנטגן המיושנים והמסוכנים, לא סיפקה לעובדת אמצעי מיגון מתאימים, ולא הקפידה על תקנים מחייבים. מכל מקום, טוענת התובעת, עול ההוכחה שהמחלה לא נגרמה עקב רשלנותה, מוטל על הנתבעת.

הרנטגנאית תובעת פיצויים בשיעור של מאות אלפי שקלים, כפי שפורטו בכתב־התביעה ולפי פרטי הנזקים שיוכחו במשפט.

כאמור, טרם הוגש כתב הגנה. (עתי"ם)

מפולת שערים — המניות החופשיות ירדו ב־4.83%

גלגלי הבורסה

מאת אלחנן הורוביץ

מדד המניות ירד אתמול ב־2.06%. המניות החופשיות ירדו ב־4.83%. מניות ההסדר ירדו ב־0.45%

מימוש הרווחים משלשום התפתח למפולת שערים. אתמול ירדו 311 שערים במניות החופשיות ו־15 שערים במניות ההסדר ולעומתם עלו רק 14 שערים במניות החופשיות ו־5 שערים במניות ההסדר. נשארו ללא שינוי 77 שערים במניות החופשיות ו־6 במניות ההסדר. למפולת השערים גרמו ההיצעים הגדולים, שהסתכמו ב־14.1 מיליון ש"ח במניות החופשיות ו־13.6 מיליון ש"ח במניות ההסדר, בעוד שהביקושים להן ירדו ל־373 אלף ש"ח במניות החופשיות ו־589 אלף ש"ח במניות ההסדר.

בשוק איגרות החוב עלה ערך השוק של הצמודות למדד ב־0.3% ושל הצמודות למט"ח הממשלתיות עלה ב־0.32%. המחזור בשוק אג"ח עלה ל־7.1 מיליון ש"ח. מזה 2.5 מיליון ש"ח בסוג „שגיא" ד־1.1 מיליון ש"ח ב„גליל 4.25%", השערים עלו עד 1% ביחוד בצמודות למדד.

בקרנות הנאמנות היו פדיונות שהסתכמו ב־4 מיליוני ש"ח.

בחתימות יתר נסתיימו אתמול שתי ההנפקות הנוספות של איגרות החוב הצמודות למדד, שבנק ישראל הציע לציבור בערך נקוב כולל של 60 מיליון ש"ח. מזה 20 מיליון ש"ח מסוג „שגיא" ל־7 שנים. ההזמנות לסוג אג"ח זה הסתכמו ב־56 מיליון ש"ח ונמכרו ב־101% מע"נ (לעומת 94% מחיר המינימום). לאג"ח מסוג „גליל" ל־17 שנים, שהוצעו בערך נקוב של 40 מיליון ש"ח, נתקבלו הזמנות בסך 120 מיליון ש"ח ונמכרו ב־95.5% מע"נ (לעומת 83% מע"נ).

במילוות קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 16.4% ל־18.55%, תוך מחזור של 25.6 מיליון ש"ח.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 22.2.1988

מטבע	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות ושמחאות קניה	העברות ושמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7026	1.7238	1.7166
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5752	1.5948	1.5872
מרק גרמני	1	0.91	0.95	0.9241	0.9357	0.9326
לירה סטרלינג	1	2.71	2.84	2.7621	2.7965	2.7871
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2735	0.2769	0.2758
ין יפני	100	1.19	1.25	1.2158	1.2310	1.2245
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8232	0.8335	0.8308
פרנק שווייצרי	1	1.11	1.16	1.1302	1.1443	1.1386
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2600	0.2633	0.2624
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2455	0.2486	0.2473
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2423	0.2453	0.2442
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3820	0.3868	0.3850
דולר קנדי	1	1.22	1.27	1.2386	1.2540	1.2481
דולר אוסטרלי	1	1.09	1.08	1.1329	1.1470	1.1408
ראנד דרום אפריקני	1	0.45	0.76	0.7548	0.7642	0.7621
פרנק בלגי	10	0.43	0.46	0.4428	0.4484	0.4459
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.36	1.3187	1.3351	1.3279
לירה איטלקית	1,000	1.23	1.31	1.2576	1.2732	1.2665

בפלילים

3 חיילים הורשעו בשוד לאחר שצפו בסרט „השוד"

שלושה חיילים וכהם שוטר צבאי, שבתום צפייה בסרט „השוד" לגמו משקאות חריפים ונטלו חלק בשוד מזויין בתחנת דלק, נידונו אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה לשישה חודשי מאסר בפועל שאותם ירצו בעבודות שירות למען הציבור בתום שירותם הצבאי. השופט אמנון כרמי גזר על שלושת הנאשמים גם 18 חודשי מאסר על תנאי ופיקוח של קצין מיבחן.

שלושת הנאשמים — השוטר הצבאי יגאל פרנסיס (21) והחיילים יוסף רוט (19) וירון להב (19) — הורשעו על־פי הודאתם בקשירת קשר לבצע פשע, בשוד בנסיבות מחמירות ובאחזקת נשק ללא היתר.

התביעה טענה, כי השלושה חברו יחד בליל ה־16 באוקטובר אשתקד ובתום צפייה בסרט „השוד" ולאחר שלגמו משקאות חריפים הצטיידו ברובה צבאי אם.16, באקדח „טר" ובאלה מעץ. הם לבשו סרבלים צבאיים ושדדו 120 ש"ח מתחנת הדלק „קישון", בכביש עכו־חיפה. (עתי"ם)

אסיר ניסה להתאבד, אושפז, נמלט ונלכד

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

אסיר הכלוא בעוון גניבה, שניסה לשים קץ לחייו, ניצל ואושפז בבית־החולים אסף הרופא, הצליח להימלט אך נתפס כעבור שעה משעה על־ידי בלשים של משטרת רמלה.

האסיר, יחיא שיטרית בן 25 מאשדוד, נידון ל־72 חודשי מאסר לאחר שהורשע בגניבה ושימוש ברכב גנוב. הוא נכלא באגף הפתוח בבית־הסוהר „השרון" בתל־מונד, שם הועסק בעבודות חוץ בקיבוץ תל־יצחק. ב־11 בפברואר לא שב לכלא אחרי תום יום העבודה ונעצר 5 ימים לאחר מכן והועבר לבית המעצר „ניצן" בכלא איילון ברמלה.

אור לאתמול הוא ניסה לשים קץ לחייו בתלייה, אך רופא הכלא הצליח להתיר את החבל מעל צווארו ולהשיב את רוחו, למרות שמצבו כבר היה קשה. האסיר הועבר לבית־החולים אסף הרופא ואושפז שם תחת שמירה.

בשעה 6.30 בבוקר ביקש האסיר ללכת לשירותים. למרות השרשרת שכבלה את רגליו, הצליח להשתחל דרך חלון חדר האמבטיה ולהימלט מאיזור בית־החולים.

עוברים ושבים הבחינו בו ובלשי משטרת רמלה שהוזעקו למקום החלו בסריקות בפרדסים הסמוכים. הם איתרו אותו כעבור 40 דקות והעבירוהו לתחנת רמלה לחקירה.

מאסר לחייל שהפעיל נפצים בגינת ביתו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

„כחייל שנולד בקריית־שמונה היה על הנאשם לגלות רגישות יתר לתחושות המוכרות לתושבי המקום, שידעו סבל מהתפוצצויות תחמושת" — כך אמרה אתמול נשיאת בית־הדין הצבאי בחיפה, אל"מ נילי פלר, בהטילה על טוראי תושב קריית־שמונה שהפעיל נפצים ללא רשות שלושה חודשי מאסר, מהם 21 יום בפועל והיתר על תנאי לשנתיים.

בכתב־האישום נטען, כי באוקטובר 1987, בהיות החייל בחופשה, הוא הצית חבילה של שלושה נפצים והשליכה לגינת ביתו, שם התפוצצה.

התביעה טענה, כי מעשהו של החייל גרם לבהלה בקרב עוברים ושבים שמיהרו להזעיק את המשטרה. כשהגיעו השוטרים למקום סירב החייל לפתוח להם את דלת ביתו ואיפשר להם להיכנס רק לאחר שעות רבות של שכנוע.

ועד השלום הישראלי
מתאבל
על מותו של
מרדכי אבי־שאול
חבר מועצת השלום העולמית

לרותי ואילנה
אתכן באבלכן במות האם
אביבה בן־יצחק
חברים מקיבוץ יחיעם

במלאת שלושים לפטירת יקירנו
דב בוגין ז"ל
נעלה לקברו לגילוי המצבה
מחר יום רביעי, 24.2.88, בשעה 15.00
בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה
אוטובוס יצא בשעה 14.30, מבית המנוח, רח' טבריה 13 חיפה
המשפחה

מפנה במשפט הפגישה הלילית: אחד הנאשמים הודה והורשע

יורם בן־עמי ממטולה, שזימן את הפגישה, הגיע לעיסקת טיעון עם התביעה ונידון למאסר על תנאי ולקנס ● יופיע במשפט כעד תביעה

מפנה מפתיע התחולל במשפט „הפגישה הלילית", בו מעורבים ח"כ שלמה עמר, עורכי־הדין רם כספי ויגאל ארנון ואחרים, כאשר אחד הנאשמים בתיק זה, יורם בן־עמי ממטולה, הודה באישומים נגדו, לאחר שהגיע לעיסקת־טיעון עם הפרקליטות, וחשף אתמול בפני בית־המשפט את אשר התרחש, לטענתו, באותה פגישה והאירועים הקשורים עמה.

השופטת שרה סירוטה השמיעה ביקורת על עיסקת הטיעון שהושגה בתיק זה, בשל חומרת המעשים הכלולים בו, אך לבסוף קיבלה את העיסקה.

הנאשם נידון למאסר על־תנאי ולקנס 37,500 ש"ח.

כזכור, הוגש כתב־אישום לבית המשפט המחוזי בתל־אביב נגד 8 נאשמים על הטרדת עד בצוותא. הם הובאו לדין לאחר פירסום בעתון „ידיעות אחרונות", לפיו ארם בשם אלברט אוזלאי מקריית־שמונה, בהיותו איש צבא, שוחד ע"י „חבר כנסת פלוני" כדי שהח"כ לא ישרת במילואים בלבנון, אלא בתחום ישראל.

התובעת, עו"ד מרים רוזנטל מפרקליטות מחוז תל־אביב טוענת בכתב האישום, כי את „הפגישה הלילית" זימן יורם בן־עמי, בעל מוסך בקריית־שמונה שאצלו עבד המתלונן אוזלאי, ואת הפרטיכל רשם יגאל ארנון. התובעת טוענת, כי במהלך הפגישה ניסו הנאשמים ללחוץ על אלברט אוזלאי שיחזור־בו מהאשמות שהשמיע כלפי ח"כ שלמה עמר, והבטיחו לו שאו לא תוגש נגדו תביעת־דיבה.

הנאשמים כפרו בישיבה הקודמת בהאשמות המיוחסות להם למעט יורם בן־עמי, שביקש שהות נוספת כדי ללמוד את החומר ולשקול ברכה.

אתמול בבוקר, בהתחדש המשפט בפני השופטת שרה סירוטה, הודיע פרקליטו של בן־עמי, עו"ד יוסף פרק, כי מרשו מודה באישומים, לאחר שנערכה עיסקת טיעון בינו לבין הפרקליטות. השופטת סירוטה הרשיעה נאשם זה על פי הודאתו, ואז החל הדיון בטיעונים לעונש.

יופיע כעד תביעה

התובעת מרים רוזנטל שיחזרה באריכות את השתלשלות המאורעות שקדמו ל„פגישה הלילית" וחלקו של הנאשם בן־עמי בפרשה.

בעקבות שיחזור זה הודיעה עו"ד רוזנטל, כי מעשיו של הנאשם בן־עמי הם חמורים, אך לאור השתלשלות העניינים בתיק זה נעשתה עימו עיסקת הטיעון. לפיכך אין התביעה מבקשת מאסר בפועל, אלא קנס כספי, ונאשם זה יעיד במהלך המשפט כעד־תביעה.

הסניגור, עו"ד יוסף פרק, עמד על מידותיו הטובות של בן־עמי, אשר העסיק אצלו את אלברט אוזלאי מתוך „רצון לסייע לו בחיים". לנאשם לא היה שום אינטרס אישי בכל הפרשה, הטעים הסניגור, וכל מניעיו נבעו מרצונו לעזור למתלונן לצאת מן הסבך אליו נקלע. „הוא לא היה מודע לכך שעשה מעשה פלילי כלשהו, ויש להעמיד את מעורבותו בפרשה בפרופורציה הנכונה", טען.

השופטת סירוטה ציינה בגזר־הדין, כי בית־המשפט נקלע ללבטים גדולים בגזירת העונש במקרים בהם מניעים הצדדים ל„עיסקת טיעון". השופטת הבהירה, כי „עיסקה" כזו אינה מחייבת אותה, ולכאורה יכלה לגזור עונש ההולם לדעתה את חומרת מעשיו של הנאשם. אולם יש מקום להתחשב בעמדת התביעה, שהיא בסופו של דבר מופקדת על הקיטרוג והמחוקק נתן לה שיקול־דעת רחב.

לפיכך גזרה השופטת על בן־עמי שנה מאסר על־תנאי וקנס כספי בסך 37,500 ש"ח, בהדגישה כי זה הקנס המקסימלי על עבירה זו על פי החוק. (עתי"ם)

גם אני רוצה לכנסת...

גם לנו יש צ'יצ'ולינה, שאמנם לא תגיע לכנסת, אבל תצעד ברחובות תל־אביב יחד עם בובות אחרות בעדלאידע שתיערך בפורים (צילום: ורד פאר /י.פ.פ.א)

מסך ראשון

גיורא מנור

מה שהעלה הדייג בחכתו

אושרה אלקיים יצרה וביימה מופע של תיאטרון־תנועה ובשיתוף עם „התיאטרון הקאמרי") עשיר בפרטים, מלא רגישות לצורה וצבע, שרגעי פיוט מנצנצים ממנו, „סולמות" שמו ,ומשתתפים בו סרג' אלבז, יוני פריור ונעמה שפירא.

אבל משחקי־הסולם המפתיעים בפתיחה, הייצור המוזר, לבוש מין שריון סרוג, הנכנס לביתו של הדייג, הירח (בלון גדול) העולה בחלון, ועוד הרבה פרטים נאים בסצינות לפעמים משעשעות ולעיתים קצת מאולצות, כהן גם התנועה מאומצת למעלה מן הנדרש, אינן מצטרפות למקשה אחת.

לדרהקיום הביתי בין סרג' ונעמה נכנסת דמות נשית שנייה, אישה בלונדית מרשימה (יוני פריור), הפורצת לפעמים בזמרה, שלא ברור מניין הגיעה ולמה היא נמצאת שם.

התאורה של חני ורדי מצויינת ומקורית והתפאורה של קירות עקומים, עליהם מטפס סרג' בצורה מבריקה, שעיצב משה שטרנפלד, נאה ביותר. אפילו השימוש בסטרובוסקופ, אותו האור המהבהב המקפיא כאילו את התנועה, משמש היטב את הבמאית־הכוריאוגראפית, אבל כל אלה נעדרים איזה חוט שני שיוליך אותנו במבוך האנושי, הצורני־התנועתי הזה, למטרה כלשהי. וזה כמובן גורם לאכזבה.

הטיפול של אושרה בפס־קול המלווה, שהוא סלט מכל העולה על הדעת, פחות מעורר מיתר מרכיבי תיאטרון התנועה שלה.

אפשר ליהנות מהפרטים היפים, אבל הפסיפס אינו מגלה את הצפון בו — אם אכן התכוון לגלות לנו איזה סוד — וזה חבל.

מסתמן פתרון לסכסוך עם הרופאים המרדימים

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

בראשית השבוע הבא צפויה פגישה נוספת בין המרדימים לבין נציגי האוצר ומסתמן פתרון לסכסוך. האוצר נוטה להיענות לפנייתם לתוספת תקנים אולם מסרב לתת תוספת ייחודית למרדימים.

העיצומים נמשכים והיום יושבתו חדרי ניתוח ב„איכילוב", „פוריה", „כרמל" ו„שערי צדק". מחר יושבתו חדרי הניתוח ב„רוקח", „בלינסון", „העמק" ו„אסף הרופא". ומחרתיים „וולפסון", „השרון", „ברזילי" ו„הדסה עין־כרם".

נציגי הרופאים הממשלתיים אמורים להיפגש היום עם נציגי האוצר ומשרד הבריאות, כדי לדון בחתימת הסכם מקביל להסכם שהשיגו הרופאים של בתי־החולים של קופת־חולים.

הצעת חוק בריאות ממלכתי תוגש בקרוב לממשלה

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

בימים אלה אמורה שרת הבריאות להגיש לממשלה הצעת חוק ביטוח בריאות ממלכתי. על כך מסר לכתבנו דובר משרד הבריאות.

ההצעה באה לחייב כל תושב לבטח עצמו בביטוח בריאות. חובת הביטוח תחול על כל אזרח במדינה מגיל 18 והמבוטחים יהיו זכאים לבחור בקופה בה מעוניינים, ובלבד שזו תהיה מוסמכת על פי החוק.

בהצעה פירוט היקף השירותים להם זכאי המבוטח, אך יחד עם זאת יתחייב המבוטח לקבל על עצמו את תקנון הקופה.

כאמור החוק יבוצע באמצעות קופות־החולים הקיימות או קופות אחרות שיוקמו בהתאם לחוק.

שרת הבריאות אמרה, כי החוק צריך לקבוע מקורות מימון והדבר ימנע משברים כספיים כדוגמת אלה הפוקדים היום את המערכת. החוק יגדיר את שיעור דמי הביטוח מהאזרח, שיעור המס המקביל וחלקה של הממשלה.

בהתאם לחוק תוקם מועצה ציבורית בה יטלו חלק נציגי משרדי הבריאות האוצר, הביטוח הלאומי, נציגי רופאים ועוד.

הצעת החוק תופץ בימים אלה לבין משרדי הממשלה ותועבר אחר־כך לכנסת.

אמוראי: האוצר מקבל עקרונות ועדת ששינסקי

מאת מנטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

האוצר מקבל את עקרונות ועדת ששינסקי המגמה צריכה להיות צמצום וגם ביטול של רוב הפטורים במשק והורדת שעורי המס על כלל האוכלוסיה. דברים אלה אמר אתמול לכנסת סגן שר־האוצר, עדי אמוראי (מערך), בתשובה לחמש הצעות לסדר היום.

אמוראי העיר, כי הוא אישית מתנגד להטלת מס על שוקי ההון השונים, מכן האוצר רגיש ליציבות הבורסה ולציפיות של הציבור להתפתחויות בבורסה. המלצות ועדת ששינסקי בתחום תוכניות החסכון ייבחנו ויבורכו בזהירות על־ידי ראשי האוצר.

יאיר צבן (מפ"ם) הזכיר, כי הבורסה התל־אביבית היא מהיחידות בעולם שאין בהן מיסוי על חלק גדול מהעיסקות. המציאות הזו קיימת בארץ שקמה על האתוס של תנועת העבודה, עם כל הערכים שלה.

דאוד אמיר (מערך) האשים את התקשורת בסילוף מסקנות ועדת ששינסקי. התקשורת לא התייחסה כלל לנושאים שמעניינים את העם והבליטה נושאים שוליים כמו רווחים קלים.

תופיק טובי (חד"ש) טען, כי ועדת ששינסקי המשיכה את המחשבה הכלכלית של הממשלה, כלומר, עזרה לחזקים על חשבון השכבות החלשות. בהחליטה להטיל מס על הבורסה נכנעה הוועדה לדעת הקהל.

כני שליטא (ליכוד־ליברלים) טען, כי בשנת בחירות אין זמן ואין רצון להתעסק בנושאים שוועדת ששינסקי מעלה.

גרשון שפט (התחיה) טען, כי אין לקבל את המלצות ועדת ששינסקי בנושא ביטול הפטורים. כך למשל ראשית הממשלה להחליט, מטעמים עקרוניים, כי יש לתת תמריצים לאזורי פיתוח ולחיילים משוחררים.

לדורון רוזנטל ומשפחתו
אתכם באבלכם במות
האם־הסבתא ז"ל
בית חורשים

„שלום עכשיו" תקיים שורה של פעולות מחאה בעת ביקור שולץ

כדי להוכיח לשר־החוץ האמריקני שהעם בישראל תומך ביוזמת השלום

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

תנועת „שלום עכשיו" תקיים שורה של פעולות מחאה בעת ביקורו הקרוב של השר שולץ בישראל.

בישיבת המזכירות של התנועה הוחלט להקים ביום חמישי מטה מחאה פעיל שיתמקם מול ביתו של ראש הממשלה וישאר במקום בכל עת שהייתו של השר האמריקני במזרח־התיכון.

מטה הפעולה ימנה עשרות אנשים, ויפעיל את אנשי התנועה בפעולות מחאה, בהתאם להתפתחויות במשא ומתן באיזור ולמתרחש ברחוב הישראלי.

שיאה של הפעילות המתוכננת תהיה הפגנה ענקית ליד בית ראש הממשלה במוצאי שבת.

דובר תנועת „שלום עכשיו" הבהיר, כי התנועה שמה לה למטרה להוכיח בעת ביקורו של שולץ, כי העם בישראל תומך ביוזמת השלום ומוכן לוויתורים הכרוכים בה.

בתשובה לשאלה אמר הדובר, כי קיים אמנם חשש להתנגשות בין פעילי שלום עכשיו לבין אנשי הפגנות הנגד המתוכננות, אולם התנועה נוקטת אמצעים להגן על פעיליה, והיא נחושה הפעם להוכיח, כי „חזית הסירוב" של המתנחלים אינה מייצגת את עם ישראל.

הדובר הדגיש, כי כל הפעילות המתוכננת תואמה עם משטרת ישראל ונעשית תוך התחשבות בלחצים שבהם עומדת המשטרה בימים אלה.

„אין שיניים לחוק שנועד להגן על ילדים מחשיפה באמצעי התקשורת"

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר"

„חוק הנוער, שנועד להגן על ילדים ובני נוער מחשיפת שמם ופרטים מזהים עליהם באמצעי התקשורת, אינו נאכף, כראוי ובכך נכשלה המערכת המשפטית", אמר אתמול המשפטן ד"ר זאב סגל מאוניברסיטת תל־אביב ביום עיון שערך בית־הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל־אביב על „חשיפת ילדים באמצעי התקשורת".

ד"ר סגל אמר, כי עד כה הועמדו לדין שני עתונאים בלבד אשר עברו על חוק זה, אולם, לדבריו, בחרה פרקליטות המדינה במקרים בלתי מתאימים מבחינה משפטית וגבולות והשניים זוכו.

סגל טען עוד, כי יש לגבש חוק בו יקובצו כל חוקי ההגנה על הנוער מפני חשיפה תקשורתית וקרא לאכיפה נבונה יותר של החוקים הקיימים.

ד"ר חניתה צימרין, מרצה בבית־הספר לעבודה סוציאלית, טענה, כי בפרסומות רבות נעשה שימוש בתמונות עירום של ילדים ובסצינות אלימות כשהאינטרס של הילדים מוקרב לעתים קרובות לטובת האינטרס המסחרי. לטענתה הנזק שנגרם מכך לשלומם של ילדים נובע בעיקר מהלגיטימציה הניתנת להתנהגות.

הפירסומאי שמואל ורשבסקי ציין, כי הילדים מהווים קהל צרכנים גדול ומשפיעים גם על קניות הוריהם, ולכן מתרכזים הפירסומאים בהם. השימוש בתמונות של ילדים במודעות פירסומות או בתשדירים נועד למשוך את עין הקורא או הצופה.

אלה בלאס, המפקחת הארצית בשירות למען הילד במשרד העבודה והרווחה, עמדה על האיסור לפרסם שמות ילדים מאומצים וקבלה על כך שעתונאים רבים אינם רגישים דיים לסבל העלול להיגרם לילדים מאומצים כתוצאה מחשיפתם באמצעי התקשורת.

העתונאי גבריאל שטרסמן מ„מעריב" הציג צילומים של ילדים שגוייסו לאש"ף וטען, כי יש לתת את הדעת לניצול ילדים על־ידי פוליטיקאים.

ראש בית־הספר לעבודה סוציאלית, פרופ' דן שניט, טען, כי החוק לא מגן על ילדים מפגיעות על־ידי חשיפתם לאמצעי התקשורת, שכן, לדבריו, קשה להגן על ילדים הנחשפים לעיתים דרך הוריהם.

השופטת סביונה רוטלוי, שופטת בית־המשפט לנוער בתל־אביב אמרה כי קיימת סתירה בין זכות הציבור לדעת לבין הצורך להגן על ילדים מפני חשיפה והציעה לפרסם בצורה מבוקרת פסקי־דין לנוער ללא פרטים מזהים.